TISZTELETPÉLDÁNY

debreceni
független Ujság
politikai napilap

VASÁRNAP, 1933 NOVEMBER 12. XXXI. ÉVFOLYAM 257. SZ.

20 FILLÉR

És benn a városban...

A magyar iparos és kereskedő a gazdával egyenlő elbánást érdemel adó és kamat tekintetében

Irta: THURY LEVENTE

Hónapok óta, amióta a magyar gazda tragédiája egy évtizedek óta páratlan termésnek a semmibe foszlásán át ujabb állomásaira érkezett, lelkiismeretes buzgósággal szolgálta a Tiszántúl gazdáinak ügyét a Debreceni Független Ujság. Az igazság ügyét mindig készséggel szolgáltuk, de különös odaadással mutattuk ki a magyar gazda jogos sérelmeit, követeltük ezeknek az orvoslását, mert abból indultunk ki, hogy a magyar iparos és a magyar kereskedő boldogulását csak egy vásárlóképessé tett, gondjainak nagy részétől megszabadított mezőgazda osztály tudja biztosítani. Ezért mutattunk rá lelkes buzgalommal, hogy mi a baj a falun, künn, mindaddig, amig csak egy halvány reménysugár mutatkozott, hogy azok a bajok orvoslást nyernek. Ezért állapítottuk meg mélységes részvéttel és a nemzetét igazán szerető magyar ember elkeseredettségével, hogy milyen az állapot falun, amikor már az orvoslás reménye füstbement. Ám éppen azért, mert ennek a szegény nemzetnek minden foglalkozási ágban dolgozó fiát a haza számára egyformán fontosnak és drágának valljuk, most, amikor a város népe is feláll, hogy a mezőgazdának adott adó- és kamatkedvezményt kérje a maga számára, ugyanolyan tárgyilagossággal rá kell mutatnunk arra is, hogy mi a baj benn, a városban.

El kell mondanunk a falu népének, hogy mi a baj itt, a városban, mert a közeljövőben csak ennek a népnek az öserejétől várhatunk változást a magyar közgazdasági politikában s a falu népének be kell látnia, hogy nemcsak egyedül önmagáról kötelessége gondoskodni, hanem az is a feladata, hogy a magyar élet egész vonalán igazságot tegyen, a jobb és emberibb élet, a kevesebb gond és a nagyobb darab kenyér kérdéseit a város iparos és kereskedőnépe számára is neki kell megoldani. A magyar gazda ennek a nemzetnek az elsőszülött fia. Felelősséget kell így éreznie kisebb tömegű, tehát kisebb súlyu testvéreiért, akik ugyanolyan önmegtagadással, az élniakarás ugyanolyan minden erőt megfeszítő igyekezetével, ugyanolyan, vagy még nagyobb terhek alatt küzdenek a fenmaradásért ebben a keserves világban.

A közteher kérdésében vajjon mi különbség lehet az iparos, a kereskedő és a gazda között? Nem kell-e találkozniuk abban a küzdelemben, amely a mindkettőjük vállára nehezedő terhet elviselhetővé akarja tenni s nem szed-e ez a teher az egyik oldalról éppen annyi áldozatot, mint a másikon? A debreceni ipar- és kereskedelmi kamara — mint a Független Ujság mai száma más helyen közli — éppen most indított akciót abban az irányban, hogy a tízéves adóhátralék részletfizetési kedvezményt, amit a gazdák kaptak, terjesszék ki az iparosra és a kereskedőre is. Lehet-e véleménykülönbség a falu és a város népe között abban a tekintetben, hogy az egyenlő elbánás elve alapján ezt a kérést teljesíteni is kell? Nem olyan programpont-e ez, amelyért, ha külön táborban is, de szoros szövetségben, kell harcolnia a falunak és a városnak?

Viszont a magunk részéről nem kell-e felvetnünk azt a kérdést, amely az árakra gyakorolt befolyásával annyira érezteti hatását falun is: a kereskedő és az iparos által fizetett kamatok nagyságának a kérdését is? A gazda tele van panasszal, hogy milyen drága a hozzá eljutott áru. De hát hogyne lenne drága, amikor az áru kitermelésénél vagy közvetítésénél az iparos és a kereskedő még mindig azokat a magas kamatokat fizeti, amelyektől a gazdaosztály csak most szabadult meg? Kállay földmivelésügyi miniszter azzal indokolta meg a gazdaadósrendeletben megállapított 4, illetve 5 és félszázalék kamatot, hogy „mit szólana ahhoz a most is magas kamatokat fizető iparos és kereskedő, ha a gazdának még 5 és félszázaléknál is kevesebb kamatot kellene fizetnie?" Rendkívül nagy tévedés lenne azt hinni, hogy a magyar iparos és kereskedő azért panaszkodik, mert a gazdának kevés kamatot kell fizetnie. Éppen ellenkezően, azért sír, mert az iparos és kereskedő maga még mindig azt a lehetetlenül nagy, sőt legfelsőbb határban meg nem szabott kamatot köteles fizetni, amitől a gazda már megszabadult. Ha egyszer a kormány már nem tartja indokoltnak a kamat régi magasságban tartását a gazdákat illetően, miért nem avatkozik bele hasonlóképpen az iparosok és kereskedők tartozásai után szedett kamat dolgába is? Amikor egyszer a magyar gazda már megszabadult a magas kamat minden termelést elsorvasztó örvényéből, nem kötelessége-é az, hogy odanyujtsa segítő kezét annak az iparosnak és kereskedőnek, aki még mindig abban a mindent elnyelő örvényben küszködik?

Nem lehet elégszer ismételni: igenis segíteni kell az iparoson és a kereskedőn. De természetesen segíteni nem lehet olyan nevetséges összegekkel és a válság nagy méreteihez képest oly parány eszközökkel, mint a Debrecen kisiparosainak és kiskereskedőinek a kormány által juttatott teljes egészében 5700 pengős kisipari kölcsön. A kormány meglátta már, hogy milyen nagy a baj, milyen válságos és nemzetet sorvasztó a helyzet künn, a falun. Tessék most már a kormány urainak bejönni a városba és megnézni, hogy mi sorvasztja el a városi polgárságot, mi teszi kibirhatatlanul súlyossá az iparos és a kereskedő helyzetét.

A mi szavunk most már eléggé messzehangzó ahhoz, hogy eljusson a Tiszántúl minden részébe. Az tehát a hivatásunk, hogy a város és a falu népét egymás nagy, égető bajával megismertessük, hogy egymásba tegyük kezüket és úgy vezessük őket egy jobb jövő felé. Az a kötelességünk, hogy ezt a népet megvédjük a kartellek mindegyikük egyformán sújtó túlkapásaitól, a pénz termelést és közvetítést sorvasztó erőszakosságától és kis bajaik orvoslásában is a minden magán- és osztályprobléma előtt álló nagy nemzeti érdek irányvonalába állítsuk olvasóközönségünket. Van elég bátorságunk s éppen eléggé él bennünk az igazság szeretete ahoz, hogy ezt a kötelességet — melyet ez a figyelmeztetés is szolgál — a jövőben is teljesítsük. Mert ennek a kötelességnek a buzgó szolgálatától várjuk, hogy ez a jövő úgy a falu, mint a város, mint az egész nemzet számára jobb, könnyebb és boldogabb lehet.

„Egységet a földmíves társadalomban, osztó igazságot minden nemzetgazdasági érdekben"

Baltazár Dezső püspök elmondja mit akar a magyar „Földmívesszövetség"

Budapest, november 11. Egyre nagyobb arányokban bontakozik ki, különösen a Tiszántúlon,

a Magyar Független Földmívelők Szövetségének szervezkedési munkája.

Mint ismeretes, november hó 5-én kezdte meg országos szervezkedését Baltazár Dezső püspök legfőbb irányítása mellett a szövetség. A püspök, aki most Budapesten tartózkodik, a hirlapíróknak a gazdamegmozdulásról, a Földmíves Szövetség céljairól s a saját szerepéről a következőket mondta:

— Felém fordultak a földmívelő társadalom igen kiváló emberei, hogy vegyek részt abban a mozgalomban, amelyet ők azért indítanak, hogy

végre a földmíveléssel foglalkozó összes kategóriák egy platformra hozassanak

és így léphessenek fel a mezőgazdaság érdekeinek védelmében és érvényesítésében. Kezdetben az volt a szándékunk, hogy nem politizálunk. Ennél a megmozdulásnál senki sem gondolt politikai szervezkedésre, csak arra, hogy egy nagy földmívelő társadalmi közösség teremtődjék. Azonban kénytelenek vagyunk most már politikailag is szervezkedni, mert

a kormányhatóságok gyűlést csak akkor engedélyeznek, ha politikai párt vagyunk.

— Én a legfelsőbb irányításra vállalkoztam, a szövetség vezetője Jékey László földbirtokos.

— Nagyon téved az — mondta Baltazár püspök további kérdéseinkre —, aki pártpolitikai ellenzékieskedést tulajdonít mozgalmunknak. A szövetség célja tisztán és egyedül az, hogy mivel

Magyarország agrárállam, az agrárkérdéseket úgy a törvényhozásban, mint minden téren előtérbe kell juttatni.

— Azt minden más gazdasági ág tudja és elismeri, úgy az ipar, mint a kereskedelem, valamint a pénzgazdaság, hogy csak úgy prosperálhatnak, ha a mezőgazdaság teljesítőképessége, fogyasztási képessége egészséges lesz.

— Nagyon téved az is, aki azt gondolja, hogy mi mezőgazdasági egyoldalúságra törekszünk. Mi

nem lépünk fel ellentétesen a többi foglalkozási ággal szemben.

Célunk az, hogy ha a földmíves társadalom már megszerveződött, akkor

ez a nagy egységes szervezet képviselete útján leül az ipari, kereskedelmi és pénzgazdasági élet képviselőivel a békességes tanácskozás asztalához

és a kormány segítségére olyan megállapodásokat és programot létesít, hogy minden nemzetgazdasági érdeknél

az osztó igazság érvényesüljön.

A mi óhajunk az, hogy megteremtsük a földmívelő társadalom egysé-

Jácint
és
tulipán
hagymák eredeti holland
Kontsek Géza
k. r. t.

ges táborát, a nagybirtokos, a kisgazda és a földmunkás ne külön szervezkedjék és a jövőben az agrártársadalom ne legyen szétparcellázva.

Elhunyt ny. főgimnáziumi tanár

Dr. székelyudvarhelyi *Nemes* Félix ny. főgimnáziumi tanár tegnap 80 éves korában elhunyt. Tanulmányait a székely középiskolákban és a kolozsvári egyetemen végezte. Előbb Marosvásárhelyen tanitóskodott, majd a csiksomlyói gimnázium tanára, később az aszódi gimnázium igazgatója lett. Innen nevezték ki Hajdunánásra a református főgimnáziumhoz, ahol 28 éven át müködött szép sikerrel. Néhány hó hiján negyven évig állt a magyar kultura és nevelésügy szolgálatában, mindenkor az illetékes tényezők elismerését érdemelve ki. Müködése alatt különös érdemet szerzett a hajdunánási gimnázium kulturnivójának emelésével. Számos tanulmányi kirándulást rendezett. Tankerületében első helyen álló természetrajzi szertárt alapitott. — Földi maradványait e hó 12-én délután fél 4 órakor a köztemető ravatalozó terméből fogják nyugalomra helyezni. Emlékét felesége, gyermekei és rokonságán kivül számos barátja és tanitványa kegyelettel őrzi.

Elsőrendü étel-ital

Uj piaci rend a Csapó és Rákóczi uccán

Sok panasz hangzott el már amiatt, hogy a Csapó uccai piaci árusok sárban, porban kénytelenek áruikat lerakni és a vásárló közönségnek is valósággal tócsákon kellett átvergődnie, hogy az elárusitóhoz juthasson. Sok gondot okozott ez a város vezetőségének is, azonban fedezet nem állott rendelkezésre és igy a piac kiburkolását elrendelni nem lehetett. Végre dr. *Vass* Károly tb. főjegyző előterjesztésére dr. *Vásáry* István polgármester elrendelte, hogy a piacot burkolják, miután nagynehezen sikerült a fedezetet előteremteni. A burkolás meg is történt és most már szükségessé vált, hogy a jobb elhelyezkedés érdekében uj piaci rendet is létesitsenek. A polgármester véleményadásra kérte fel a kereskedelmi és iparkamarát, a rendőrséget és ezek véleménye alapján most döntött. Az uj piaci rend szerint a Csapó ucca páros oldalán, az ujonnan burkolt területen nyernek elhelyezést a Vár uccától kezdődően a gyümölcsös viszonteladók, utánuk a Rákóczi uccáig a termelő gyümölcsösök. A páratlan oldalon a villamos- és a kocsiközlekedés miatt nem lesz piac és árusitás. Ezt az oldalt kivételesen nagy gyümölcsszezon és nagy felhozatal esetén szabad csak használni. A Rákóczi uccán a páros oldalon, a Nyomtató ucca felé huzódóan elhelyezést nyertek a baromfi-viszonteladók, utánuk a Nyomtató ucca felé a baromfitermelők, az ő utánuk levő és tovább huzódó területet nagy felhozatal esetére tartja fenn a hatóság szükséges férőhelynek. A páros oldalán a Rákóczi uccának a viszonteladó zöldségárusok, továbbá a Leány ucca felé a zöldségtermelők nyertek helyet.

Hajdumegye iskoláinak válságos a sorsa

Az Alföld, de különösen Hajduvármegye népesebb református egyházközségek sok tanitós iskolái évek óta anyagi nehézségekkel küzdenek, mert nem tudják jövedelmeik leszállása folytán kiszolgáltatni a tanitók fizfizetéseit és lakbéreit és viselni az iskolák fütési és takaritási költségeit. Más vidéken nincs épen ennyi baj, ahol az apró községek föld- és terményjavadalmat s természetbeli lakást adnak egy-két tanitójuknak. — A balmazujvárosiak már a mult évben átadták felekezeti iskoláikat a községnek. — Hajduböszörményben a város vállalta a felszaporodott iskolai terheket s most az nem adja ki rendesen a tanitói fizetéseket. Ott és másutt is

igen sok helyen a szegény néptanitók a csekély havi 40—50 pengő államsegélyen tengődnek.

A hajdunánási, szoboszlói és nádudvari népes egyházközségek a nyár folyamán mondották ki, hogy együtt

több mint 60 tanerös felekezeti népiskoláikat nem képesek tovább fentartani, mert a tanitói fizetések, lakbérek s dologi kiadások fedezésére anyagi erejük hiányzik

és nem egy helyen a 60—70 százalékos uj iskolaadók kivetését a presbitériumok a mai válságos gazdasági helyzet közepette az egyházak belső békéje érdekében nem merik vállalni.

Az egyházmegye legközelebbi gyülésén hozzájárul e három nagy egyház iskoláinak a feladásához.

A tiszántuli ref. egyházkerület folyó hó 21—22-én tartandó közgyülésén foglalkozik a válságba jutott iskolák sorsával. Mint halljuk, a népiskolai tanügyi bizottság a napokban olyan javaslatot tett a közgyülésnek, hogy

még fegyelmi uton is kényszeriteni kell a nagyobb egyházközségek vezetőit s presbitériumait felekezeti iskoláiknak — még ujabb áldozatok árán is — további fentartására.

Csak az a kérdés aztán, hogyha az állam nem jön segitségül a már annyiszor sürgetett 5 százalékos iskolai adó általános kivetésével s e réven az összes tanitói fizetéseknek teljes átvállalásával az iskolafentartóknak, ki fogja beszedni a szükséges 70—80 százalékos rendkivüli iskolai adót a terhek alatt eddig is roskadozó alföldi földmivelő lakosságtól? — Vagy ha ez nem sikerül, tovább is a csekély államsegélyen tengődnek a szegény felekezeti néptanitók?

502 főiskolát végzett és érettségizett nélkülöző ember jelentkezett szükségmunkára

Elvégeztetett. Elvégeztett a kiértesités a szellemi inségmunkások felvételéről, vagy a fel nem vételről. És az értesités 950 hely közül csak 125 helyre tudott örömhirt vinni, ami arról szól, hogy a hó közepén a félhavi díj fejében annyi összeget kap a családfő, hogy legalább a másik félhónapban lesz kevés kenyér és paszuly- vagy krumplileves. Ne méltóztassék azt hinni, hogy ez nem nagy dolog. Mert egy bableves megfőzéséhez nemcsak bab kell. Kell ahhoz egy lakás, amelynek tüzhelyén a babhoz való viz felforr. Kell hozzá fa, amellyel tüzet raknak, kell egy kis só, egy kis liszt rántáshoz, egykét kis apróság, ami mind pénzbe kerül és a szellemi inségmunka havi 50 és 55 pengőjéből nem nagyon telik mindenre. De nemcsak kenyérrel él az ember, vagy jobban mondva nemcsak gyomra van az embernek, hanem lába is. Már pedig nagyon hideg eső esik és a gyerekek cipőjének talpán már nagyon beszivárog az esőlé. Aki ért hozzá, számitsa ki, mi minden kell egy 5, 4, 3 vagy két tagu családnak is november havában és november havától május haváig, hogy éhen ne haljon és meg ne fagyjon akár otthon, akár az uccán, akár betegre nyomorodva a kórházban. És mégis 125 családnál nagy örömöt hozott a városi hajdú, aki kézbesitette az értesitést, hogy a családfő felvétetett a szellemi inségmunkások büszke és boldog rendjébe. Az, akinek most is megvan az a teje, amibe van mit aprítani, megállapítja: Hja, a mai világban ennyinek is örülni kell. Hiszen örülnek is szegények, hogy végre az ötvenöt pengőhöz is hozzájutottak. És örömükben eszükbe sem jut, hogy annak a kalácsnak a nagyságára és puhaságára gondoljanak, amelyet a több szerencse juttatott azoknak, akik a havi ötvenöt pengő örvendezésére utasítják az amúgy is örvendezőket. Elismerés legyen része ez örvendezés lehetőségéért Debrecen város törvényhatóságának és dr. *Vásáry* István polgármesternek. De annak a válogató bizottságnak is, amely az ezernyi kérő, esedező közül szivfájdalommal választotta ki a 125 boldogat, mert hiszen a 950 jelentkező közül legalább 900-nak minden éhezésen és nélkülözésen keresztül megszerzett jogcime meglett volna az alkalmaztatáshoz.

Hogyan is történt a válogatás? Minden kérelmezőnek megvizsgálták a körülményeit és azután a bizottság a vizsgálatok alapján három csoportba osztotta a jelentkezőket. Az első csoportba kerültek azok, akik teljesen ellátatlanok, sem maguknak, sem családjuknak semmiféle támasza nincsen, vagy olyan csekély jövedelmük van, amely a minimális életlehetőségnek sem felel meg. A második csoportba kerültek, akik akármilyen csekély jövedelem mellett is, de az életlehetőségeket tekintve ellátottaknak voltak tekinthetők. A harmadik csoportba azok, akik szellemi munkát nem végeztek és még négy középiskolai végzettségük sincsen. Az egyes csoportokban a családtagok száma adta meg a további felosztási alapot és a végzettség foka. Ezeknek figyelembe vételével kialakult a következő helyzet: Volt főiskolai végzettségű családfő 18, kisegítő családtag 8, családtag 11, magános 58. Középiskolai végzettségű családfő 59, kisegítő családtag 47, családtag 6, magános 59, négy középiskolát végzett családfő 78, kisegítő családtag 47, családtag 3, magános 22, négy középiskolán aluli végzettségű, de előzően szellemi munkát végzett családfő 16, kisegítő családtag 1 és magános 1. Ez a kategória 343 egyént mutatott ki. A második csoportban, ahol volt valami jövedelem, de a megélhetés mégis kétséges volt, besorozást nyert főiskolás családfő 1, kisegítő családtag 6, családtag 22, magános 1. Középiskolás családfő 4, kisegítő családtag 19, családtag 182, magános 1, négy középiskolát végzett családfő 4, kisegítő családtag 14, családtag 75, magános 2, négy középiskolán aluli végzettségű családtag 3. A kategóriába 334 ember tartozott. A 950-ből még hátralevő 273 jelentkező jogigénye az első két osztály után már nem igen jöhetett figyelembe.

Ebből a számból 234 ember olyan, amelyik főiskolai végzettségű, vagy legalább is érettségit tett. Tehát a legkevesebb idő, amit életéből szellemi munkára képesitésének céljára sok pénz elköltése mellett fordított, 12 esztendő. És a 12 esztendő és a költségek kamata most a szellemi inségmunka 55 pengője. És ha látnák a jóllakottak, hogy milyen éhes szemekkel lesték ezek a döntést az 55 pengőre! És micsoda fájdalom, micsoda csalódottság volt azoknál, akik már nem jutottak be a boldog beérkezettek soraba! Istenem, milyen hosszú sor, milyen hosszú szenvedés! Vajjon mikor lesz vége.

pd.

cigányzenekar
a „Bagolyvárban"
Hid ucca 14, sz.
Rendkivül olcsó
I-a FÉRFI SVÉDBŐR BÉLELT KESZTYŰ P 6.—
csak Schön Sándornál
MINDEN, AMI
Rádió
MINDEN. AMI
Csillár
CSAK
Katz Andortól
Piac ucca 60.
Karbantartás — Szerelés, Javitás, szakszerüen, olcsón.
A FÜGGETLEN UJSÁG hirdetései mindig eredményesek!

Ditmar féle **DÉMON** a modern szagtalan petrolkályha óránként **6** fillérért **Fűt, Főz.**
Helyi lerakat:
Elektromosság
Csillár Rádió
szaküzlet.
Ferenc József-ut 83. sz.
Kényelmes fizetés! Költségmentes bemutatás!

A Zenekedvelők Köre és a Máv. Filharmonikusok ma esti hangversenyéhez

Óriási érdeklődés előzi meg a Zenekedvelők Körének és a Máv. Filharmónikusoknak ma esti II. bérleti hangversenyét és méltán. Ha az első hangverseny, a Hubay-emlékünnepély nagy társadalmi eseményszámba ment, úgy a ma esti hangverseny kimagasló zenei esemény lesz. Két fiatal magyar művész lép fel, akiket már a világhír szárnyára kapott. *Alvári* Lőrinc, a debreceni származású fiatal basszista nemcsak a budapesti operaházban, hanem Olaszországban és Svájcban ragyogó sikerekét aratott. Ő volt az, akit Velencében a Szent Márk téren 15,000 főnyi zeneértő közönség megtapsolt, akit Gigli, a világ első tenoristája partnerül választott és akit külföldi létére a most megnyilt új délsvájci rádióállomás, Monte-Ceneri, felavató ünnepségére szerződtetett.

A másik vendégművész *Végh* Sándor hegedűművész, a sok fiatal tehetség között is kimagasló egyéniség, a magyar rádió egyik büszkesége.

13 évi fogházat kapott a lelenc, aki kínzó, dúrva nevelőapját leütötte,

mert lopni küldte, mikor ebédet kért

Tegnap hozott ítéletet a törvényszék *Jeney*-tanácsa *Török* István hajdúnánási napszámos bűnügyében.

Török István ez év szeptember 9-én nevelőapját, *Gál* Mátyást egy növendékakácfával hátulról leütötte, majd mikor az a földre esett, a dorongal tovább ütötte. A sok ütés közül egy a mellén találta Gált és halált okozott.

Az elnök kérdéseire Török István elmondta, hogy 9 éves korában került mint lelencgyermek Gál Mátyásékhoz, ahol 13 évig, egészen a gyilkosságig lakott. Nevelőapja nagyon rosszul bánt vele, folyton ütötte, verte. Gál Mátyás állandóan lopni küldte a fiút és ha az megtagadta, akkor megverte.

Bosszut áll a sokat kínzott lelencfiú

— A gyilkosság előtt való napon — folytatta a fiú vallomását — vasvillával fenyegetett meg Gál Mátyás, mert elfelejtettem feltenni a szekérre a csigát. Én beszaladtam előle az istállóba és — mert nagyon felgyült bennem a keserűség — elhatároztam, hogy meg fogom verni az öreget. Aznap együtt mentünk szénáért és este már békességben együtt vacsoráztunk.

— Másnap egy óra körül kimentünk az egyház földjére, melyet Gál Mátyás bérel. Ott megálltunk a kunyhó előtt és én elvittem az állatokat legeltetni. Estefelé odamentem a kunyhóhoz és enni kértem Gál Mátyástól, aki a kunyhó előtt egy tőkén ült.

— Eredj, lopjál kukoricát! — felelte erre az öreg.

— Én nem akartam menni és nyúltam a kenyérért, hogy vágjak magamnak, amikor Gál Mátyás a tűzpiszkálóval a karomra ütött.

— Erre én felkaptam az akácfadorongot, mellyel az állatokat őríztem és a Gál fejére ütöttem. Hogy hányat és hova ütöttem, arra már nem emlékszem, mert azt sem tudtam, mit csinálok. A dorongot aztán a kukoricásba dobtam. Odajött később Zubor Gábor és Jóna Sándor és kérdezték, hogy mi van az öreggel. Én azt feleltem: nem tudom. Ekkor még lélegzett. Azután felraktuk Zubor szekerére Gál Mátyást, aki azonban ekkorra meghalt.

Horváth Arthur orvosszakértő olvasta fel ezután az orvosi jegyzőkönyvet. A megejtett boncolás adatai szerint Gál Mátyás teljesen egészséges ember volt. A halál agyrázkódás és belső elvérzés következtében állt be. A fejsérülések súlyosak voltak ugyan, de nem halálosak. A mellére mért ütés volt a halálos, melynek következtében Gál májrepedést kapott. Összesen 10—12 ütést találtak Gál Mátyás holttestén.

Vádlott elmebeli állapota teljesen normális, szellemi működésében semmiféle kóros eltérés nincs.

Özv. Gál Mátyásné elmondja, hogy vádlott 13 évig volt náluk.

— Méltatlan, széles szája volt megboldogult uramnak — mondja —, addig nem szidta csak a fiút, mig aludt.

Elmondja még, hogy veszekedős ember volt a férje, sokat ütötte a fiút, még ma is ott van a fején egy forradás, úgy beverte egyszer a fejét. A gyilkosság előtt való napon is vasvillával támadta meg a fiút.

Kéki Ambrus gazdasági cseléd a gyilkosság napján kint volt az eklézsia földjén. Gazdája, Jóna Sándor elküldte Gálékhoz egy vasvilláért.

— Püfögést és hörgést hallottam — mondta a tanu —, mikor odaértem. Láttam is egy sötét alakot, de nem tudom ki volt. Valaki úgy hörgött, mintha disznót öltek volna.

A rossz természetű gazda

Kéki ezután visszament Jónához, aki azután Zuborral ment vissza.

Jóna Sándor gazdálkodó azt vallja, hogy vádlott többször volt nála dolgozni, nem panaszkodott soha a nevelőapjára, csak nevette az öreget, mint vén bolondot. Hozzá Kéki szaladt a hírrel, hogy: „Agyonütötték az öreget!" Ő Zuborral ment át Gálékhoz, ekkor a fiú vagy húsz lépésre állt a leütött Gáltól és az ökröket fogta. Akkor még lélegzett Gál Mátyás, de hiába kérdezték, nem felelt. Mivel a vádlott nem akarta lehányni a saját szekerükről a töreket, elmentek a Zubor szekeréért, mire azonban visszajöttek, Gál már nem élt. Suttogásból hallotta, hogy vádlott és Gál Mátyásné között szerelmi viszony volt.

Sebestyén László tanu: Olyan rossz természetű ember volt Gál Mátyás, hogy annál rosszabb már nincs. Gál sokat verte a fiút.

Dr. *Kádár* ügyész kéri vádlottat gyilkosság bűntettében bűnösnek kimondani.

Dr. Gábor Jenő védbeszédében kéri, hogy vegyék figyelembe a vádlott büntetlen előéletét, nyomorúságos gyermekkorát, rendkívül erős felindulását, mellyel a bűntettet elkövette.

A bíróság bűnösnek mondotta ki Török Istvánt szándékos emberölés bűntettében és ezért 13 évi fegyházbüntetésre ítélte, melyből 1 hónapot és 3 hetet kitöltöttnek vesz.

Az indokolásban kimondja a bíróság, hogy szándékosan, de nem előre megfontolt szándékkal követte el a bűntettet. A cselekmény azonban közel volt a gyilkosság határához.

Ügyész súlyosbításért fellebbezett. Dr. Gábor Jenő védő szintén fellebbezéssel élt, melyhez vádlott is csatlakozott.

METEOR CSILLÁR
RÉSZLETRE IS ADUNK **VEZET** ÁRJEGYZÉK INGYEN
FERENC JÓZSEF UT 9. BIKA MELLETT.

Egy inségmunkás kálváriája a debreceni bíróság előtt

A planírozási munkálatoknál féllábát veszítette el három évvel ezelőtt és azóta szörnyű nyomorban tengődik

A debreceni törvényszék vizsgálóbirája előtt elintézést vár egy debreceni inségmunkás ügye, jobban mondva egy volt inségmunkás ügye, hiszen az inség munka következtében féllábát veszitette el az a családapa, akiről ez a história szól. Az ügy már három éve ad munkát a hatóságoknak, egyik bíróság küldi a másikhoz az aktákat és három év óta a legnagyobb nyomorban kinlódik egy régebben jobb napokat látott debreceni iparosmester.

Az ügy főszereplője, szenvedő hőse, *Kardoss* Géza kovácsmester. A gazdasági romlás őt is tönkretette és mesterségéből már nem tudott megélni. Három évvel ezelőtt 1931-ben jelentkezett inségmunkára, csakhogy a betévő falatot megszerezni tudja. A kovácsmestert beosztották földmunkák végzésére és az volt a feladata neki és 40 társának, hogy a központi egyetemi épület előtti nagy teret planirozzák és hordják el a dombokat az épület elől, hogy megkezdhessék a vizmedncék körüli park kiképzését. A munkát 1931. januárban kezdték meg és Kardoss Géza alig kezdte meg a nehéz munkát, máris abba kellett hagynia a kenyérkeresetet, mert *összetört testtel vitték a sebészeti klinikára, ahol azonnal megoperálták és levágták a féllábát.*

A dolog ugy történt, hogy a nagy térségen csillékkel hordták a homokot a dombokról és a csilléket emberek vonszolták, tolták a keskeny sineken. A Hév-nek egy vágánya, melyen teherkocsik jártak, áthaladt a planirozási területen és a vágányokon deszkákból állitották

HA kellemes 2 órát akar eltölteni,
HA jól akar mulatni
HA igazán jó filmet akar látni,
nézze meg
CHEVALIER attrakcióját
AKÖLYÖKÉSÉN
c. vigjátékot
ma és hétfőn
az URÁNIÁBAN
Előadások kezdete: vasárnap 3, 5 7 és 9 órakor, hétfőn 5, 7 és 9-kor.
Jegyelővétel délelőtt 11-től 1 óráig.

Ezen készülékek
A NAGYADÓ MELLETT IS ZAVARTALANUL ÉS JÓL KÖZVETITIK WIENT.
7066 6+1-es SUPER KÉSZPÉNZÁRA P 405.–
7331 3+1-es SAVSZŰRŐS KÉSZPÉNZÁRA P 225.–
7133 3+1-es SUPER KÉSZPÉNZÁRA P 283·50
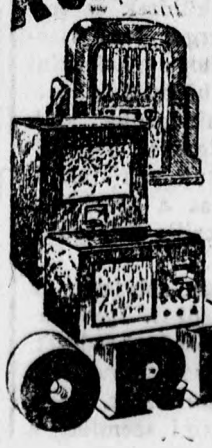
ORION RADIO

Gazdag és szegény egyformán talál mindenféle gyermekruhát üzletemben.

Kitünő minőségü téli kabát . .	8.—	pengőről
Gyönyörü fehér matlasszé bunda	12.—	„
Csodaszép bársony leányka ruha .	5.50	„
Elsőrendü meleg fiu ruha . . .	2.50	„
Kitünő flanell pyzsama . . .	2.20	„

Kötött gyermekruha különlegességek pazar választékban rendkivül olcsó árakon

HOROVITZ GYULA gyermekdivatházában, Püspöki palota.

össze azt a hid félét, melyen át a homokkal telt csilléket tolták a munkások. Ennél a hidnál történt a sulyos baleset. *A csille felborult, maga alá temette Kardos Gézát, akinek a féllábát annyira összeroncsolta a csille vasfala, hogy amputálni kellett.*

A vizsgálat megindult annak megállapitására, hogy kit terhel a felelősség. Kardos Géza azt állitja, hogy a hid nem volt olyan jól megépitve a malteres deszkákból és ládákból, hogy ingadozás nélkül birta volna a sulyos csillét és ezért borult az fel.

A debreceni törvényszéken már tárgyalást tartottak ebben az ügyben és felmentették *Beőthy* Ali mérnököt és társait, akiket azzal vádolt az ügyészség, hogy az ő gondatlanságuk következtében vesztette el bellábát a kovácsmester. Beőthy Ali mérnök maga is szükségmunkás volt abban az időben és mint szellemi szükségmunkás volt alkalmazva a planirozásnál. A felmentő itélet indokolásában a biróság hangsulyozta, hogy az ügyben, ha gondatlanság történt, akkor csak a várost terheli a felelősség.

Az ügyész megfellebbezte az itéletet és igy került az a tábla tanácsa elé. A tábla nem hozott itéletet az ügyben, mert ugy találta, hogy tisztázni kell még a felelősség kérdését és ezért kikérték az iparfelügyelő véleményét, abban az irányban, hogy a várost mennyiben terheli a felelősség a sulyos balesetért.

Az iparfelügyelő véleményében hangsulyozta, hogy feltétlenül gondatlanság történt, de nem tud hiánytalan véleményt adni, mert nem rendelkezik egy helyszini szemle jegyzőkönyvvel és helyszinrajzzal, melyből megtudná állapitani, hogyan állt az a hid, milyen anyagból készült és megvoltak-é azok az intézkedések téve, amelyeket elsősorban szem előtt kell tartani sulyosan terhelt csillék vontatásánál.

Az a különös és sulyos mulasztás történt ugyanis ebben az ügyben, hogy nem tartottak annak idején helyszini szemlét. Nincs jegyzőkönyv és helyrajz az esetről a nyomozó hatóságnál, nincs ilyen irat sehol a biróság előtt és a tábla igy nem tudott itéletet hozni a sulyosan sérült kovácsmester ügyében.

Elrendelték a bizonyitást ujból az ügyben és visszaküldték az iratokat dr. *Preineszberger* Jenő vizsgálóbiróhoz, azzal, hogy helyszini szemlejegyzőkönyv hiányának pótlására hallgassa ki mindazokat, akik abban az időben dolgoztak a planirozásnál és tudomásuk van arról, hogyan épült meg az a deszkahid és mi okozhatta a csille felborulását.

A vizsgálóbiró már folytatja az ügyben a kihallgatásokat. Igyekeznek tisztázni a felelősség kérdését, aminek megállapitását rendkivül megnehezíti az a mulasztás, hogy nem tartottak helyszini szemlét a baleset után. Valószinüleg azt is kutatni fogják, hogy mi akadályozta meg azt, hogy az előirt helyszini szemlét megtartsák.

Ezek történtek Kardos Géza balesetével kapcsolatban. A szerencsétlen ember, aki inségmunkára kényszerült, az első munkanapon elvesztette a féllábát és a pör, amely érdekében indult, három éve nem nyert befejezést. Azóta a kovácsmester nagy nyomorban tengődik és várja, hogy az akták vándorlása véget érjen végre és döntsenek a pörben, amely az ő sorsát pecsételi meg.

A belügyminiszter úgy döntött, hogy a város követelheti a homokkerti villamos megépitését

Ismeretes, hogy a város és a Helyi Vasút között hosszú vitás ügy a homokkerti villamos megépitésének kérdése. Ez ügyben a város arra hivatkozik, hogy a területhasználati szerződés értelmében a Helyi Vasút tartozott volna a tisztviselőtelepi vonalat megépiteni, a vasúti épületeket a Petőfi térről kitelepiteni és a homokkerti villamost megépiteni. A Helyi Vasút a homokkerti villamos kapcsán arra hivatkozott, hogy azt megépiteni nem tartozik, mert a város felmentette e kötelezettségének teljesitése alól, másrészt a beállott gazdasági viszonyok folytán a megépités lehetetlenné is vált. Ezzel szemben a város azzal érvelt, hogy a Helyi Vasút kötelezettsége fennáll és a Helyi Vasút mögött olyan hatalmas vállalat áll, mint a Magyar Vasúti Forgalmi Részvénytársaság, tehát nem probléma az anyagi lehetőségek előteremtése a vonal megépitésére. Közben a város azt az ajánlatot tette, hogy adjon a vasút 200,000 pengő hozzájárulást a Szabó Kálmán ucca burkolására és akkor nem ragaszkodik a villamos megépitéséhez és járathat a társaság autóbuszokat. A társaság ezt azonban nem fogadta el, hanem azt válaszolta, hogy hajlandó 200,000 pengőt kölcsönképpen adni a városnak erre a célra. A város erre viszont azt felelte, hogy ha a vállalat tud a városnak 200,000 pengő kölcsönt rendelkezésére bocsátani, akkor meg tudja szerezni a vonal létesitésére szükséges 250,000 pengő kölcsönt önmagának is. A homokkertiek ezalatt folyton sürgették a homokkerti közlekedés kérdésének megoldását és legutóbb dr. Székely Ferenc állomásfőnök vezetésével küldöttség is járt a főispánnál és azt kérte, hogy burkoltassák a Szabó Kálmán uccát és ez esetben lemondanak a villamos vonal megépitéséről.

Az egész ügy, mivel a Helyi Vasút a városnak a 200,000 pengő útburkolásra szolgáló hozzájárulás ügyében hozott határozatát megfellebbezte, a belügyminiszterhez került, aki előtt a város kifejtette fent ismertetett álláspontját. A belügyminiszter most hozta meg és közölte a várossal döntését, amely szerint a városnak igaza van, a villamos kiépitését követelheti. Egyszóval a belügyminiszter a fellebbezés elutasitásával a közgyűlés határozatát jóváhagyta.

Vaszary János előadást tart és kiállitást rendez Debrecenben

B. Kokas Klára bemutatkozó, gyüjteményes képkiállitása

Jelentette már a *Független Ujság*, hogy a debreceni *Muzeumbarátok Köre* és az *Ujságiró Egyesület* együttes rendezésében a jövő hónap elején *Vaszary* János, az európai hirességü, kiváló magyar piktor Debrecenben előadást és kiállitást tart.

A Muzeumbarátok Körének ugyanis sikerült *Vaszary* Jánost, a jelenkori magyar festészet legmarkánsabb vezéralakját megnyernie arra, hogy képeivel, amelyekkel a magyar müvészet számára az óceánon innen is, tul is oly sok elismerést és babért szerzett már, meglátogassa végre Debrecent is, ahol a kiváló mesternek ez lesz legelső kiállitása.

Értesüléseink szerint Vaszary János a legnagyobb gondossággal és benső ragaszkodással készül debreceni kiállitására, mert óhajtása a tiszátuli ősi magyarság minden rétegének lelkéhez férkőzni, a magyar lélek emez ősi tisztaságu táját közelről ismerni.

Éppen ezért kiállitásával kapcsolatosan szándékában volt személyesen is megjelenni Debrecenben, ahova egyébként aktiv müvészi kapcsolatok eddig is kötötték, mert például tiszteletbeli tagja a debreceni AdyTársaságnak is.

A Magyar Ujságirók Egyesületének debreceni osztálya tudomást szerezvén a mester eme szándékáról, sietett megragadni a kinálkozó alkalmat s egy müvészi tárgyu előadás megtartására hivta fel Vaszary Jánost, aki európai relációkban is a jelenkor müvészeti törekvéseinek nemcsak egyik leghivatottabb müvelője, de ugyanilyen szinvonalu elméleti ismerője is. — Vaszary János az előadás megtartására örömmel és készségesen vállalkozott.

Reánk, debreceniekre, egy más szempontból is megtiszteltetést jelent Vaszary János látogatása. — Ugyanis a mester a kiállitását Debrecen egyik igen nagy tehetségü s már a fővárosban is szép sikereket ért festőmüvészével, *B. Kokas* Klárával együtt rendezi és tartja meg, amely körülmény természetesen nemcsak a fiatal müvésznőre, de vele együtt szükebb hazájára, Debrecenre nézve is kitüntetést jelent. *B. Kokas* Klárának, aki már több debreceni és budapesti kiállitáson szerepelt megérdemelt sikerrel s aki mint Debrecen város ösztöndijas növendéke végezte volt el a képzőmüvészeti főiskolát, ez lesz első, gyüjteményes bemutatkozó kiállitása Debrecenben, amelyen a müvésznő egy pár régebbi, de nagyobbrészt legfrissebb termésü és legujabb müvészi törekvéseit bemutató képét állitja a debreceni közönség elé.

Vaszary János előadása, amelyben a jelenkori európai müvészet problémáit fejtegeti, december harmadikán, féltizenegy órakor lesz a Déri-muzeum nagytermében s ekkor, közvetlenül az előadás után lesz ugy az ő, mint a B. Kokas Klára kiállitásának ünnepélyes megnyitása, szintén a Déri-muzeumban.

Ugy az előadásra, mint a kiállitásra a belépés dijtalan.

érthetetlen . . . .

mily olcsó árakban árusit a Szent Anna uccai Béke Áruház. A legválasztékosabb, legfinomabb ruha, szőrmeskosztüm és kabátszövetek szinte fillérekért, breitschwanz rövidbunda szőrmeanyag méterszámra, finom selymek, bársonyok, flanellek oly olcsón, valósággal

. . . . érthetetlen

BÉKE ÁRUHÁZ SZENT ANNA UCCA 2. SZ.

ESTI KERESKEDELMI SZAKTANFOLYAM.

Az esti szaktanfolyam célja, hogy a szakirányú ismeretek megszerzését, a továbbképzést azoknak is lehetővé tegye, akiknek erre egyéb elfoglaltságuk miatt különben módjunk nem volna. A tanitás teljesen gyakorlatias irányú. A tanfolyam tárgyai ennek megfelelően vannak összeállitva (kettős könyvvitel, kereskedelmi levelezés kereskedelmi és váltójoggal, kereskedelmi számtan, gyors- és gépirás). A heti órák száma 12 és tanitás a hét négy estéjén (hétfő—csütörtök) 7—10 óráig van. A tanulók a tanfolyam befejezésével vizsgálatot tesznek és arról szabályszerű bizonyitványt kapnak. Felvehető minden 4 középiskolát végzett férfi vagy nő. Aki a 15. életévét betöltötte, kisebb előképzettséggel is felvehető. Beiratkozni 15-ig lehet a női felső kereskedelmi iskola igazgatói irodájában (Kálvin-tér 2.).

A tandij 72.— pengő és ez havi 12.— pengős részletekben fizethető. A beiratkozás alkalmával az első részletet kell befizetni.

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.

MODERN KÉPKERETEZÉS ÜVEGCSISZOLÁS, TÜKÖRGYÁRTÁS
Bergernél
Piac ucca

Istentiszteleti rend

Vasárnap, november 12-én

A református templomokban. Nagytemplom d. e. 10 óra: Bagoly Bertalan, d. u. 5 óra: Kováts Árpád. Kistemplomban d. e. 9 óra: Uray Sándor, 11 óra: Magyar Bertalan, d. u. 5 óra: dr. Lencz G. Sándor. Kossuth uccai templomban d. e. 10 óra: Seres Zoltán, d. u. 5 óra: vallásos ünnepély, prédikál: Török Imre esperes. Árpádtéren d. e. 10 óra: dr. Lencz G. Sándor, d. u. 3 óra: Márki Kálmán. Ispotály d. e. 10 óra: Kulcsár Dezső, d. u. 5 óra: vallásos est, prédikál: Musza Ferenc. Homokkertben d. e. 10 óra: Kalas Ferenc, d. u. 3 óra: Kovács István th. Nyilastelepen d. u. 3 óra: Kovács József. Csapókertben d. e. 10 óra: Halász András, d. u. 3 óra: Halász András. Nyulason d. e. 10 óra: Murányi Árpád th. Bánkon d. e. 10 óra: dr. Illyés Endre. Macson d. e. 10 óra: Kántor József. Alvinczi téren d. u. 3 óra: Tóth Sándor. Nagyhegyesen d. e. 10 óra: v. Szabó Endre. Kerekestelepen d. u. 3 óra: Farkas Miklós. Sámsoni uti iskolában d. u. 4 óra: Nagy Dezső th. Hármashegyen d. e. 9 óra: Benke Tibor. Téglaskertben d. u. 3 óra: Kecskés Balázs th. Kunpálhalmon d. u. 2 óra: v. Szabó Endre. Wolaffka-telepen d. u. 3 óra: Koppányi Gy. th. Téglavetőben d. u. 3 óra: Benke Tibor.

A róm. kath. templomban és az iskolakápolnákban. Pünkösti utáni XXIII. vasárnap. Szentmisék a szokott rendben: reggel 6, 7, 8, 9, 11, háromnegyed tizenkettő és félegy órakor csendes szentmisék. Féltizkor ünepélyes nagymisét mond dr. *Lindenberger* János apostoli kormányzó, utána prédikál *Kovács* Sándor káplán, a Katholikus Figyelő szerkesztője. Délután 5 órakor litánia. Nyilastelepen 10 órakor szentmisét mond és prédikál *Somogyi* Ferenc káplán. Csapókertben 10 órakor *Kummergruber* Emil kegyesrendi tanár. Homokkertben 10 órakor *Szabó* Imre káplán. — Auguszta-szanatóriumban 9 órakor *Révész* István káplán.

Az evangélikus templomban (Miklós ucca 3. szám.) ma délelőtt 9 órakor ifjúsági istentisztelet. — Prédikál Labossa Lajos hitoktató. Délelőtt 10 órakor és este 6 órakor istentisztelet. Prédikál mindkét alkalommal Pass László lelkész.

A gör. szert. róm. kath. templomban reggel 7 órakor reggeli istentisztelet, 8 órakor diákmise, 9 órakor katonamise, amelyen a Katholikus Népszövetség énekkara Csernus János karnagy vezetése alatt énekel, 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos tartja. Délután fél 4 órakor rózsafűzér ájtatosság, 4 órakor vecsernye, utána szentbeszéd és szentségimádás. A Téglaskertben a szentmisét dél előtt 10 órakor Fodor Antal s. lelkész tartja.

A baptista imaházban. A Szappanos ucca 23. alatt levő imaházban vasárnap délelőtt fél 9-től fél 10-ig imaáhítat, fél 10-től fel 11-ig prédikáció, 11—12-ig vasárnapi iskola, délután 6—7-ig prédikáció, fél 8—9-ig vallásos estély vegyeskar és zeneszámokkal. — Szerdán este 7—8-ig prédikáció. — Péntek este 7—8-ig bibliaóra szabadhozzászólással.

Több fényt jobb világitást!
E cél olyan izzólámpával érhető el, amely kis áramköltséggel egyenletes, nagy fényerőt és jobb fényelosztást ad.
A Tungsram-lámpa 50 év tapasztalatai alapján készül. Világszerte bevált, mert műszakilag tökéletes, megbízható és gazdaságos.
Vásárlásainál kérjen tehát kifejezetten
TUNGSRAM
IZZÓLÁMPÁT

Felmentette a törvényszék a gyilkossággal vádolt cigányasszonyt

Tegnap délelőtt tartottak tárgyalást a debreceni törvényszék *Jeney*-tanácsa előtt *Gyöngyösi* Emma gáborjáni cigányasszony bűnügyében, ki ez év nyarán egy nagy konyhakéssel agyonszúrta vadházastársát, *Balog* Albert sármunkást. A vádlottak padjára került *Gyöngyösi* Róza, *Gyöngyösi* Emma anyja is, mert az ügyészség szerint ő biztatta fel a lányát, hogy ölje meg vadházastársát és adta a kezébe a nagy kést is.

A két cigányasszonyt szuronyos őrök vezették elő a fogházból. Mindkét vádlott megmarad amaz állítása mellett, hogy *Balog* Albert öngyilkos lett, mert Gyöngyösi Emma ott akarta hagyni. A csendőrök előtt tett beismerő vallomásukat csupán félelmükben tették.

Horváth Arthur orvosszakértő orvosi véleménye szerint lehet, hogy Balog Albert két kézzel szúrta magát hasba.

Ezután az elhunyt testvérére, *Balog* Károlyra felhúzzák az elhunyt ruháit, melyen láthatók a szúrás nyomai.

Balog Irén, az elhunyt unokahúga látta, amikor a magukkal vitt szatyorba betették a nagy kést.

Kovács József cigánybíró szerint Balog már egy évvel ezelőtt is akart öngyilkosságot elkövetni és ennek elkövetésében ő akadályozta meg.

Balogh Róza tanú szerint a vadházastársak sokat veszekedtek. Ő is hallotta Gyöngyösi Emma fenyegetését.

A bíróság a tanúkat megeskette vallomásukra.

A bíróság Gyöngyösi Emmát és Rózát felmentette a gyilkosság vádja alól, mivel megnyugtató bizonyítékot nem talált arra nézve, hogy ők gyilkoltak volna. A csendőrök és a vizsgálóbíró előtt tett vallomásukat nem lehet hitelesnek elfogadni, mert azt félelmükben tették.

Az ügyész fellebbezést jelentett be a felmentés ellen.

Megfázástól védi ont meg
a kitünő anyagból készült, erős talppal ellátott
ROBUR cipőüzlet
ROBUR CIPŐ
JUTÁNYOS, SZABOTT ÁR
PIAC U. 49. TELEFON 26—16.

Akkor kért kegyelmet az elítélt rendőr, amikor az általa bántalmazott ember sérülései kiújultak

Emlékezetes még a közönség előtt az a rendkívül érdekes bűnügy, amelynek középpontjában két csendőr és egy kereskedő állottak.

Salamon Lajos téglási sertéskereskedőt lopással vádolták a csendőrök és amikor az ártatlanságát hangoztatta, puskatussal véresre verték. Salamon Lajos feljelentése folytán a honvédtörvényszék elé került az ügy s a két csendőr súlyos börtönbüntetést kapott. Az egyik csendőr, Molnár József őrmester már kitöltötte büntetésének egyharmadát és kegyelemért folyamodott.

Érdekes, hogy amikor a kegyelmi kérvény befutott a hatóságokhoz, éppen akkor kiújultak Salamon Lajos sérülései és a szerencsétlen kereskedő belső vérzést kapott. Most súlyos betegen ápolják az egyetemi klinikán.

Lelkészválasztás

A gyulai református egyházközség presbitériuma dr. Rácz Béla honvédlelkésszé történt kinevezésével megüresedett hitoktató-lelkészi állásra egyhangu lelkesedéssel Nagy Sándor debreceni segédlelkészt hívta meg. Nagy Sándor 1932-ben jeles eredménnyel szerzett lelkészi oklevelet, a debreceni református gyülekezetben másfél év óta szolgál nagy hűséggel és buzgósággal, kiérdemelve úgy felettesei, mint a gyülekezet szeretetét és elismerését. A gyulai presbitérium meghívását Nagy Sándor eddigi szolgálataival méltán megérdemelte s új állásában bizonyára az eddigi hűséggel és lelkiismeretességgel fog szolgálni.

Szeretetuzsonna az Árpád téri egyházrészben

Az árpádtéri egyházrész nőegylete tagjait november hó 10-én szeretetuzsonnára látta a Kassai u. 12. szám alatti gyülekezeti teremben *Kovács* Lajosné nőegyleti pénztáros. A szeretetuzsonnán bibliát olvasott és imádkozott Magyar Bertalan h. lelkész. Záróimádságot *Márki* Kálmán s. lelkész mondott. Az igen kedves szeretetuzsonna résztvevői a következők voltak: *Péterffy* Lászlóné, *Soós* Ferencné, *Magyar* Bertalanné, *Juvancz* Sándorné, *Giday* Endréné, *Szabó* Istvánné, *Demeter* Istvánné, özv. *Magyar* Lajosné, *Baffy* Istvánné, özv. *Kormány* Lajosné, *Moldvay* Lajosné, dr. *Mahlinger* Józsefné, *Asztalos* Imréné, *Kiss* Jánosné, *Cseresznyés* Ferencné, *Monoky* Istvánné, *Harsányi* Istvánné, *Ottó* Lajosné, *Farkas* Dánielné, *Márki* Kálmánné, *Nagy* Lajosné, *Schamck* Istvánné, *Nagy* Dezsőné, *Sándor* Erzsébet, *Várady* Erzsébet, *Báthory* Matild, *Nagy* Aranka, *Birinyi* Manci, *Kozák* Eszter, *Kiss* Ibi, *Cseresznyés* Alice, *Weygand* Ibi, *Révész* Ica, *Böör* Róza, *Kovács* Lajos m. kir. postatanácsos, egyházrészi h. gondnok, *Kovács* Kálmán egyházrészi tanácsos, *Báthory* Józsefi, *Szabó* István, ifj. *Kovács* Lajos, *Kovács* István.

ALKALOMADTÁN

— Inni szokott?
— Csak alkalomadtán, doktor ur.
— Mégis mikor?
— Hát ugy — félóránként...

A FÜGGETLEN UJSÁG hirdetései mindig eredményesek!

Drága Fincikém! Végre itt a várvavárt saison. A saison, melyért olyan sokat kell böjtölnünk. De hát az unalomnak is vége szokott lenni és szerdán már reggelig táncoltunk a Hubertus-vacsorán. A jó Hubertus biztosan nem tudta milyen nagy jót cselekedett velünk, mikor névnapját november elejére rakta. Nélküle még mindig kényszerpihenőt tarthatnának az apostolok lovai. Az ő jóvoltából azonban nagyszerű mulatságban volt részünk. A sok szép asszonyt felsorolni szinte lehetetlen volna. A velemszületett női irígység se engedné. A lányok ugyanolyan szépek voltak, csak valamivel kevesebben. A kevésből is a legszebb volt Ghyczy Zsuzsi, a legfiatalabb idei bálozó hölgy, Kardoss Eszter, Vásáry Anci, Bay Xandrin és — last not least — Béldy Ily, aki nemcsak a nyeregben fut az elsők között, hanem a táncparketten is. Hogy ki mikor fejezte be a mulatást, arról hallgat a krónika. A fiatal, mulatós házaspárral reggel nyolckor találkoztam. Vannak, akik még maradtak — mondták búsan és azt hiszem, a legszívesebben visszafordultak volna.

Fincikém, nagyon szeretnék hozzád intézett levelemben felszólítást intézni az összes himnemü mozilátogatókhoz. Ha ezt megtehetném, megkérném őket szépen, hogy a foyer-ban egy kicsit csendesebben sugdossák édes titkaikat a velük mozizó hölgy fülébe. Messze álljon tőlem, Fincikém, a hallgatózás. Akár akartam, akár nem, meg kellett hallanom, hogy...

Na várj, már mesélem is. Tehát moziban voltam. Igazán nem egyedül. Ember ember hátán tolongott az előcsarnokban, mintha egész Debrecen aznap este akart volna moziba menni. Mindenttudó fiatalember mellé sodort a tömeg, pontosabban mindentudó hátának. Előtte aznapesti partnernője álldogált és mosolyogva hallgatta a szóáradatot. Sajnos én is. Nem volt menekülés. Megtudtam, hogy..., na szóval sok mindent megtudtam. Most az egyszer nem közlöm. De uraim, máskor vigyázzanak! Nem lesz mindig ilyen szerencséjük, hogy pont én kerülök a hátuk mögé!

Mert hát Fincikém, gonosz a világ! A kis ártatlan szőkeségről is miket nem beszéltek össze! Hogy a szegény vőlegényt orránál fogva vezeti, hogy csak rút anyagiak miatt akar hozzámenni, hogy a legjobb barátnője férjével szokott sétálgatni, másik napokon a volt vőlegényével, sőt maradnak még napok az exvőlegény barátja számára is. Hogy mi ebből az igaz? Semmi. Hidd el Fincikém! A vőlegény itt — sőt utánajárt mindennek, megállapította, hogy az ő kis arája a legjobb és leghűségesebb ifjú hölgy az öreg kártekén, aki meg nem csalná őt semmiért. Jaj annak, aki gyanusítani merné a legártatlanabb szőkeséget! (Irjunk inkább legszőkébb ártatlanságot — a szőkék érdekében.)

Grünfeld Margit
fehérnemü szalonja értesiti
a tisztelt hölgyközönséget, hogy
Keller Edénével
társult.
Fehérnemü szalonomat megnagyobbitottam és nov. hó 15-től
BATTHYÁNY U. 9. SZ. ALÁ
keresztépület helyeztem át.
Vállalunk menyasszonyi- és babakelengye, női, férfi és gyermek pizsamák készitését, függönyök, teritők montirozását, gépajour és endlizést.

— Menyasszonyomért tűzbe teszem a kerem! — mondta végül.

Vannak még Mucius Scevolák!

Egy másik fintalember is itt van még mindig Debrecenben Fincikém. Pedig már minden emberi és atyai számítás szerint otthon kellene, hogy legyen. A tékozló gyermek azonban úgy készül haza, mint minden más ember a fogorvoshoz. Mindennap halogatja és mindennap új határidőt tűz ki. Az utolsó dátum a Hubertus volt. Most Mikulás vagy újév következik?

És végül Fincikém egy esküvői előkészületről. A kislánynak szép a szeme és készen van a staffirungja az utolsó egérfogóig. Hónapok lázas munkája ért ezzel véget. Mindenki szentül hitte, hogy nem hiába ez a tempó, férjhez megy a kicsike. A gondos család preciz kelengyéjéből egyetlenegy darab hiányzik. Oh, Fincikém, ne gondolj rosszra, csak a vőlegény. Ilyesmiről megfelejtkezni! Vagy talán időközben párolgott el? Kellemetlen, kellemetlen!

Viszontlátásig, csókol szerető barátnőd

Pletykássy Klarissz.

OLCSÓ CSILLÁRAKCIÓ
ÜVEGKERESKEDELMI

Ítélet után...

A lélektani kutatásoknak legnagyszerübb terepe a törvényszék. Sehol más helyen nem nyilatkozik ugy meg az emberi gonoszság és néha még a jóság is, mint a törvényszék tárgyaló termeiben. Azon, hogy a törvény előtt több a gonoszság, mint a jóság, nem kell csodálkozni, ugy a büntető, mint a polgári perek bőséges bizonyságul szolgálnak arra, hogy milyen szörnyü aljasságokra képesek az emberek, tul a már mindennapivá vált törvénysértéseken. Az élet kemény sodra bizony egyre gyakrabban csapja a paragrafusok sorfalához az ugynevezett „gyenge jellemeket" és azokat, akik vagyonilag nincsenek jól alátámasztva és igy kevésbbé birják a nyomoruságtól gyötörtetve az életet ugy végigküzdeni, hogy ne sértsék meg a törvényt, főleg annak a magántulajdon szentségét biztositó szakaszait.

A lélekkutatás szempontjából nem nagyon érdekes az, hogy miért került és hogyan került a vádlottak padjára a törvény ellen vétő egyén, sokkal érdekesebb az, hogyan viselkedik, kinlódik, vergődik s igyekszik szabadulni az igazságszolgáltatás sujtó kezétől. Minden tárgyalás egy-egy tanulmány és a lélek ezer arca nyilatkozik meg a figyelő szem előtt. Érdekfeszitőbb a legfantasztikusabb, idegizgalmakra épitett regénynél egy ilyen küzdelemnek a végigszemlélése.

A tárgyalótermeknek megvannak a maga hősei; vannak, akik a vádlottak padjáról komoran figyelik a törvénykezés utját és keményen vitázva küzdenek a szabadulásért s dacosan fogadják a marasztaló itéletet. Ezek fellebbezést jelentenek be és a hangjukban, magatartásukban benne van, hogy ők ujra felveszik a küzdelmet s nem adják meg magukat, mig harcolni lehet.

Vannak, akik összeroppannak a biróság előtt és szánalmas figurákká válnak annyira, hogy szinte egyedüli fegyverük az önmaguk iránti szánaolam felkeltése. Ezek képtelenek a védekezésre, rábizzák sorsukat a törvényre, megnyugosznak az itéletben, mert félnek egy ujabb tárgyalástól, félnek esetleges sulyosabb itélettől.

A jellemek ezerfélesége teszi érdekessé még az ugynevezett szürke eseteket is. A vádlott viselkedéséből például nem lehet következtetni a tárgyalás során annak őszinteségére, mert sokan közülök, — van példa rá elég — tultesz a leghiresebb színészeken is és ugy „megjátsza" magát, hogy könnyekben törnek ki a hallgatóság gyengébb idegzetü tagjai, sajnálván az „ártatlan" embert, akit csak a látszat sodort veszélyes helyzetbe.

Nemrégen történt, hogy egy tolvaj, aki ellen a vád nem tudott nagyon sulyos bizonyitékokat szolgáltatni, az egész tárgyaláson meglehetősen hetykén viselkedett és konokul tagadott. Egyre az ártatlanságát hangoztatta és már-már ugy állt az ügye, hogy a biróság bizonyitékok hiányában felmenteni lesz kénytelen. A per utolsó tanuja azonban vallomásában olyan bizonyitékokat szolgáltatott, amelyek teljesen igazolták a vádat. A biróság bünösnek mondotta ki a tolvajt, aki egészen más ember lett az itélethirdetés után, mint volt azelőtt. Eltünt a hetykesége, hangja remegősre vált és alázattal jelentette be, hogy megnyugszik az itéletben.

— Maga azt állitja, hogy ártatlan és most mégsem jelent be fellebbezést? — kérdezte az elnök, magyarázatot keresve a nagy ellentétre.

— Hát én megnyugszom az itéletben, ha már rámkenik az ügyet. Látom ugy sem szabadulok!

A folyosón, amikor engedelmesen lépdelt a szuronyos őr előtt, már megint más lett az ember. Sunyi módon hátrakapta a fejét és nem állhatta meg, hogy ki ne mondja, amit gondolt:

— No ezt olcsón megusztam őrmester ur. Én többre számitottam, hát maga mit tippelt?

Ez volt a tolvaj igazi arca. A többi csak játék volt, hazugság, szemtelenség. Itélet után már nem kell játszani tovább, akkor már meglehet mutatni az igazi arcot.

Az kétségtelen ,hogy nagyon jó emberismerőnek kell lenni annak, aki meglátja a meghunyászkodó alázat alatt az agyafurt huncutságot, a zokogó, remegő emberben a hatást figyelő gazembert. Jól kell figyelni, hogy ne csaljon meg az ártatlanság büszke önérzetének látszata és ne lágyitsa meg a szivet a szánalomra aspiráló együgyüség megjátszása. Azokat a birákat, akik éveken át ülnek vizsgálódó szemmel, nagy emberismeretre téve szert a tárgyalótermekben ,nehéz megtéveszteni, de mégis előfordul. Európai orvosszakértőket tévesztettek már meg, éppen a debreceni törvényszéken, olyan tökéletességgel megjátszva az elmebajost, hogy mintaesetnek lehetett volna mindvégig elfogadni, ha egyszer ki nem estek volna a szerepből.

Igy esnek ki szerepükből, igy hull le a lélekre kényszeritett álarc, ha már eldőlt a harc, vagy nem birják tovább az idegek.

A törvényszék tekintélyes öreg birája mondotta nemrégen egy beszélgetés során:

— Ha a vádlott igazi arcára vagy kiváncsi, nézd meg az itélet után, hogy bizonyos legyél abban, hogy ki állt előtted!

(b. m.)

Tüzifa, szén
legolcsóbban
ANNYOK KÁROLY
fakereskedőnél
Varga u. 11. ● Telefon 15-18.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. debreceni 6. sz. honvéd és közrendészeti helyőrségi kórház 1934. évi január hó 1-től 1934. évi december hó 31-ig terjedő időre hús, élelmicikkek és tej szállitására 1933. évi november hó 28-án 10 órára nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Az erre vonatkozó bővebb felvilágositást nyujt az érdekelteknek a kórház gazdasági hivatala hétköznap 8 h-tól 13 h-ig.

Kórházparancsnokság.

A FUTURISTA FESTŐ

— Mondd, barátom, mit ábrázol ez a képed?

— Tabáni tájékot alkonyatban.

— Becsületszavadra?...

Vasárnapi

„HONKONGI KALAND", izgalmas kalandordráma **William Powel** főszereplésével. — Megelőzi: **„PAMPÁK BIKÁJA"**, vígjáték 8 felvonásban. Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. „Rákóczi Ferenc" 12. honvéd gyalogezred I. zlj. közétkezési bizottság részére 1934. évre szükséges fűszer, hús és tejtermékek **biztosítására 1933. évi november hó 17. napján délelőtt 9 órai** kezdettel a **12/I. zlj. gazdasági hivatalában, Péterfia laktanya, versenytárgyalás** tartatik.

A szállítási feltételek iránt a fenti hivatalban naponta 8 h-tól 12 h-ig felvilágosítás nyerhető.

Egy héten át, megerősitett csendőrkülönitmény fedezete mellett tárgyal a debreceni törvényszék büntető tanácsa Balmazujvároson

A vádlottak padjára 207 balmazujvárosi földmivest ültettek — A tavalyi véres csendőrroham ügyét tárgyalja a bíróság

Az ország legnagyobb perében a mult évi véres balmazujvárosi csendőrroham ügyében hétfőn délelőtt kezdi meg a tárgyalást a debreceni törvényszék dr. Tóth Kálmán elnöklete alatt müködő büntető tanácsa. A tárgyalás egész héten át tart és a bíróság elé 207 földmivest állitanak. Ilyen nagyszámu vádlott együttes bünügyében évek óta nem tartottak még tárgyalást és már ez egyedül is szenzációsá teszi a balmazujvárosi pert. A debreceni törvényszék tekintettel arra, hogy nagy költséget jelentene a kincstárnak, ha a pert Debrecenben tárgyalnák, ugy intézkedett, hogy helyszini tárgyalást tartanak Balmazujvároson. A községháza nagytermében tartják meg a tárgyalást. Ez a terem alig elég arra, hogy befogadja a 207 vádlottat. Dr. Tóth Kálmán tanácselnökkel, dr. Cs. Sebestyén György, dr. Trásy András birók és Csapó László jegyző mennek ki Balmazujvárosra. Az ügyész dr. Kádár István, a védő dr. Sonnenwirth Lajos lesz.

Az izgalmas április 7

Az ügyészség Schilling Fülöp földmivest és 206 társát hatósági közeg elleni erőszakkal vádolja. Az eset még tavaly április 7-én történt. Az egész országban abban az időben tartottak gyülést a szociáldemokraták és adták át memorandumaikat a városok és községek vezetőségének, melyben, munkaalkalmat kértek és a dolgozó nép megsegitését. Az egész országban csendesen telt el az április hetedike. Debrecenben sem volt semmi tüntetés, de Balmazujvároson nagyon nagy tömeg verődött össze a főtéren azalatt az idő alatt, mig a szociáldemokrata pártvezetők a községházán jártak a memorandum átadására. Füzessy tiszthelyettes vezetésével több lovascsendőr járőr állt készenlétben a községháza előtt. Amikor már sokszázra növekedett a tömegben haladó emberek száma, Füzessy kiadta az utasitást, hogy szét kell oszlatni a népet, mert szigoru parancs van, hogy semmiféle felvonulás és gyülekezés nem tartható. A csendőrök a tömeg elé lovagoltak és felszólitották az embereket, hogy távozzanak házaikba. A felszólitást a tömeg nem fogadta meg, sőt többen kövekkel dobálták a csendőröket és a lovak zablái után kapkodtak, hogy megállitva az ideges állatokat, leránt sák lovaikról a kivont karddal hadonászó csendőröket. A helyzet nagyon kritikussá lett, mert a kiabáló, felbőszült tömeg teljesen körülvette a soraikba lovagló csendőrlegénységet, akiknek komolyan kellett attól tartani, hogy erélyes fegyverhasználat nélkül leszedik őket a lóról és leverik a kövekkel.

Egy csendőr támadói közé lő . . .

Az egyik csendőrnek már lefogták a lovát és a csendőr csizmáját is rángatták már, amikor az kényszerhelyzetében fegyverét használták és támadói közé lőtt. A golyó elsüvitett az emberek között és eltalálta Papp György balmazujvárosi füszerkereskedőt, aki halva rogyott a sáros földre.

A csendőr helyzetét a lövés okozta hirtelen megtorpanás megkönnyitette és a riadt tömeget erős rohammal elsöpörték a főuccáról, sőt a mellékuccákról is kiverték. A csendőrjárőrök egy órán át száguldoztak a balmazujvárosi uccákon és kivont karddjuk nyomán megtisztult az ucca. Az emberek házaikba zárkóztak és akik távol laktak, palánkokon, keritéseken át menekültek zárt területre a vadul vágtató csendőrlovak elől.

Balmazujvárost megülte a rémület, megriasztotta a kiontott vér s a bősz csendőrroham, mely néma várost csinált az egy órával előbb még zajongó tömegeket ontó városból. A riadalom olyan nagy lett, hogy még másnap is csak félve suhanó alakokat lehetett látni az uccákon. A biztonság okáért igaz, hogy még akkor is portyázó csendőrjárőrök ügettek végig itt-ott az uccákon. A vizsgálóbizottság, mely Debrecenből érkezett ki a véres csendőrroham ügyében, megállapitotta, hogy jogos fegyverhasználat történt és nem vonható felelősségre Papp György füszerkereskedő haláláért a halálos lövést adó csendőr.

A debreceni ügyészség a csendőri jelentések alapján meginditotta mindazok ellen az eljárást, akik azzal gyanusithatók, hogy nem engedelmeskedtek a csendőrök felhivásának, nem tértek házaikba, sőt támadólag léptek fel a csendőrök ellen. A heteken át tartó kihallgatások, szembesitések eredményeképpen került vád alá Schilling Fülöp és 206 társa. A nagy bünpörnek 40 tanuja is van.

A tárgyalás egy hétig fog tartani, legalább is arra számitanak, hogy egy hét alatt letárgyalják az ügyet. Valószinü azonban, hogy egy hét nem lesz elség és legalább 10 napot vesz igénybe, amig készen lesznek a 207 vádlott ügyével. Az első két nap csak a vádlottak és tanuk személyi adatainak megállapitásával fog eltelni, azután ismertetik az iratokat és kérdezik ki egyenként a vádlottakat és tanukat.

A csendőrség felkészült a monstre tárgyalásra és megerősitett különitmény fog vigyázni, mig a tárgyalás tart, Balmazujváros rendjére, amit bizonyára nem fognak megzavarni és nyugodtan fogadják Balmazujvároson a bíróság itéletét. (.)

ÖSSZESZEDTEM

a tavaszi és őszi szezonról felgyülemlett szövet, flanell, bársony, selyem és mosóáru

maradékokat

és

hétfőtől kezdve elárusitom eddig nem létezett

olcsó árban.

KLEIN DIVATHÁZ. (Ecker, Klein, Sugár)

ANYAKÖNYVI HIREK

A debreceni állami anyakönyvi hivatalban e hó 11-én, szombaton a következő bejelentések történtek:

Születések: Tarcsai József napszámos, fiu: József. Asbóth Lajos földmunkás, fiu: László. Szitó Sándor napszámos, fiu: Tibor és 1 halvaszületés.

Házasságok: Baranyi András—Uray Zsuzsánna. Papp Ferenc—Sándor Piroska. Molnár János—Fenalka Julia. Halmi Gyula—Tóth Mária. Vig Gergely—Pocsay Julia. Varga András—Balogh Mária. Bendo Gyula—Kovács Mária. Szathmári János—Fiam Mária. Dr. Szalay Károly—Fidmig Mária. Nagy Sándor—Molnár Mária. Nagy Vilmos—Kalló Karola. Füge Imre—Sáfián Margit. Kovács Antal—Cheben Irén.

Halálozások: Biró Lajos ref. 55 éves, Rothermere u 50. Szabó István r. kath. 61 éves, Kinizsi u. 43. Opris Gyula r. kath. 58 éves, Doberdó u. 7. Biró Pál ref. 8 hónapos, Gagamér 270.

— **Jó ellátás, kényelem, gondosság Budapesten a Park Nagyszállodában,** a keleti pályaudvarral szemben. Leszállitott árak. E lap előfizetőinek 20% engedmény.

UJ IPAROSOK ÉS KERESKEDŐK.

A mult héten az elsőfoku iparhatóság a következőket vette fel lajstromába:

Bangó János cukorka és gyümölcskiskereskedő, Bányai Eszter rövidáru kiskeresgedés, Makai Mária gyümölcs, déligyümölcs, zöldség, főzelék, tojás és baromfi kiskereskedés, Kovács Kálmán asztalos ,Bányai Eszter kézimunka és előnyomda, Kovács József fuvaros, Mendre László cipész és cipőfelsőrészkészitő, Pelles Györgyné gyümölcs déligyümölcs, zöldség, burgonya, vöröshagyma, káposzta, tengeri, bab, baromfi és tojáskiskereskedő, Vass László autó, mezőgazdasági és ipari gépek felszerelési és üzemanyag kiskereskedés, Róth István és Róth Istvánné gyümölcs, déligyümölcs, tojás, baromfi és zöldség kiskereskedő, Papp Lajos kötött-, szövött-, rövid- és bazáráru kiskereskedés, vitéz Hajnal István szatócs, Török Gézáné szatócs, Szabó István gyümölcs kiskereskedés, Szirák Lászlóné női kalapkészitő, ifj. Eszenyi Ferenc sütő, Rábai László kerékgyártó, Pető Ilona kozmetika, Kiss Ferencné gyümölcs, déligyümölcs, tojás, tejtermék, burgonya, zöldség, főzelék, dióbél, gesztenye kiskereskedés.

ZSIBPIACON

— Nézd csak, három pengőt kérnek ezért a zsebóráért. Megvegyem?

— Hogyne. Hisz' ez nagyon ketyegtető ajánlat...

Milliárdos hölgyek és boxbajnokok szerelmei a válsággal küzdő dollár hazájában

A Titanic katasztrófájából megmenekült, második férjétől elvált Astorné tragikomikus szerelmi története az olasz boxbajnok főszereplésével

Az amerikai társadalomnak azokat a tagjait, akik az ugynevezett „legfelső négyszázak"-hoz tartoznak — dollármilliomos hölgyek és urak — két nagyon érdekes válóper, egy készülő, de e pillanatban fuccsba ment házasság foglalkoztatja.

A válóper személyei közül — ketten — a felső négyszázakhoz tartoznak és mert Amerikában a tömegek nagy érdeklődést tanusitanak a milliomosok válóperes szerelmi botrányai iránt, az amerikai lapok első oldalán — a percenként változó amerikai gazdasági forradalomról szóló cikkekkel vegyesen — hasábokat találunk a millomosok társadalmi szerzációiról.

Arról van szó, hogy Madeleine Force Astor Dick elvált milliomos férjétől, — beleszeretett Euzo Fiermonte olasz boxbajnokba, aki elvált feleségétől a milliomos hölgy kedvéért.

Mrs. Dick mielőtt volt férjéhez feleségül ment, már érdekes, romantikus és tragikus multra tekinthetett vissza. A rágyogó szép Madeleine Force egy brooklyni szállitmányozási vállalat tulajdonosának leánya volt. Papája gazdag ember volt, de egyáltalán nem tartozott a milliomosok sorába.

A gyönyörü, fiatal leány egy bálon megismerkedett a huszonötév előtti gazdag amerkaiak egyik leggazdagabbjával: John Jacob Astorral. A milliomos halálosan megszerette a brooklyni vállalkozó leányát és — jóllehet akkor már nős ember volt — nem tudott a szép leányról lemondani: elvált feleségétől s elvette Madeleine Forcet. Az esküvő után a boldog milliomos férj hosszu világkörüli nászutra indult fiatal hitvesével. Nászutjukról a tragikus sorsu Titanic oceánjárón indultak vissza, mely 1912. április 14-én éjszaka jéghegybe ütközött és az ujabb idők egyik legnagyobb hajókatasztrófája után elsülyedt. A nászutas férj fiatal feleségét átsegitette a mentő csónakba, ő is a csónokban volt — de visszament a sülyedő hajóra, hogy egy asszonynak adjon helyet és a milliomos John Jacob Astor az atlanti tengerbe pusztult.

Madeleine Force Astor már szive alatt hordta az Astor vagyon leendő örökösét, akit a szerencsétlenség után öt hónappal hozott a világra.

Négy évig teljesen visszavonultan élt az özvegy, társaságba sem járt, az Astorok, kisebb birodalmakkal vetélkedő birtokán nevelte gyermekét. Aztán megismerkedett William K. Dickkel, aki szintén a milliomosok sorába tartozott — ha nem is birt olyan hatalmas vagyonnal, mint az Astorok.

Megszerették egymást és Madeleine Force Astor lemondott az Astor vagyon élvezeti jogáról és feleségül ment Dickhez.

Boldogan élt a házaspár, az asszony uj férjét is trónörökössel örvendeztette meg és együtt nevelték az Astor és Dick vagyonok örököseit.

Ez év tavaszán a fiatal Astor fiu boxolni akart tanulni és tanitóul a fiatal olasz boxbajnokot, Euzo Fiermontet szerződtették hozzá.

A jóképü, tüzestekintetü, hatalmas, olasz fiuval boxolásoktatás közben megismerkedett az Astor fiu öregedő mamája és az történt, — mint Putifárné és József esetében — hogy az őszfelé járó hölgy elcsábitotta az olasz boxbajnokot. Amikor a milliomos hölgy tudatta az olasz fiuval, hohgy annyira szereti, hogy férjül kivánja venni, a boxbajnok felfedte titkát, hogy ennek némi akadálya van: mert őrá olaszhonban vár egy kis menyecske.

Az Astor fiu mamáját ez nem hozta zavarba: tudatta a fiuval, hogy ő hajlandó a menyecskének szivbalzsamot adni, ha elválik tőle.

A milliomos Dick, amikor látta, hogy öregedő felesége az őrülettel határosan szereti fiatal lovagját — félreállt és hogy a válópert minnél hamarább lefolytathassák, semmi akadályt se gördített a válás utjába.

A boxbajnok is, Dickné is Renoba, az amerikai válóper-gyár városba utaztak, hol hamarosan el is választották a milliomos hölgyet férjétől ,a boxbajnokot feleségétől.

A boxbajnoknak ugyan némi kételyei voltak, hogy férjül menjen az öregedő dámához, azonban üzletvezetője — aki szerződési ügyeit intézi — megnyugtatta, hogy helyes lesz ez a házasság, mert jobb ha ifjan, virágjában biztositja jövőjét — mint nagy elődje Gene Tunney, aki ötvenmilliós vagyonnal vette feleségül Josephine Landert — mintha idős korában, amikor már boxolni se tud, a szegényházba kerül.

A válóperek befejezése után az immár szabad Mrs. Dick és Euzo Fiermonte Bennuda szigetére vonultak, ahol egy palátát béreltek és az olasz boxbajnok Mrs. Dick vendégeként szerepelt. Itt történt aztán a baj, ami legalább egyelőre meghiusitotta az öregedő milliomos dáma és az ifju olasz boxbajnok házasságát.

A menyasszonyjelölt a vőlegényjelölt szobájában megtaláit egy fel nem adott levelet, mely Miss Frederika Barbernek volt cimezve. El lehet képzelni a menyasszonyjelölt meglepetését és nem kell csodálni, ha feltépte a leragasztott boritékot — amiből a vőlegényjelölt fényképe bukkant elő ezzel a felirással: A világ legédesebb lányának!

Amikor a milliomos hölgy kérdőre vonta a boxbajnokot, az azzal próbálta a fényképküldést magyarázni, hogy Miss Barber neki, mint boxbajnoknak „tisztelője" és a fényképküldés nem jelent semmit. Mrs. Dicket azonban nem elégitette ki ez a magyarázat, tovább veszekedett a boxbajnokkal és olyan heves jelenet volt köztük, hogy az erős felindulástól elájult, el is esett és esés közben karját is kitörte.

Amikor a mentők kórházba szállitották Mrs. Dicket, az ujságirók természetesen megrohanták a palotát — és az olasz bajnok elmesélte, mi történt „menyasszonyával".

Igy került nyilvánosságra, hogy Mrs. Dick férjül akarta venni a boxbajnokot.

Amikor ez a hir a new-yorki ujságokban megjelent — másnap a lapokban nyialtkozatot tett közzé Kay Reese nevü lokál táncosnő, hogy bepereli Mrs. Dicket vőlegénye elhóditásáért, mert Fiermonte neki meg igérte, ha elválik olaszhonban levő feleségétől, őt veszi feleségül.

Mrs. Dieck is megszólalt erre a kórházból és bejelentette egy rövid nyilatkozatban, hogy nem menyasszonya a boxbajnoknak.

*

Euzo Fiermonte azonban ugy látszik ismeri a nőket, mert azt mondja nyilatkozatában:

— Én most semmit se szólok. Csak várok, még Mrs. Dick lecsilapszik és higgadtan fog tudni gondolkozni. Akkor biztosan gondolni fog azokra a kellemes napokra, órákra, percekre, melyeket együtt töltöttünk! És akkor — biztosan elhiszi nekem, hogy semmi kapcsolat nem állt fenn köztem és Frederica Barber között és vissza fogja hivni az ő szerelmes Euzóját.

Gázzal főzhet Gázvezeték nélkül

Kérje a **Phőbus** gáztűzhely **költségmentes** bemutatását **lakásán,** csodálkozni fog a próbafőzés tökéletességén Helyi lerakat: ELEKTROMOSSÁG

Csillár, Rádió szaküzlet Ferenc József-ut 83.

Kényelmes fizetés! Ingyen árjegyzék!

A BIKA GŐZFÜRDŐBEN

MINDEN HÉTFŐN EGÉSZ NAP NŐI GŐZFÜRDŐ
MINDEN SZERDÁN EGÉSZ NAP FÉRFI GŐZFÜRDŐ

A TÖBBI NAPOKON VÁLTOZATLANUL DÉLELŐTT FÉRFI, DÉLUTÁN NŐI GŐZ. ● MANICÜR, PEDICÜR. ● MASSAGE. ● ELSŐRANGU KISZOLGÁLÁS.

Ausztria nyugalommal fogadta a statárium kihirdetését

Bécs, november 11. Az osztrák kormánynak azt az intézkedését, amellyel bevezeti a halálbüntetést és statáriumot rendel el Ausztria egész területére, nagy meglepetéssel, de teljes nyugalommal fogadták. A statárium kihirdetését elrendelő plakátokat ma ragasztották ki az ország egész területén. A plakátokat mindenütt teljes nyugalommal fogadták, még Grácban is, ahol pedig a nacionálszociálisták nagyon erősek.

A lakótársnő úgy kifosztotta áldozatát, hogy az egy ingben maradt és így az ágyban kellett kihallgatni

Goldstein Gizella szatmári leány még pénteken este Debrecenbe érkezett. Itt megismerkedett egy magát *Nagy* Máriának nevező leánnyal, akitől tanácsot kért, hogy hol szálljon meg. Nagy Mária elvezette az Ispotály u. 3. szám alatt lévő Billitzer-féle szállóba. Goldstein Mária meghívta vendégül Nagy Máriát is, aki elfogadta a meghívást és ott aludt a szatmári leánnyal együtt.

Szombaton reggel, amikor Goldstein Gizella felébredt, meglepetve látta, hogy Nagy Mária nincs a szobában. Ez még nem is lett volna baj, de amint alaposabban körülnézett, azt is tapasztalta, hogy Nagy Máriával együtt eltüntek ruhanemüi és csomagjai is. *Egyetlenegy ingben maradt a szobában.*

Tekintve, hogy *csak egy ing volt rajta, kimenni nem tudott* és csak a szobából kiabálta, hogy tolvaj járt nála. A szálloda egyik alkalmazottja rohant be hozzá, akinek elmondotta, hogy mi történt. Az alkalmazott ezután értesitette a rendőrséget, ahol elmondotta, hogy Goldstein Gizella nem tud feljönni a kapitányság épületébe, mert minden ruháját ellopták. Erre a rendőrség központi ügyeletéről bizottság szállott ki a helyszinre és az ágyban fekvő Goldstein Gizellától felvették panaszát.

Az állitólagos Nagy Máriát keresi a rendőrség.

A Honsz közlései

Debrecen nemesszivü társadalmának a „Hadirokkant nap" alkalmából az egész vonalon megnyilvánult meleg támogatását és páratlanul szép eredménnyel járt áldozatkészségét csoportunk nevében ezúton a leghálásabban köszönjük. A részletes elszámolást — miután a Meteor-mozgó akciója csak tegnap este záródott le, továbbá azért, mert adományok még most is érkeznek be, végül azért, mert a szétküldött megváltási jegyek még nem számoltattak el — még nem áll módunkban közzétenni.

Mély tisztelettel kérjük az egyes intézeteket, ahová megváltási jegyeket küldöttünk, hogy azokat — ha megmaradtak volna —, avagy azok ellenértékét csoportunkhoz mielőbb eljuttatni méltóztassanak, hogy az adatok birtokában a végleges elszámolást úgy a nagy nyilvánosság, valamint a hatóság előtt megejthessük.

Csoport-elnökség.

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A „FUGGETLEN UJSÁG"-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL SZERZI BE SZUKSÉGLETEIT.

ÜZLETI KÖNYVEI az év végére betelnek!

Ajánlatos azok beszerzéséről már jóelőre gondoskodni.

Mindenféle üzleti- és bankkönyveket speciális rovatozással, megbizhatóan, olcsón készitünk.

Árajánlattal szivesen szolgálunk.

Nagy Károly és Társai

könyvnyomda ◆ könyvkötészet ◆ vonalozó intézet ◆ üzleti könyv gyár kliső müintézet

DEBRECEN, Ferenc József ut 49
TELEFON 20-18.

Az Ön érdeke

Elektra csillárt vásárolni, mert **nincs jobb** s igy a legolcsóbb. Gyári lerakat: Elektromosság, Csillár, Rádió szaküzlet Ferenc József ut 83. sz. Ingyen árjegyzék.

Horn és Erdélyiné
SZŐNYEGÁRUHÁZA
Debrecen, Kossuth ucca 19. sz.

Futószőnyeg 46 cm. széles, métere — — — P 1.05
Futószőnyeg 63 cm. széles, métere — — — P 1.20
Juta buklé 65 cm. széles métere — — — — P 2.90
Gyapju buklé 70 cm. széles, métere — — — P 8.40

SZOBASZŐNYEGEK:
200—300 cm. juta buklé P 32.60
200—300 cm. gyapju buklé P 71.—
200—300 cm. juta nyirott P 71.—

Függönyök, ágykészletek, hencserátvetők, téli takarók, lópokrócok, butorszövetek, torontáli és egyéb másféle szőnyegek nagy választékban.

Vasárnap lesz a népszavazás Németországban

Berlin, november 11. Hindenburg elnök ma rádióbeszédet mondott, amelyben azonosította magát Hitler politikájával s amelyet az egész világra közvetítettek. A választásra, amely vasárnap egész nap tart, óriási előkészületek folynak. Az a vélemény, hogy a 48 milliónyi választók 80%-a le fog szavazni.

A debreceni kertészek virágkiállítása

Szombaton délelőtt a Kereskedő Társulat dísztermében ünnepélyes keretek között nyitották meg a debreceni kereskedőkertészek szakosztálya által rendezett virágkiállítást. *Steinfeld* István földbirtokos, a kertészeti egylet díszelnöke köszöntötte a megnyitásra egybegyült közönséget és hangsúlyozta, hogy a magyar föld művelőinek törhetetlen kitartását és életerejét bizonyítja a virágkiállítás. A rövid megnyitó beszéd után *Czapáry* Bertalan gazdasági felügyelő felolvasta a zsűri döntését, amely szerint minden debreceni kiállító kertész díjazást kapott.

A megnyitó után megtekintették a dísztermet zsúfolásig betöltő virágcsodákat. Az óriási szinpompás krizantinoknak sorai között díszes pálmák, hortenziák, primulák, az örökzöld szobai növények egész serege és a divatos kaktuszfajtáknak 140-féle példánya várja a kiállítás közönségét. A debreceni kertészek bebizonyították, hogy nem szorulnak külföldi behozatalra, a legkényesebb és legpompásabb virágfajtákat tudják már termelni és az az anyag, amelyet összehordtak a kiállításra, a legnagyobb dícséretet jelenti számunkra. A kiállítás vasárnap és hétfőn lesz még nyitva.

Keresek
fiatalabb irodai női munkaerőt,
aki magánfelek látogatását is elvállalja. Ajánlatok eddigi működés, fizetési igény és referenciák megjelölésével „Technika" jeligére **Tenzer hirdetőjébe, Budapest, Szervitatér.**

hirek

A Debreceni Független Ujság pártoktól független politikai napilap
Szerkesztősége és kiadóhivatala Ferenc József ut 49. Telefon: 22—12.
Felelős szerkesztő: Farkas Lajos.
Előfizetési ár: egész évre 26.—, félévre 14.—, negyedévre 7.—, egy hóra 2.40 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 10 fillér, vasárnap 20 fillér.

Mindentudó

Ma: 1933 november 12. Vasárnap. Protestáns: Jónás, róm. kath.: Márton p., izr.: 5694 Mark. 23.

Holnap: 1933 november 13. Hétfő. Protestáns: Szaniszló, róm. kath.: K. sz. Szam., izrl: 5694 Mark. 24.

A polgármester fogad: Magánügyekben hétfőn és csütörtökön délelőtt 11 órától 1 óráig, közügyekben kedd és péntek kivételével minden nap délelőtt 11 órától 1 óráig.

A rendőrség telefonszáma: 20-45.

Mentők, tüzoltók, telefon: 04.

Ügyeletes gyógyszertárak: „Arany Angyal", Piac u. 50; „Nap", Piac ucca 1: „Tisza", Magoss György tér 9; „Bocskay", Cegléd ucca 22; „Mátyás király", Nyilastelep; „Árpád fejedelem", Csapókert.

IDŐJÓSLÁS:

Enyhe, felhősebb idő, sok helyen, kivált délen és nyugaton köd és esők.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

A műsorban nem szereplő állandó hétköznapi közvetitések

9.45: Hirek.
11.10: Nemzetközi vizjelző szolgálat magyarul és németül.
12.00: Déli harangszó az egyetemi templomból.
12.30: Hirek.
1.15: Időjárás, időjelzés.
2.45: Hirek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamok.
4.45: Időjelzés, időjárás, vizállás, hirek.
12.00: Himnusz.

VASÁRNAP, november 12.

10.00: Egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi templomból. Szentbeszédet mond dr. Tóth Tihamér. — 11.15: Evangélikus istentisztelet a Bécsikapu téri templomból. Prédikál dr. Kapi Béla püspök. — 12.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 12.25: Gömbös Gyula m. kir. miniszterelnök beszéde a Nemzeti Munkahét megnyitó ünnepségén. — Utána körülbelül 1.00: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Berg Ottó. Közreműködik Weisz Margit (zongora), Mozart-művek. — 2.00: Gramofonlemezek. — 3.00: Dr. Balogh Vilmos: Az ipari növénytermelés megszervezése. — 3.45: Szarvas Klára hárfázik. — Utána: Időjárásjelentés. — 4.30: Dr. Müller Vilmos: A meghűléses betegségek. — 5.00: Bura Károly és cigányzenekara. — 6.00: Surányi Miklós előadása. — 6.30: A Budapesti Polgári Dalkör jubiláris hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. — 7.30: Küzdelem a lustasággal. Huszár Károly vidám csevegése. — 8.00: Hírek, sport- és lóversenyeredmények. — 8.20: Színműelőadás a Studióból. „Lili." Énekes színmű 3 felvonásban. Irta Hennequin és Millard. — Fordította Fáy I. Béla és Evva Lajos. Zenéjét szerezte Hervé. Rendező Kiss Ferenc. Vezényel Polgár Tibor. — Utána: körülbelül 10.30: Len Baker jazz-zenekara a Dunapalota szállóból Vajda Károly énekszámaival.

HÉTFŐ, november 13.

6.45: Torna. — Utána: Gramofonlemezek. — 10.00: 1. Szépapáink szüretje és pincegazdasága. 2. Asszonygondok: A ruhaszárítás (felolvasás). — Közben: Gramofonlemezek. — 12.05: Vidner Lili zongorázik, Fiedler Klára gordonkázik, zongorán kíséri Polgár Tibor. — 1.30: halasi Nyilas Pista és cigányzenekara. — 3.30: A rádió diákfélórája. A fizika ősapja (Archimedes). — 4.00: Asszonyok tanácsadója. — 5.00: Guttenberg György szalonzenekara az Ostende-kávéházból Kalmár Pál énekszámaival. — 6.10: Német nyelvoktatás (dr. Szentgyörgyi Ede). — 6.40: Szántó Jenő hegedül, zongorán kíséri Polgár Tibor. — 7.15: Az adás-vétel Abc-je. Dr. Kuncz Ödön előadása. — 7.45: Gramofonlemezek. — 8.30: Hírek. — 8.50: A magyar opera Erkel felléptéig. Dr. d'Isoz Kálmán előadása zenei szemelvényekkel. Közreműködik Goda Gizella, Szende Ferenc és az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel dr. Dohnányi Ernő. — Utána 10.30: Időjárásjelentés. Majd: aradi Farkas Sándor és cigányzenekara a Bodó-kávéházból.

❖❖❖

Társadalmi események naptára

NOVEMBER 12.

— **Szabadelőadás lesz vasárnap a Munkás Otthonban.** A Munkás Otthon oktatásügyi programja, mely a mult vasárnap délután vette kezdetét, most már minden héten folytatódik. Vasárnap délután Gács Demeter hirlapíró fog előadást tartani „A szocializmus és a filozófia" címmel. Azonkívül műsorra kerül Vitéz Miklósnak egyfelvonásos életképe, melynek keretében a munkás műkedvelők tudásuk legjavát igyekeznek adni a hálás publikumnak. Azonkívül magánszámok és a nyomdász-zenekar közreműködése teszik változatossá és emelkedetté a műsort. A március végéig minden szabad vagy ismeretterjesztő elő-

— **A Szent László Kör délutánja.** A debreceni egyetemi és főiskolai hallgatók Szent László Köre november 12-én délután fél 6 órakor a piarista gimnázium dísztermében kultúrdélutánt rendez, amelynek műsora a következő: 1. Kremser—Kollwentz: A népdal. Előadja a Szent László Dalegylet. 2. Megnyitót mond dr. Kudász József, a Kör elnöke. 3. Haendel: 3 Pezzi, a) Minuetto, b) Musetta, c) Gavotta. Játssza a Csaba B. E. quartettje. 4. Schmiedt Béla dr. plébános előadása. 5. Farkas Nándor: Éjjeli zene. Előadja a Szent László Dalegylet. 6. a) Max Reger: Maria Wiegenlied, b) Puccini: Lauretta áriája a Gianni Schicchi c. operából. c) Dienzl Oszkár: Liliomszál. Énekli Kovács Kató, zongorán kíséri Forray István karnagy. 7. Japán táncos jelenet. Előadja: Pálinkás Baba, zongorán kíséri Vidoni Jenő. 8. Zárószót mond dr. Baranyai Béla egyetemi ny. r. tanár, a Kör tanárelnöke. Belépődij nincs.

— **Levente-estély.** E hó 12-én, vasárnap este 8 órakor a Levente Otthonban a következő számokkal műsoros estély lesz, amelyre a levente-ügy iránt érdeklődőket ez úton meghívja a vezetőség. 1. Nyitány. Játssza a regős zenekar. 2. „Lassított film". Előadják: Győri Róza, Kárpáthy Jenő, Jávor Ernő, Kabai János és Ludmann Lajos. 3. Tánc. Előadja: Domokos Sándor. 4. Sláger-dalokat énekel: Magyari Tibor. 5. „Egy bajnok ne legyen szerelmes". Előadják: Kiss Róza, Győri Róza, Kabai János, Kárpáthy Jenő, Domokos Sándor. Műsor után tánc.

Dreher-Maulé
a márka csokoládé

— **Szeretetvendégség a Kerekes-telepen.** A homokkerti egyházrészhez tartozó kerekestelepi egyházkörzet e hó 12-én, vasárnap este 6 órai kezdettel szeretetvendégséget rendez a következő műsorral: 1. Kezdőének: 63. dícséret 1. verse. 2. Előimát mond: Szabó Lajos III. é. hh. 3. Megnyitó beszédet tart: Kalas Ferenc körzetvezető lelkész. 4. Énekel: Soós Irénke, harmoniumon kíséri: ifj. Kalas Ferenc tanító. 5. Bibliamagyarázatot tart: Siposs Imre központi lelkész. 6. Szaval: ifj. Kulcsár Ferenc. 7. Énekel: Vajda Mariska, harmoniumon kíséri: ifj. Kalas Ferenc tanító. 8. Felolvasást tart: Nagyváthy József IV. é. th. 9. Szaval: Budai Bikfalvi Bözsike. 10. Hegedűn játszik: Tokaji Károly III. é. hh. 11. Szaval: Kónya Bözsike. 12. Felolvasást tart: Csorba Jolánka. 13. Szaval: Nemes Piroska. 14. Zárószót mond: dr. Erdős József egyházrészi gondnok. 15. Utóimát mond: Szalacsy József IV. é. hh. 16. Záróének: 245. dícséret 10. verse. Teajegy ára: 30 fillér. Tésztát és csészét mindenki hozzon. Minden testvérünket szeretettel hívunk és várunk. Rendezőség.

— **A KIE árpádtéri csoportja** november hó 12-én, vasárnap délután öt órai kezdettel a Kassa út 12. szám alatti gyülekezeti teremben ünnepélyt rendez gazdag műsorral. Az ünnepélyen megnyitó beszédet mond Magyar Bertalan h.-lelkész. A külföldi KIE-munkáról vetített-képes előadást tart Basiszta Albert cserkészparancsnok. Szaval Kertész Dániel hirlapíró. Énekel Vámos J., hegedűn kíséri Nagy Sándor. Szaval Zsoldos István hittanhallgató. Zárószavakat mond Polgár Dániel. Az ünnepélyre mindenkit, fiatalembereket, felnőtteket, szülőket és érdeklődőket szeretettel hív és vár az egyházrészi csoport vezetősége. Belépődíj semmiféle formában sincs.

NOVEMBER 13.

— **Művészettörténeti előadás.** Már hirt adtunk arról, hogy hétfőn, 13-án délután a Déri-múzeumban Európa egyik leghíresebb művészettörténésze, Louis Réau tart előadást Rodin-ről vetített képekkel. Az előadást, mely iránt Debrecen művész köreiben is nagy az érdeklődés, magyarul is tolmácsolni fogják. Belépődíj nincs, vendégeket szívesen lát a rendezőség.

— **A Kálvinisták Templomegyesületének** november 14-iki teadélutánjára a vezetőség a következő úrasszonyokat kérte fel a házasszonyi tisztségre, akik asztalaikhoz meghívják az érdeklődő vendégeiket: Báró Vay Lászlóné, dr. Vásáry Istvánné, dr. Vargha Zsigmondné, vitéz dr. Bessenyei Lajosné, Molnár Ferencné, Őry Istvánné, Buray Sándorné Református Tanítók asztala, Kálvinisták Templomegyesületének asztala: Koncz Aurélné. A teadélután rendezősége arra kéri a felkért háziasszonyokat, hogy asztalaikra csak a teához szükséges kekszet, vagy könnyű süteményeket szolgáljanak fel. A teadélután pontosan öt órakor veszi kezdetét. Megnyitó beszédet mond: dr. Baltazár Dezső püspök. Előadást tart: Kiss Ferenc nyug. egyetemi tanár. A teadélután énekkel és imával kezdődik.

Lakót ? szeretne házába ?
Hirdessen a Független Ujságban. A hirdetés biztosan meghozza a régen üresen levő lakásba a lakót.

— **Vallásos estély az ispotályi templomban.** Ma, vasárnap délután 5 órakor az ispotályi templomban vallásos estély lesz, melynek műsorán szerepelnek: Felker János lelkész, Muszka Ferenc lelkész, Harsányi András hittanhallgató, Kováts Kálmán tanító, Kulcsár Dezső segédlelkész.

— **Ma lesz a MIEFHOE 5 órai teája.** A ma délután megtartandó MIEFHOE-tea annak a kedves figyelemnek lesz megnyilvánulása, mellyel a MIEFHOE vezetősége a táncolni vágyó debreceni hölgyek kedvébe óhajt járni. A jelek szerint a táncolni vágyó ifjúság teljes mértékben méltányolni óhajtja a vezetőség ezen szimpatikus akcióját és a szokottnál nagyobb számban lesz jelen annál is inkább, mivel a múlt tea intim, familiáris hangulata még élénk emlékezetében él a közönségnek. A teán most is, mint a múlt alkalommal, a Fejes-jazz szolgáltatja a zenét.

NOVEMBER 14.

— A debreceni sütő-szakosztály e hó 14-én 5 órakor az iparteestület kis dísztermében szakosztályi ülést tart.

— A Debreceni Jótékony Nőegylet választmánya november hó 14-én, kedden délután fél öt órai kezdettel az árvaház tanácstermében (Magoss György-tér 10. szám alatt) ülést tart.

— **A Tisza István Társaság felolvasó ülése.** A Debreceni Tisza István Tudományos Társaság I. osztálya november hó 14-én, kedden délután 5 órakor a Déri-múzeum dísztermében tartja LXVI. felolvasó ülését, amelynek tárgyai a következők: 1. Vietórisz József r. t. szemelvényt mutat be teljes Phaedrus-fordításából. 2. Hankiss János r. t.: A brusszai angol konzul jelentése Kossuth Lajosról. A felolvasó ülés után az osztály tagjai zárt ülést tartanak.

— **Az Ügyvédszövetség debreceni osztálya** november 14-én, kedden este hat órakor tartja az Arany Bika földszinti olvasótermében rendes heti összejövetelét, melynek tárgya: a gazdavédelmi rendeletet kiegészítő újabb rendeletek megbeszélése. Az érdeklődő kartársakat ezúton hívja meg az elnökség.

— **Frontharcosok figyelmébe!** E hónapi bajtársi összejövetelünket 14-én, kedden este 8 órakor tartjuk az Otthon helyiségében, minden frontharcos bajtársunkat szeretettel hívunk. Ez alkalommal Fábry Béla szkv. százados bajtárs tart felolvasást, a szűkölködő frontharcos társadalom szomorú helyzetével foglalkozva.

NOVEMBER 17.

— A Csokonai-ünnepély. A Csokonai Kör ez évi Csokonai-ünnepélyének színhelye a Kollégium díszterme, az ünnepély ideje a költő születésének napja, azaz november 17. Az előadás kezdete délután hat óra. A belépőjegy ára hatvan fillér, a Csokonai Kör tagjai számára harminc fillér. Diákjegy húsz fillér. Jegyek máris válthatók a Méliuszkönyvkereskedésben.

❖❖❖

— **Ne tegyen rossz fát a tüzre,** mert jó minőségüt is kaphat Gabányi utóda, Láng Miklós cégnél, Csapó ucca 28. Telefon 24-49. Tüzifa, mindenfajta magyar szén szobafütéshez, külföldi koksz, brikett, kovácsszén házhoz szállitva kicsinyben és nagyban. Debrecen legrégibb széntelepe.

— **Fényes ünnepség keretében nyiltak meg az Ujságíró Club új helyiségei.** Szombaton este fényes ünnepi keretek közt avatták föl az Ujságíró Club új helyiségeit. Az ünnepségen ott voltak báró Vay László főispán és felesége, dr. Váry István polgármester és felesége, Denény Géza altábornagy dandárparancsnok és Debrecen társadalmának színe-java. Az ünnepség lefolyásáról legközelebb számolunk be.

— **Esküvő.** Kraszner Kata Loncról és Csengeri Jenő (Debrecen) ma, vasárnap délután fél 3 órakor a Frohnerben tartják esküvőjüket. Gratuláció 3 órakor.

Szöveteket olcsón **SILBERSTEIN** posztóüzletében vásárolhat Piac ucca 77. szám alatt.

Juhász Nagy Sándor előadást tart vasárnap a magyar történelem kettősségéről a mohácsi vészt követő századokban

A Reform Társaság első előadása

Rendkívül nagy érdeklődés előzi meg a Reform Társaság ma, november 12-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Kollégium dísztermében rendezendő előadását.

Az előadás műsora a következő: 1. Himnusz. Énekli a Kossuth dalkör. 2. Elnöki megnyitó. Tartja: Siposs Imre ref. lelkész. — 3. Előadás. Tartja: Juhász Nagy Sándor volt igazságügyminiszter e címen: „A magyar történelem kettős irányzata a mohácsi vészt követő évszázadok alatt. — 4. Kossuth-nóta. Énekli a Kossuth Dalkör.

Az előadás irányára vonatkozóan útmutatást ad a Reform Társaságnak most jóváhagyott alapszabályaiban feltüntetett célkitűzése:

1 Nemzeti ideálunkat Kossuth debreceni nagytemplomi függetlenségi nyilatkozatán építjük fel. 2. Az emberi jogokat, szabadságot, felvilágosodottságot, haladást követelő eszméinket a bibliából merítjük.

Az előadásra belépődíj nincs, de a költségekre 20 filléres műsor megváltása kötelező:

Dupla kemény gallér
divat formákban csak ezen a héten: **48 fillér**
Werner Piac u. 72. sz.

Debrecen 25, 20 és 10 évvel ezelőtt

1908 NOVEMBER 12. CSÜTÖRTÖK. Beöthy Zsolt meleghangú levélben köszönte meg Géresi Kálmánnak, hogy a Csokonai Kör nevében 60. születésnapja alkalmából üdvözölte.

Megnyilt az iparosképző tanfolyam, amelynek előadói közt volt: Borsos József városi építész, Torocskay Oszvald.

Özvegy Major Bálintné, egy 83 éves asszony ruhája a kályhából kipattanó szikrától meggyult, az öregasszony halálraégett.

1913 NOVEMBER 12. SZERDA. Meleg ünneplésben részesült dr. Ujfalussy József ny. kórházi főorvos, akinek arcképét is leleplezte a közkórház. Az ünnepeltet dr. Fráter Imre igazgató-főorvos üdvözölte. Ott voltak az ünnepen dr. Bruckner Ernő, dr. Láng Sándor, dr. Berencsy Zoltán.

A város több lakásra és üzlethelyiségre árverést tartott igen rossz eredménnyel, amiben annak jelét látja a Független Ujság, hogy rosszabbodtak a megélhetési viszonyok. Az árverést dr. Vargha Elemér tanácsnok vezette, ott voltak dr. Magoss György főügyész, dr. Vass Károly jegyző, Vadász Emil gazdasági felügyelő, Huszár Gyula számtiszt, Publig Ernő.

A vörhenyjárvány erősen terjed, ezért dr. Tüdős Kálmán főorvos bezáratta a homokkerti iskolát.

Az igazságügyminiszter Berényi Ede táblai irodatisztet főtisztté nevezte ki.

1923 NOVEMBER 12. HÉTFŐ. Rendes lapszünet.

1908 NOVEMBER 13. PÉNTEK. A király dr. Szücs Miklóst, a törvényszék elnökét a Kuria rendes bírójává nevezte ki.

Bilkei Dezső ismert nevű volt gazdag háztulajdonos a Dreher-szállóban agyonlőtte magát.

1913 NOVEMBER 13. CSÜTÖRTÖK. Miklóssy István görög katholikus püspök Budapestre utazott a székhely kérdésében folytatandó megbeszélésre.

A Kossuth-szobor bizottság elhatározta, hogy a leleplezési ünnepet még ez idén megtartja. Az ülésen részt vettek és legnagyobb részben fel is szólaltak: Csóka Samu tb. főjegyző, dr. Magoss György főügyész, dr. K. Tóth Mihály tanácsnok, Borsos József h. főmérnök, dr. Boldizsár Kálmán tb. tanácsnok, Dicsőfi József, Gyürki Sándor, Jánosi Zoltán, dr. Kardos Albert, Kardos László, dr. Szántó Sámuel, dr. Szent-Királyi Tivadar, Tóth István, Zöld József jegyző, előadó.

A Nagytemplomot egy időre bezárták javítások miatt.

Apróhirdetés: Fiatal leánnyal ki ismerkedne meg a férfiak közül. „Együtt járunk a moziba" jeligére kérem írni.

1923 NOVEMBER 13. KEDD. Sesztina Jenőt kormányfőtanácsossá történt kinevezése alkalmából a Kereskedő Társulatban nagy és meleg ünneplésben részesítették. Jelen volt Schröder Ervin államtitkár is. Békés Lajos elnök üdvözölte az ünnepeltet és a vendégeket. Üdvözletet mondtak: Nagy József főtitkár, Miklóssy Margit, dr. Vargha Elemér, dr. Csürös Ferenc, Szent-Királyi Tivadar, Németh Aladár, Pásztor József, Ady Lajos, S. Szabó József, Kertész István, Kubinyi Béla, Székely Simon, Hsasz József, Somossy László.

Meleg ünneplésben részesült az egyetem és az orvosi kar részéről dr. Kenézy Gyula negyvenéves orvosi működése jubiláris ünnepe alkalmából. Üdvözölte dr. Szontagh Félix, dr. Czakó Zsigmond, dr. Miskolczy Kálmán.

Dr. Györgyi Dénes bemutatta a Déri-múzeum terveit, amelyek nagy tetszést arattak.

Hamburg Jolán és Bleier Ottó házasságot kötöttek.

A belgyógyászat, sebészet és Röntgen-intézet kiköltözött az új klinikai épületekbe.

A DTE 2:1 arányban legyőzte a DVSC-t. Jól játszottak: Szolárszky, Kaiser, Farkas, Kriszter, Fejér, Polyik, Tárkányi.

DEAC—NyKISE 2:0. Gólrugók: Zsirkay, Ökrös. Jók: Borsi, Csepko.

D. Népszövetségi Hitelszövetkezet tüzelőanyag raktárából tessék venni **tüzifát és szenet** mert legolcsóbban a legjobbat veheti. Minőség, mennyiség garantálva
MARÓTHY GY.-U. 24. TEL.: 31-32 • A híres ózdi szén megérkezett.

— **A has teltsége,** májtájéki fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorbélhurut és sárgaság a természetes „Ferenc József keserüviz használata által megszüntethetők és az agy, a szem, tüdő vagy sziv felé irányuló vértolulások ellensulyozhatók. Gyomor- és bélspecialisták igazolják, hogy a Ferenc József vizzel, különösen az ülő életmód következtében jelentkező bajoknál, nagyon kedvező eredményeket érnek el.

Gömbös miniszterelnök megnyitotta a nemzeti munka hetet

Budapest, november 11. Gömbös Gyula miniszterelnök ma délben fényes ünnepi keretek közt nyitotta meg a nemzeti munkahetet. Beszédében a nemzet egységét hangoztatta s többek között ezeket mondta:

— Nem a széthullott, hanem a rendszerbe fulladt nemzet az, amely történelmi hivatásának meg tud felelni. (Nagy éljenzés.)

— A nemzeti munka és az a politikai hitvallás, amely e köré csoportosul, feltartózhatatlan, előretör és összetör minden kicsinyes pártot, minden széthúzást szító olyan szervezetet, amely nem az építésnek, hanem a bomlásnak, a széttagolásnak szószólója.

— **Házasság.** Dr. Baróthy Zoltán kir. törvényszéki jegyző és Ruttka Erzsébet november 15-én, szerdán délelőtt 10 órakor házasságot kötnek.

— **Villanyát, rádióját** jól, olcsón Nánássynál szereltesse, javittassa. Kálvintér 3.

GÖRBE TÜKÖR

JÓ ÜZLET

Az adóhivatalba beállit egy uriember.

— Kérem szeretném kifizetni a 170 pengő adóhátralékomat. Elfogadják levélbélyegben is?

— Hogyne, hiszen az is állami érték.

— Akkor tessék, itt van egy nagyon ritka bélyeg, én 500 pengőre becsülöm, a fennmaradó 330 pengőt kérem vissza.

A NAGY BOXOLÓ

A betörő egy éjszakai „munka" alkalmával i jedten szól oda a társának:

— Hü, az áldóját, ez itt Jack Blacknek, a nehézsulyu boxbajnoknak a lakása. Jó lesz menekülni.

— Akkor nincs baj! Hiszen tudhatod, hogy ő sohasem boxol százezer dolláron alul.

RELATIVITÁS

Einstein elméletéről folyik a beszélgetés a művésztársaságban.

— Mi az a relativitás? — kérdi az egyik erősen kopaszodó művész.

— Megmagyarázom. Itt van például a te hajad. Mennyi az?

— Nagyon kevés.

— Na, látod. Levesben például rengeteg lenne...

RÁGALOM

A főnök korholja az alkalmazottját:

— Tudomásomra jutott, hogy maga, ha delet harangoznak, szó nélkül lecsapja a tollat, még ha a mondat közepén tart, akkor is.

— Rágalom, főnök ur. Mert harangozás előtt tiz perccel én már bele se kezdek egy uj mondatba.

XIV. LAJOS.

— Igaz, ki volt az az ur, akivel tegnap nálatok a vacsorán megismerkedtem?

— Tizennegyedik Lajos.

— Tizennegyedik Lajos?

— No igen, Lajosnak hivják s a feleségem mindig csak akkor hivja meg, amikor nélküle tizenhárman ülnének az asztalnál.

Olaszország „csak mint megfigyelő“ maradt a most megválasztott leszerelési bizottságokban

Genf, november 11. A leszerelési konferencia elnökségének mai hivatalmas ülésén Olaszország részéről rendkívül érdekes nyilatkozat hangzott el, amely genfi diplomáciai körökben élénk visszhangot keltett.

Az elnökség ülésén *Sorogna* olasz delegátus azzal világította meg az olasz leszerelési állapotot, hogy a bizottságoknak és előadóiknak most elhatározott munkái haszontalanok s addig, amíg a leszerelési konferecia helyzete mai stádiumában marad, lehetetlen a technikai munkák folytatása. Mindaddig lehetetlen is marad, amíg a politikai kérdéseket alapjukban véve nem oldják meg.

Éppen ezért a most megválasztott bizottságokban az olasz szakértők csupán mint megfigyelők vesznek részt.

Német körökben rámutatnak arra, hogy Olaszország ezzel a lépéssel azok ellen lépett fel, akik a leszerelési tárgyalásokat Németország nélkül változatlanul akarták folytatni és azt állítják, hogy Németország nélkül is gyakorlati eredményeket lehet elérni.

— **Dr. Grosz István** ügyvéd irodáját Piac ucca 41. szám alá helyezte át.

— **Kézimunkát** (sapka, keztyű, sál, mellény, dzsemper, ruha), mindennemű modern és divatos, legfinomabb kézimunkát gyakorlatilag tanítok három hetes tanfolyamon. Tandíj 10 P. Jelentkezőket délelőtt 9—12, délután 3—5 között fogad Poschné, Csapó ucca 10.

— **Doktoravatás.** Tegnap, szombaton avatta az egyetemi tanács a jogtudományok doktorává Bajor (Braun) Lászlót. Az új doktor a zsidó reálgimnáziumi diákszövetség főtitkára és az avatás után a diákszövetség elnöksége és volt tanárai ebből az alkalomból belegen üdvözölték.

— **Bárd, Rózsavölgyi, Nádor,** karácsonyi albumok és könyvujdonságok Kultura Antikváriumban, Szent Anna 3.

— **Gazdálkodó ifjak tánctanfolyama** a Koronában holnap 5 órakor veszi kezdetét.

— **Tökéletes,** legolcsóbb kezelés Modern Kozmetikában, Piac 44. Kikészités 30 fillér.

— **Vitadélután a Bethlen Gábor Körben.** Szombaton tartotta a Bethlen Gábor Kör első szociológiai vitaülését. Dr. Füsti Lajos „A demokrácia szerepe a jövő alakulásában” cimü bevezető előadásában főleg az állami vezetés szempontjából tárgyalta a kérdést. Megállapította, hogy a különböző eszmék felváltják egymást a történelem folyamán, mintegy hullámszerű mozgással. Ma szellemi aristokrácia van soron. Az előadást élénk hozzászólások követték pro és kontra. Legközelebb, két hét mulva dr. Varga Zoltán egyetemi tanársegéd fogja ismertetni a magyar liberalizmust. A jövő szombaton pedig Juhász Géza iró tartja meg első előadását.

— **Sztepanov uriszabó,** Rothermere ucca 38. Öltönyöket készit olcsón, elsőrendü munkával.

— **A Negró gyógycukorka** csillapítja a köhögést és rekedtséget. Hurut és nyálkásodás ellen kitűnő eredménnyel alkalmazható. Negró a torok kéményseprője.

— **Uj üzlet! Hungária Kézimunkaház** legolcsóbb mindenféle kézimunka anyagokban. Piac 66.

— **Betörés a borüzletbe.** Az elmult éjszaka ismeretlen tettesek behatoltak a Badacsonyi rt. Vár ucca 2. szám alatt levő üzlethelyiségébe. Az üzlet udvarra nyiló ajtajáról leverték a lakatot és úgy jutottak be a boltba, ahonnan 25 pengőt vittek magukkal. A rendőrség keresi a tetteseket

— **Családi házak** legideálisabb fütőberendezése megtekinthető Szent Anna u. 8. sz. Gyenes.

— **Schaff tánciskolájában,** a Koronában ma este táncvizsga, leckedíj 50 fillér. Az új tanfolyamra még hétfő estig felvétel.

— **Tüzifa, szén, épitési anyagok** legolcsóbban beszerezhetők: Berger, Csap ucca 5.

— **Szőrmeárut,** lengyel bundákat legolcsóbban a Szinház átjáróban szerezheti be.

— **Az egész város** Gisser-fotó képeiről beszél. Piac ucca 46.

— **Kolozsvári hölgyfodrász specialista.** Művészi viz- és vasondulálás, hajvágás, hajfestés legujabb módszerrel. Villanyondulálás, **gép nélküli** tartós ondulálás. Olcsó bérletrendszer. Rózsa ucca 3.

— **Gyönyörü** modern kaukázusi dió beleháló már 350 pengőtől Szántónál, Piac 81.

Mindenki kedvezményes áron vásárolhat tüzelőanyagokat a **Köztisztviselők** árudáiban
Figyelje kirakati árainkat!

— **Hócipőt, sárcipőt** tökéletesen javit Orbán, Piac ucca 7. az udvarban.

— **Chamotte-betétek vaskályhákba** beszerezhetők: Krisch Károly kályházmester, Debrecen, Piac ucca 89. sz. alatt.

— **Kosár, seprő** és mindenféle faedények legolcsóbban beszerezhetők: Hatvan ucca 53.

— **Az új óriásadó** rövidesen megkezdi próbaadásait és ez év december elejétől állandóan üzemben lesz. A nagy adóállomás mellett továbbra is zavartalanul és jól vehető lesz úgy Wien, mint a többi külföldi állomás, az Orion-gyár következő készülékeivel. Az Orion 7037-es 3+1 csöves, 3 hangolókörös vevőgéppel, Orion 7038-as 3 csöves egyenáramú vevőgéppel, Orion 7331-es 3+1 csöves Band-Pass vevőgéppel, Orion 7133-as 3+1 csöves reflexkapcsolású superrel és természetesen az Orion 7066-os 6+1 csöves nagy superrel. A fenti készülékek kivitele, felépitése teljesen modern, mindegyike Orion dinamikus hangszóróval van egybeépitve. Az alkalmazott technikai újitásokat, üzembehelyezést és kezelést az Orion rádiókereskedők készséggel bemutatják.

— **Papp Géza** nőidivat termét Csapó ucca 34. alatt megnyitotta. Szalon munka. Olcsó árak.

— **Deutsch Lajos** füszerüzletében, Piac u. 38., állandóan frissen pörkölt meleg kávé kapható.

— **Rendezik a zsibogót.** Több oldalról érkezett kérelem folytán a polgármester elrendelte, hogy a zsibogót a mai helyéről eltolva, a tér másik oldalán rendezzék be. Az újabb terület planírozására vonatkozóan utasította a műszaki ügyosztályt, hogy azt 2000 pengő keretén belül, amennyiben arra mód van, az inségmunka körében végeztesse el.

— **Olcsó téli fajalma,** kompotalma nagyban és kicsinyben hapható: Hatvan ucca 4., pincében.

— **Elegánsan,** finoman, olcsón öltözködhetik Keresztesi uriszabónál, Varga ucca 1.

DANKÓ TEMETKEZÉSI VÁLLALAT
Debrecen sz. kir. város szerződéses szállitója.
Üzlet: Kossuth ucca 3. — Telefon: 23—22.
Telep: Domb ucca 16. — Telefon: 30—66. éjjeli is.

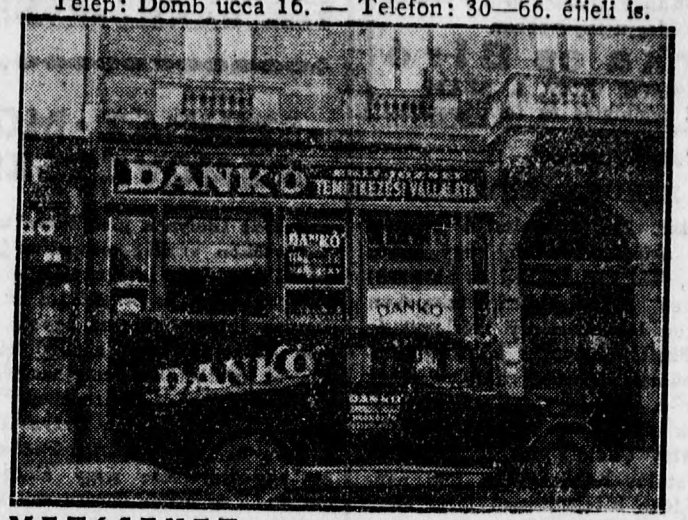

TEMETÉSEKET a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, EXHUMÁLÁSOKAT, vidéki szállitásokat legolcsóbb árban, személyes felügyelet mellett eszközöl.
Cégtulajdonosok: EKLI ÖRÖKÖSÖK és PUSZTAY JÓZSEF.

— **Ementháli,** trapista, blok, dobozos sajtok, halkonzervek legolcsóbb beszerzési forrás viszonteladóknak: Csapó ucca 25., pincében. Telefon: 26-68.

— **Fazonokat** 20 pengőért készit Strébely uriszabó, Deák Ferenc ucca 6.

— **A virágkereskedők zárórája.** A debreceni virágkereskedők azt kérték, hogy a ma érvényben lévő zárórájukat egy-egy órával hosszabbitsák meg. És pedig hétköznapon hat óra helyett 7 órakor és vasárnap déli 12 óra helyett 2 órakor legyen a zárórájuk. A polgármester — tekintettel arra, hogy kérésük méltányos és érvelésük helytálló — kérésüket azzal terjeszti fel a kereskedelemügyi miniszterhez pártolóan, hogy a záróra ilyen meghosszabbitása ellen kifogása nincsen.

— **Tízféle** jobbnál-jobb kőszénben válogathat legolcsóbb ár mellett Grünfeldnél, Csapó 16. Telefon: 29-82.

— **Vadászfegyverek,** lőszerek és javitások jótállással legolcsóbban kaphatók Nagy István puskaművesnél, Vár ucca 9.

— **Takarékoskodjunk céltudatosan.** Mindnyájunk érdeke, hogy havi áramszámlánk a téli hónapok folyamán se növekedjen meg túlságosan és amellett a kiadott összeg fejében fényerős világitást kapjunk. A forgalomban lévő különböző gyártmányú izzólámpák külsőleg igen hasonlóak, azonban belső felépitésük és gazdaságosságuk tekintetében rendkívül különbözőek. A tökéletesen megszervezett gyártási berendezéseknek és ellenőrzésnek köszönhető, hogy a Tungsram-művek izzólámpái gazdaságosságuk és egyenletes fényerejük révén az egész világon elterjedtek. Az izzólámpa vásárlásánál pár fillér különbözetet takarékossági szempontból nem szabad figyelembe venni, mert megtakarítást nem a lámpa bevásárlásánál, hanem csupán használatánál érhetünk el. A Tungsram-lámpa égéstartama alatt beszerzési árának többszörösét takarítja meg, ezért csak a megbizható és tökéletes Tungsram-izzólámpát vásároljuk.

— **Tulzsufolt raktár miatt** raktáron lévő árukat olcsón árusitom. Kupfer posztókereskedő, Kistemplom-bazár.

— **Zálogjegyet,** lejártat is, veszek. Mindennemü butorokért a legtöbbet ad, hivásra házhoz megyek. Zálogjegyiroda, Csapó u. 6.

— **Szőrme bundák,** mindenféle szücs áruk legolcsóbban Kőváry szücsmesternél, Bika bérház.

— **Veszek** mindenféle fehér és tarka mosott és mosatlan rongyot. Csapó u. 6., hátul az udvarban.

Gyászrovat

Temetést és exhumálást legolcsóbban Fehértói Dániel temetkezési vállalata végez, Degenfeld-tér 4. Költségvetés díjtalan.

Elhunyt ny. államrendőrségi detektív. Biró Lajos nyug. államrendőrségi detektív áldásos életének 55. évében elhunyt. Temetése hétfőn délután 3 órakor lesz a köztemető 2/a. ravatalozóterméből a református egyház szertartása szerint tartandó ima után. Temetést Fehértói temetkezési vállalata rendezi, Degenfeld-tér 4.

Jákó Sándor joghallgató holttestének exhumálása tegnap reggel történt a Kossuth uccai temetőből a Köztemetőbe Dankó temetkezési vállalat rendezésében.

Tóth József temetése tegnap délután 2 órakor volt Köztemetőben Dankó temetkezési vállalat rendezésében, Kossuth u. 3.

Szabó István, a Killer-bútorgyár 28 éven át volt munkavezetője 61 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 1/2 3 órakor lesz a Köztemetőben. Temetését Gebauer-cég rendezi.

— **Budapesti gyermekdivatház,** különleges gyermekdivat szalon. Degenfeld-tér 11.

— **Megérkeztek** az Unghváry-féle gyümölcsfák, szőlővesszők. Kaphatók: Bethlen ucca 14.

— **Elmarad a kisrepülőgép-modell. verseny.** Ezúton értesitjük a közönséget, hogy a DTE e hó 12-ére hirdetett kisrepülőgép-modellversenyét, melyet a Böszörményi uti baromvásártéren tartana, a kedvezőtlen idő miatt kénytelenek vagyunk elhalasztani s igy azt e hó 19-én, jövő vasárnap tartjuk meg délelőtt 9 órai kezdettel. Rendezőség.

— **„Igazmérleg”** csomagolt 10 kg.-os szén ismét kapható minden füszerüzletben. Csomagolja: Vágó Rezső Rt., Hid ucca 12.

HÁZAT KERESNEK MEGVÉTELRE tőkeerős egyének, akik pénzüket befektetni kivánják. El akarja adni házát? **Hirdessen lapunkban,** biztos vevőre talál. **50 fillérért 2 napilapban jelenik meg hirdetése,** ha nálunk adja fel.

Rádió készülékek
Dynamikus hangszórók
Villanyszerelések
legjutányosabban
Borka és Biró
KOSSUTH UCCA 8. SZÁM.
Dijtalan bemutatás és felvilágositás.

18,981—1933. B. sz.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. Mértékhitelesítő Hivatal értesítése alapján közlöm, hogy a város I., V., VI. kerületében és az ezekhez tartozó kertségekben, telepeken és tanyákon lakóknak oly mérlegét és mérőeszközeit, amelyeket közforgalomban használnak, illetőleg amelyeket az 1907:V. t.-c. 16. §-a hitelesítésre kötelezettnek nyilvánít, a Mértékhitelesítő Hivatal (Teleki u. 70. sz. alatt lévő) hivatalos helyiségében mai naptól kezdődően hitelesítéssel látja el.

A Mértékhitelesítő Hivatal által nyilvánított mérleg- és mérőeszköztulajdonosok egyénenként értesítve lesznek arról a napról, amelyen kötelesek mérlegeiket és mérőeszközeiket hitelesítés végett bemutatni.

A Mértékhitelesítő Hivatal által nyilván nem tartott felek is, tehát mindazok, akik a fent megjelölt körzetben laknak és közforgalomban használt mérlegeik, illetve mérőeszközeik vannak, az esetben is kötelesek mérlegeiket és mérőeszközeiket időszaki hitelesítés céljából a fent megjelölt helyen bemutatni, akik erre külön egyénenként felhívást nem kapnak.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy aki közforgalomban használt mérlegét és mérőeszközeit időszaki hitelesítésre nem mutatja be, cselekménye kihágást képez és ellene az eljárás folyamatba fog tétetni.

Debrecen, 1933 október hó 28-án.

Debrecen sz. kir. város elsőfoku közigazgatási hatósága:
Dr. Vass Károly
tb. főjegyző.

KANCATÖRZSKÖNYVELÉSI HIRDETMÉNY.

Értesítem a kancatulajdonosokat, hogy a kancák törzskönyvelése és párosítása (3 éves kortól kezdődőleg) f. évi november hó 23-án és 24-én reggel 9 órakor a m. kir. állami méntelep laktanya melletti téren kezdődik.

A törzskönyvelés célja: lóanyagunk javítása és ezáltal a lovaknak kedvezőbb áron való értékesítése.

A törzskönyvelés előnyei: 1. A törzskönyvelt kancák a legjobb állami ménekhez lesznek párosítva, illetve azokkal fedeztetve. 2. A törzskönyvelt kancák után a fedeztetési díj fele fizetendő. 3. A törzskönyvelt kanca utóugrásinak száma korlátlan, tehát a kanca annyiszor fedeztethető, ahányszor a mént felveszi. 4. Miután a külföldi vásárlók az ismert származású lovakért többet fizetnek, tehát a lótenyésztők érdeke, hogy lovaikat ez alkalommal a törzskönyvelési bizottságnak bemutassák, amikor is a lóra az előírt bélyeget rásütik, ha törzskönyvelésre alkalmas. 5. A törzskönyvelt kancák és ezek utódai a lódíjazásoknál elsősorban díjaztatnak, illetve előnyben részesülnek.

Felhívom a kancatulajdonosokat, hogy amennyiben kancáikat törzskönyveltetni óhajtják, a Gazdasági Egyesületnél (Hatvan ucca 1. szám, III. kapu, I. emelet) haladéktalanul, legkésőbb november hó 20-ig jelentsék be. Az egyesület a gazdák kívánságának lehető figyelembe vételével állapítja meg, hogy a tulajdonosok a fentírt két nap közül melyiken vezessék elő kancáikat, hogy a torlódás elkerülhető legyen.

A törzskönyveléshez a kancák csikóit is elő kell vezetni.

A törzskönyvelés, illetve párosítás alkalmával párosítási díj címén lovanként 1 pengő fizetendő.

Debrecen, 1933 november hó 9.

Polgármester.

ÁLLÁST KERESŐK LEGBIZTOSABBAN JUTNAK MUNKÁHOZ, HA LAPUNKBAN HIRDETNEK! 50 FILLÉRÉRT KÉT LAPBAN JELENIK MEG APRÓHIRDETÉSE, HA NÁLUNK ADJA FEL.

•SZINHÁZ•MOZI•HANGVERSENY•

Darvas Ibolya a jövő héten kedden és csütörtökön vendégszerepel a Csokonai-szinházban. Már a tegnapi lapunkban bejelentettük azt az örvendetes tényt, hogy Darvas Ibolya, aki ma egyetlen helyettese Alpár Gittának, a jövő héten kedden és csütörtökön este vendégszerepel a „Bőregér" Adél szerepében Debrecenben Timár Ila helyett. Darvas Ibolyának a neve ma olyan márka Pesten, hogy egy-egy szereplése nagy áldozatkészséget kiván és mégis dacára ennek, a szinház igazgatósága úgy a jövő heti keddi, mint a csütörtöki előadást rendes helyárak mellett tartja meg, hogy ezáltal is alkalmat adjon mindenkinek Darvas Ibolya meghallgatására.

November 24-én, pénteken lesz a „Carmen" opera előadása Debrecenben. Örömmel közölhetjük olvasóink táborával, hogy a szinház igazgatósága e hónapban, a már lejátszott „Rigoletto" után bemutatja még a „Carmen" operát is a debreceni közönségnek. Ennek az előadásnak külön érdekessége lesz K. Voith Ilonka operaénekesnő Carmen alakítása, mig szenzációként fog hatni, hogy a tenor-szerepre sikerült Pilinszky Zsigmondot, a bayreuthi Opera s a magyar kir. Opera nagy hőstenorját megnyerni. Az opera bariton-szerepét a legutóbb oly nagy sikert aratott Érdy Pál fogja énekelni, míg a zenekart Komor Vilmos fogja vezényelni.

MOZI

A KÖLYÖK ÉS ÉN

Maurice *Chevalier* a világ egyik legnagyobb filmszínésze és ez már maga is elég ahhoz, hogy sikerültté tegyen egy filmet. Pláne, ha az a film olyan jó, mint amilyen A kölyök és én. Maurice Chevalier élete legnagyobb alakítását produkálta ebben a darabban, annyi vidámságot, elevenséget és frisseséget öntött bele, hogy mindenkit elragadott. Partnere, egy háromesztendős csodagyerek maga volt a báj és maga volt az élet. A többi színészek is bravuros produkciót nyujtottak és nyugodtan lehet mondani, hogy az utóbbi idők műsorában ez a film az Uránia legnagyobb sikere. Mindenkinek meg kell nézni, aki nevetni akar.

VÍGSZINHÁZ
VASÁRNAP HÉTFŐ
Az izgalom, szerelem és humor filmje:
Alattunk a pokol!
Nagyobb, mint az
ÉGI TITÁNOK
Előadások: vasárnap ½3, ½5, ½7, ½9
hétfő ½5, ½7, ½9
VASÁRNAP DÉLELŐTT 11-KOR IFJUSÁGI ELŐADÁS.

KÖZGAZDASÁG

KISEBB ARVÁLTOZÁSOK A TERMÉNYTŐZSDÉN.

Készáruüzlet:

Búza: tiszai 77 kg. 7.50—7.70, 78 kg. 7.60—7.80, 79 kg. 7.70—7.90, 80 kg. 7.80—8.00, ftiszai 77 kg. 7.30—7.45, 78 kg. 7.40—7.55, 79 kg. 7.50—7.65, 80 kg. 7.65—7.80.

Rozs 4.00—4.10, tak. árpa I. 6.90—7.15, tak. árpa II. 6.80—6.90, zab I. 7.30—7.40, zab II. 7.20—7.30, tiszai tengtri 8.80—8.90, egyéb tengeri 8.80—8.90, korpa 5.20—5.30.

A készáruvásáron búza 5—10 és rozs 5 fillérrel olcsóbb, zab 10—15 és tengeri 20 fillérrel drágább.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMANYPIACI ÁRAK.

Búza 7.50—7.00—6.50 és boletta, rozs 3.00—2.80 és boletta, árpa 5.50—5.00, zab 5.50—5.30, ótengeri 6.80—6.60—6.50, ujtengeri 4.00—3.60, csöves 2.70—2.60—2.40, lucerna 4.50—4.00—3.80—3.50, széna 4.00—3.50—3.00, lóhere 3.50, bükköny 2.20—1.80, alomszalma 1.80—1.60, ágyszalma 2.00, egy kéve zsupszalma 8 fillér, cukorrépa 1.20—1.10, takarmányrépa 0.90—0.80, tökmag 11.00—10.00, napraforgó 9.00—8.00, fehér evőtök 2.00—1.00.

HIVATALOS VALUTAÁRFOLYAMOK.

1 angol font 18.20—18.00, 100 cseh korona 16.95—17.07, 100 dinár 7.80—8.30, 100 dollár 355.00—365.00, 100 lei 3.42—3.46, 100 leva 4.00—4.26, 100 lira 29.90—30.20, 100 német márka 135.70—136.60, 100 osztrák schilling 78.50—80.50.

*

A színarany kilója 5140—5150 pengő.

SPORT

HÁRMAS AMATŐR-BAJNOKI MÉRKŐZÉS A DVSC DIÓSZEGI UTI SPORTTELEPÉN

Vasárnap ismét az amatőrök alkotják a futballprogramot, miután a Bocskay—Szeged-mérkőzés elmaradt. Az amatőrök azonban kitesznek magukért, műsoruk figyelmet érdemel. Délelőtt 10 órakor a

Textilgyár—DTE

mérkőzés kerül lejátszásra. A Textilgyár kemény ellenfelet kap a javuló DTE-ben, amely ellen csak legjobb csapatával nyerheti meg a mérkőzést. Utána déli 12 órakor a

DVSC—Villanygyár

mérkőzés kerül sorra. A vasutasok most feljavult csapatukkal a bajnokságra törnek, míg a Villanygyár a NyKISE és a DKASE után a DVSC ellen is győzni akar. Nagy küzdelem után fog eldőlni a mérkőzés sorsa a szerencsésebb csapat győzelmével. Utána pontosan 2 órakor a

NyKISE—DKASE

mérkőzés kerül sorra. A NyKISE gyengén kezdett, de hétről-hétre jobb és a vasárnap győztes Kelet válogatottban 4 játékosa játszott. De a DKASE is készül a derbyre, amelyen legjobb csapatával veszi fel a küzdelmet. A NyKISE önbizalmát növeli, hogy a DKASE 1929 óta nem győzött ellene, míg a DKASE összeállításának érdekessége, hogy csatársorának javítására Hevesi játszik összekötőt.

Az érdekes mérkőzések igen olcsó helyárak mellett tekinthetők meg s a közönség kényelmére a Kossuth uccán sűrített villamosközlekedés lesz.

Felhivás. Felhívom a DTE alant nevezett játékosait, hogy ma délelőtt legkésőbb fél 10 órakor a DVSC-pályán a Textil elleni bajnoki mérkőzésre jelenjenek meg: Vári, Szunyog, Rosenfeld II., Vincze II., Rosenfeld I., Szilágyi, Timarovszky, Kelemen, Heimann, Laczkó és Vincze I. Intéző.

DTE II.—DMTE. Vasárnap délelőtt 10 órakor játssza le a két csapat bajnoki mérkőzését a DEAC pályán. A DTE II. alábbi tagjai fél 10 órakor jelenjenek meg a DEAC-pályán: Bernáth, Milos, Révi, Barna, Benkő, Friedländer, Neosics, Erdei. Illés, Veres, Guttmann és Agárdi.

Felhivás. Felkérem a Weinberger FC II. csapatbeli játékosait, hogy ma délután fél 2 órára a DMTE II. elleni mérkőzésre a dohánygyári pályán megjelenni szíveskedjenek. Intéző.

A DKASE felhívja alábbi játékosait, hogy ma délután fél 2 órára a DVSC-pályán jelenjenek meg: Barta, Gerő, Biró, Bőr I., II., Szabó, Karajos, Hegedüs, Kemény, Hevesi, Ökrös, Magyar I., II., Gárdos, Mocsány, Fésüs és Felföldi. Intéző.

A Villanygyár játékosai Derecskére való utazás előtt Piac ucca 36. szám alatt (régi posta-épület) délelőtt 11 órakor gyülekeznek. Pontos megjelenést kér az intéző.

Debrecen sz. kir. város adóhivatalától.

4300—1933. aü.

HIRDETMÉNY.

Felhívja a városi adóhivatal a város adózó közönségét, hogy az 1933. év IV. negyedére esedékes együttesen kezelt közadótartozását 1933. évi november hó 15. napjáig befizetni el ne mulassza. A befizetés naponként a hivatalos órák alatt a városi adópénztárnál, vagy a 31,713. számu postatakarékpénztári befizetési lap útján eszközölhető.

A befizetést elmulasztók ellen a hivatal a határidő lejárta után végrehajtási eljárást indit.

Debrecen, 1933 október hó 27.

Városi adóhivatal.

MA, vasárnap délután OLCSÓ helyárakkal
a legszebb operett, — a teljes együttes felléptével —
GÉSÁK.
VASÁRNAP ESTE UTOLJÁRA
A legnagyobb operett sláger!
KÉK LÁMPÁS.
HÉTFŐN a legkedvesebb vigjáték ujdonság!
Magdát kicsapják.
KEDDEN DARVAS IBOLYA vendégfellépte
A Bőregér
operettben! RENDES HELYÁRAK

Tízezerpengős kártérítést követel a balmazujvárosi gyilkostól felesége és két gyermeke haláláért az áldozat férje

Testileg, lelkileg rokkanttá lett, életcélját, munkaképességét elvesztette Kecskés Sándor, a kiirtott család egyedül maradt feje Páratlanul érdekes, jogilag egyedülálló a dereceni törvényszéken meginduló per

Két esztendővel ezelőtt történt... Balmazujváros községben egy verőfényes nyári délelőttön, elbucsuzott a családjától Kecskés Sándor gazdálkodó. Megcsókolta feleségét, magához ölelte két kis gyermekének buksi fejét, aztán kiment dolgozni a földre.

Aznap éjszaka megkoccant Kecskés Sándorék házának ablaka. Az asszony ment oda az ablakhoz és megnézte, ki kopogtat. Rokonuk volt, aki kopogtatott, Szabó Sándor balmazujvárosi gazda.

— Te vagy az Sándor? — kérdezte. — Mit akarsz ilyenkor?

Szabó Sándor fojtott hangon mondta:

— Az uraddal akarok beszélni.

Kecskésné meglepődött:

— Ilyenkor, késő éjszaka? De különben is kinn van a földeken.

Szabó Sándor hangja tompán szólott:

— Akkor veled kell beszélnem Róza. Eresz be gyorsan.

Nyilott az ajtó és Szabó Sándor belépett Kecskésék házába. Az asszony ijedten kérdezte:

— Mi történt veled Sándor, hogy éjszaka jössz hozzánk?

A következő pillanatban élesen hangzott a férfi hangja:

— Add ide a pénzt, ami a háznál van!

Kecskésné dermedten nézett rája:

— Pénzt? Miféle pénzt?

És Szabó Sándor már mondta is:

— Azt a kétszáz pengőt, amit a jószágért kaptatok.

Az asszony tiltakozott.

— Nincs pénzünk. Ami volt, már elköltöttük.

— Nincs-e? Majd megnézem! — csattant fel ismét a férfi és elindult a szoba felé.

— Oda nem mégy be! — sikoltotta az asszony és elébe állt.

A következő pillanatban Szabó Sándor lehajolt a földre, hatalmas tégladarab vöröslött kezében és a karja nekilendült. A vörös tégladarab nekivágódott Kecskés Sándorné fejének.

Az asszony sikoltva rogyott le a földre. Ebben a pillanatban kiszaladt a szobába a hat esztendős Kecskés Sándor is. A férfi megragadta a gyermeket és teljes erejéből nekivágta a falnak. A szőke gyermekfejet elöntötte a vér. A kis Kecskés Sándor már halott volt.

A belső szobából sirás hallatszott. A négy esztendős Kecskés Imre sirt. Szabó Sándor őrjöngő dühében berohant a szobába és ujjai a gyermek nyaka köré fonódtak. És a görcsös szoritás addig tartott, amig Kecskés Imre kicsiny mellkasában is utolsót dobbant a szív.

De Kecskés Sándorné még élt. Hörgött a konyha kövén és torkából bugyborékolva tört fel a vér. Szabó Sándor visszatért hozzá és a vörös tégladarab mégegyszer meglendült a kezében. És Kecskés Sándorné is meghalt.

*

Szabó Sándor ekkor keresni kezdte a pénzt. De nem találta, csak egy takarékkönyvre akadt, amely igazolta, hogy Kecskés Sándor a pénzt takarékba tette. A pénzhez a gyilkos nem férhetett hozzá...

*

Kecskés Sándorért másnap csendőrök mentek ki a földre. Ez volt hozzá az első szavuk:

— Kecskés Sándor, maga gyilkolta meg feleségét és gyermekeit!

A férfi némán állt a csendőrök előtt. Szó nem jött torkára a rémülettől. Hang nem jött ki száján a borzalomtól. Aztán ájultan összeesett.

*

Később kiderült a gyilkos rettentő titka. Szabó Sándort halálraitélte a törvényszék. Az ítéletet helybenhagyta a tábla és a kuria is. Már ugy volt, hogy a bitófát ácsolják a debreceni törvényszék udvarán, már azt hitték az emberek, hogy Kovács János, az uj hóhér Debrecenben mutatkozik be először, amikor váratlanul megérkezett a kormányzó kegyelme.

Szabó Sándor most életfogytiglanig tartó büntetését tölti a váci fegyházban.

Egy érdekes példa a gyilkos ellen induló kártérítési perre

A balmazujvárosi háromszoros gyilkossággal kapcsolatban a magyar igazságszolgáltatásban ezidáig még páratlanul álló kártérítési per indult meg. Kecskés Sándor, a szerencsétlen családapa, ügyvédjei, dr. P é c s i Sándor és dr. P. P a p Ignác utján lelki fájdalomdij cimen tizezer pengő kártérítést követel Szabó Sándortól.

A magyar törvények még a testi bántalmazás esetén sem itélnek meg fájdalomdijat, csupán abban az esetben, ha a bántalmazás következtében a megbántott fél munkaképtelenné válik, illetve csökken a munkabíróképessége. Kimondott fájdalomdijat azonban nem ismer a magyar törvénykönyv, annál érdekesebb tehát és országszerte nagy feltünést keltő ez a per, amelyben Kecskés Sándor lelki fájdalomdij cimén követeli a tizezer pengőt.

A magyar judikaturában ezidáig csupán egyetlen egy per volt még, amely hasonlitható a Kecskés Sándor által inditott keresethez, bár ugy méreteiben mint az igények szempontjából az ügy sokkal enyhébb volt.

Egy vidéken gazdálkodó őrnagynak a fiát az egyik gazdasági cseléd jük véletlenül meglőtte vadászpuskával. A lövés oly szerencsétlenül hatolt be a testbe, hogy a fiatalember meghalt. Az őrnagy, aki egyetlen fiát vesztette el, ezer pengő erejéig inditott lelki fájdalomdij cimén kártérítési pert a gazdasági cseléd ellen. A debreceni törvényszék hozott ítéletet az ügyben és megitélte az őrnagy számára az ezer pengőt. A törvényszék kimondotta az ítélet rendkivül érdekes indokolásában, hogy senkinek sincs joga lelki fájdalmat okozni embertársának. Ha pedig ez mégis megtörténik, akkor módot kell adni arra, hogy akármivel is csökkentsék ezt a fájdalmat.

A törvényszéknek ez az ítélete azonban nem állott meg, mert a felsőbb bíróságok megsemmisitették és kimondották, hogy a magyar törvények szerint lelki fájdalomért nem jár kártérités.

A Szabó Sándor-féle gyilkosság azonban lényegesen eltér ettől az ügytől már csak azért is, mert hiszen az a gazdasági cseléd csupán véletlenül lőtte agyon gazdájának fiát, mig az elvetemült balmazujvárosi gyilkos szándékosan, előre megfontoltan végzett három áldozatával.

Kártérítést a testet, lelket sorvasztó, életet rövidítő fájdalomért

A dr. Pécsi Sándor és Pap Ignác által benyujtott keresetben rendkivül érdekes módon tárja fel igényét Kecskés Sándor. Előadja a keresetében, hogy a temetési és a gyilkosság által felemrült egyéb költségeket külön per utján már érvényesitette is.

„Ezzel szemben Szabó Sándor borzalmas cselekményéből eredő károsodásomnak csupán a töredékét érvényesitettem a költségek megitéltetése által" — mondja a kereset.

Majd igy folytatja:

„Szabó Sándor cselekedete, amelyylel két gyermeket és feleségemet elszakitotta tőlem s az a kegyetlen, az emberiesség határán kivül eső mód, amellyel szörnyü tettét végrehajtotta s a szeretteim elvesztése felett érzett fájdalom, lelki életemre oly mélyenjáró behatást gyakorolt, amely rendkivül sulyos következményekkel járt. Ugy testben, mint lélekben rokkanttá lettem. Azelőtt életerős, dolgos munkásember voltam, aki fáradságot nem ismerve, minden kereseti lehetőséget megragadva, nehéz munkával törekedtem arra, hogy családom fenntartásának szükségleteit előteremtsem; most pedig összetört lelkü, rokkant testü, megviselt ember vagyok, akit elhagyott minden életkedve, hiszen életem célját, gyermekeim emberré nevelését elvesztettem."

Ezután arról beszél a kereset, hogy ha valakinek becsülete elrablója ellen érvényesitendő kártéritési igényét a jog elismeri, mennyivel inkább el kell ismerni annak az ilyen irányu igényét, akitől feleségét és gyermekeit rabolták el s aki ennek folytán ugy fizikai, mint lelki állapotában élete egész tartamára sulyos károsodást szenvedett.

Nagyon érdekes a keresetnek az a része is, amelyben Kecskés Sándor orvosszakértővel kivánja bizonyitani, hogy a felesége és gyermekei meggyilkolása által őt ért lelki fájdalom egész életére káros behatást gyakorol. Azután igy folytatja:

„Ennek a rettenetes lelki megrázkódtatásnak következtében életem emberi számitás szerint hátralevő tartama is jelentékenyen megrövidült, hiszen ennek a csapásnak az elviselése egész idegzetemet és igy különösen szividegrendszeremet oly nagy megterhelésnek teszi ki, amely feltétlenül ugy munkaképességem tartamára, mint általában életem hátralevő idejére nagymérvben megrövidítő hatással jár. Hozzátartozóimnak elvesztése oly nagy teherpróba reám nézve, hogy csupán Isten különös kegyelmének köszönhetem életbenmaradásomat. Hiszen számtalan eset bizonyitja, hogy az ilyen rettenetes cselekedettel járó lelki fájdalom a halálát idézi elő annak, akit érint. Tudom, hogy a szeretteim elvesztése felett érzett és testi életemre is sulyosan kiható lelki fájdalom pénzzel nem mérhető, de az osztó igazság elve megköveteli, hogy az, aki minden emberi képzeletet felülhaladó, irtózatos cselekedetével megfoszt egy férjet feleségétől, apát gyermekeitől, s ezzel soha be nem gyógyitható sebeket okoz és még testi rokkantságot is idéz elő, az feleljen a tette következtében előállott károkért és megfelelő eszmei kártérítéssel járuljon hozzá azok legalább részbeni enyhitéséhez.

A kereset végén Kecskés Sándor a tizezer pengő megitélését követeli és kéri, hogy a per költségeiben Szabó Sándort marasztalja el a bíróság.

Az ellenfél: „A halottak emlékét nem lehet pénzszerzésre felhasználni"

Erre a keresetre dr. H a d h á z y Béla ügyvéd utján választ nyujtott be a törvényszékhez, mint Szabó Sándor gondnoka, a gyilkos édesapja, Szabó Bálint gazdálkodó. A válaszirat erélyes hangon tiltakozik a kártéritési igény ellen és elmondja, hogy Kecskés Sándor egészséges, erős férfi, de különben is nincs olyan jogszabály, amely szerint valaki kártéritést igényelhetne azután a meggyilkolt után, akiről neki volt kötelessége gondoskodni. „A jog nem az érzelem világa — mondja a válaszirat — és igy a felperes keresetében végighuzódó lirai hang talán kifejezheti a felperes lelki állapotát, azonban a jog ettől merőben távol áll. A törvény szerint a megöltnek hozzátartozója csak akkor igényelhet kártéritést, ha azon személyek közé tartozik, akiknek eltartásáról a megöltnek gondoskodni kellett. Már pedig Kecskés Sándor maga tartotta el családját. De erkölcsileg is visszatetszést szül és mintegy az elhunytak emlékének pénzre való felváltásának látszik felperes követelése, aki oldalakon keresztül a kibirhatatlan szülői és férji fájdalomról ömleng és végül mégis hajlandó megvigasztalódni néhány ezer pengővel. A halottak emlékének vagyonszerzésre való felhasználását a jog sohasem részesitette előnyben."

Végül elmondja a válaszirat, hogy a falusi ember, illetve az alacsonyabb kulturáju ember kisebb „lelki életet él" és a földmivelő ember az élethalál problémáját sokkal egyszerübben fogja fel és hamarabb beletörődik egyik-másik hozzátartozójának elvesztésébe, mint a müveltebb ember.

Erre a válaszirat ra Kecskés Sándor ügyvédjei utján ujabb beadványt intézett a törvényszékhez, amelyben elmondja, hogy felesége főzött, mosott, takaritott, egyszóval gondoskodott róla. Megnősülni ujból nem tud, mert félő, hogy hasonló bünténynek lennének áldozatai felesége és gyermekei. Mindenképen tehát kár érte őt, ugy fizikailag, mint anyagilag és lelkileg.

A kereset ügyében nemsokára dönteni fog a debreceni törvényszék. — Ugy a jogászvilág, mint a nagyközönség is érdeklődve várja a bíróság döntését ebben az ügyben, amely teljesen egyedülálló a maga nemében.

REMÉNYI GYÖRGY.

A FÜGGETLEN UJSÁG
hirdetései mindig eredményesek!

Kész bundák
és mindenféle gallér és szőrmeáruk
LEGOLCSÓBBAN
ALTMANN szücsmesternél
MIKLÓS U. 2. Javitásokat elfogad.

Felhivás Debrecen város közönségéhez

Ujból előttünk áll egy tél fagyos hidegével s mindazzal a kietlen nyomorusággal, melyet a szegények, elhagyottak számára zordonságával hozni szokott.

A nyomoruságban sinylődők, munka nélkül maradottak szorongva, kétségbeesetten néznek a zord téli napok elé, mikor éhség és hideg költöznek hozzájuk társul a reménytvesztettség mellé.

A város törvényhatósága gondoskodott arról, hogy a munkaképes nélkülözők inségmunkák utján jussanak legalább annyi keresethez, hogyha nehézségek és nélkülözések mellett, de át tudjanak vergődni a téli hónapok megpróbáltatásain.

De mi lesz azokkal, akik képtelenek, elesett öregek, betegségben sinylődők, özvegyek és árvák? Akik erőtlenek arra, hogy a kinos nyomoruság árnyait fejük felől elháritani tudják.

Kétségbeesve nyujtják karjukat a segitő kéz felé.

Könyörgő szavukkal fordulnak oda, ahonnan támogatást, biztatást és segitséget remélnek.

Szorongó reménykedéssel fordulnak *Debrecen város melegszivü társadalmához.*

Az ő nevükben emeljük fel szavunkat és bizalommal fordulunk városunk minden rendü lakosához, nyissa meg szivét a könyörgő szó előtt s juttasson a magáéból azoknak, akiknek semmijük nincs, akik nem ismerik az élet szépségeit, csak kinjait és nyomoruságát.

Jól tudjuk, a nehézségekből, az élet gondjaiból mindenkinek kijut a magáé. Mégis kérnünk kell minden jószivü embert, hogy a maga keveséből juttasson valamit azoknak, akik sohasem jártak az élet napos oldalán.

Mindenki, aki megteheti, juttassa egy ebédjének árát az éhezőknek.

Háromszázhatvanöt nap teritett asztaláról egyetlen ebédet azoknak, akiknek soha sincs teritett asztaluk!

Minden háznál akad ezenfelül egy pár viselt lábbeli vagy meleg ruhadarab. Juttassa mindenki jó szivvel azoknak, akik rongyos ruhákban dideregnek.

Önzetlenül, önként ajánlkozó férfiak és nők, hivatalos igazolással s utasitással ellátva, házanként fogják felkeresni a nemesszivü adakozókat s összegyüjteni pénzben, élelmiszerben s ruhában mindazt, amit a debreceni társadalom a nélkülözőknek szánt.

Bizalommal kérjük Debrecen lakóit, fogadják őket megértéssel s azzal a megbecsüléssel, melyet önzetlen, fáradságos munkájukért megérdemelnek s adakozzanak szivük sugallatának megfelelően!

Isteni parancs szerint, az örök szeretet nevében!

Debrecen, 1933. november havában.

báró VAY LASZLÓNÉ,
a társadalmi inségbizottság elnöke.

Dr. BALTAZAR DEZSŐ,
ref. püspök.

Dr. VASARY ISTVAN,
polgármester.

Dr. LINDENBERGER JANOS,
róm. kath. apostoli kormányzó.

PAPP GYULA,
gör. kath. lelkész, szentszéki tanácsos.

PASS LASZLÓ,
ev. lelkész.

Dr. FEJÉR FERENC
izr. hitközségi elnök.

ASSZONYOKNAK

Rovatvezető: H. FARKAS ILONA.

Mai notesz

A notesz: este, álmos szemmel odavetett, néhány ceruza sor, margójegyzetekben élő naptár. Nem az események dátumozása, inkább rohanó gondolatok lecölöpözése, amiről azt hisszük, hogy később lesz belőle valami. És aminek éppen az a sajátossága, hogy soha sem cikkben, sem novellában nem használ juk fel, hanem egy idő mulva, unottan téppjük le a blokk első lapjáról, papirkosárba kerül, hogy helyét uj, lazán irt sorok foglalják el.

*

A tigris és macska nő,a lelki és testi vonaglásokkal, a félhomályos szobákban felizzó cigaretta és szivlángolásokkal, teagőz és kinyitott kandalló ajtó, ami mögött remélhetőleg gázláng melegit, ma már anakronizmus. Az egészséges nő tiszta atmoszférájában nincs helye a lelki nyavalygásoknak és a kinlódó szerelmi problémáknak sem, amely mint egy rossz kráter az életet borithatja fel.

A mai nő a normális lelki higienia mellett magától értetődően vigyáz a lelki higieniára. Fél szavak, lesütött szem, összeharapott szájak, mint mondhatatlan szenvedély és indulat kifejezője, ma már novellákban és szindarabokban is csak mint sulyosan elavult frázis szerepelhetnek.

A mai élet hősnője, a mai asszony tudja, hogy mit akar. Nem tigris, nem macska, nem démon; csak nő. Része a társadalomnak, hozzátartozik egy családhoz ,egy férfihez, vagy ha egyedül áll is, a cafrangokat régen levetette, nincs szüksége sötét izzásokra, hazugságokra.

Ivelt tiszta szája egyszerüen, becsületesen beszél, mert felszabadult lelkében nincsenek sötét komplexumok, patologikus megtörtségek és bánatok. Mentális munkával maga neveli magát egyszerüvé és becsületessé. Nem divatbáb; mert szereti a szépet. A kis női raffinériákat, mint ősanyja meghatóan naiv férfihóditó eszközeit, mint használhatatlan ócskaságot, már a bölcsőből kihajigálta.

Ime miss és mrs. 1933, akiknek jelszava: mindenek előtt higienia.

*

Ma már tulhaladt álláspont az, hogy a nő, aki ápolja magát, vigyáz az arcbőrére és megőrzi testi kondicióját: tulzott és bünös hiuságnak áldoz.

A hiuság bizonyos fokig kell és szükséges. Arra az egészséges hiuságra gondolunk ,ami a maga szépségének azért örül, mert ezzel a szépséggel örömöt okoz másnak.

A mai nő szépségét megitélni lehetetlen, hiszen az annyira egyéni, annyi megmondhatatlan finom árnyalattal terhes, hogy ami az egyik embernek szép, az a másiknak csunya. Valahogyan a sematizált női arcok utvesztőjéből majdnem lehetetlen megállapitani az eredeti arcszint, az eredeti vonásokat. Nem tudjuk, hogy az ámult naiv pillantást, nem a keskenyre kihuzott szemöldök teszi-e és a hibátlan arcbőrt a könnyü puder alatt diszkréten meghuzódó, dusan felrakott, de gondosan elkent nappali krém.

A legujabb izlés szereti és megkivánja a szép arcvonásokat, de feltétlen elnézi és megbocsátja az arc ászimetriáját ha annak érdekes mozgalmassága és lebilincselő lelkisége a mai nő sokszinüségét jelenti.

Ennek a divatnak a legigazibb kifejezője volt a ma már elhasznált szó: sexappeal. A szerelmi varázs, aminek a kifejezője nem csupán az ugynevezett szép arcu nő lehet, de inkább az a mozgalmasan változó és hangulatai szerint, hol szép, hol csunya nő, akit éppen ezért nem lehet megunni, mert mindig uj, mindig érdekes és mindig leköt.

A női szépség csak akkor harmonikus, ha a szép arcvonásokat jó megjelenés, szép mozgás egésziti ki.

A szép mozgás ,amiről köteteket lehetne irni, amit külön órákon kellene tanitani leányiskolákban, talán nem volt soha annyira fontos és jellemző a nőkre, mint éppen ma.

A megjelenés és az egyéniség nagy összetevője a mozgás és hogy mennyi hibát és mennyi elhanyagoltságot látni ezen a téren, csak az mondhatja meg, aki a korzón, vagy esti tánchelyen, vagy csak elhaladva az uccán megfigyeli a nők járását.

Mennyi görbe testtartás, előre nyujtott nyak, a magas sarokból kiforduló boka, ami ortopéd gyógyász után sir, értelmetlenül lóbált karok, vagy az a furcsa japán tipegés, amiről az ember kénytelen szük cipőre következtetni.

Ahogyan a beszéd a gondolatok kifejezője ,ugy a mozgás a test titokzatos lelkiségének a megnyilvánulása.

Ezt vágja ki, mindig hasznát veheti, ez a szén ellenőrzésének a kulcsa.

EDELÉNYI SZÉN parazsat tart, alig van hamuja. **EDELÉNYI SZÉN a legolcsóbb,** **HA SZENE** minden kályhában bevált.

nem tartja a parazsat, ha sok a hamuja, ha sok a salakja, ha tul kormoz

nem **EDELÉNYI SZENET** kapott

Hogy ellenőrizhesse szénvásárlásait, tájékozásul közlünk a m. kir. Kereskedelemügyi minisztérium által összeállitott kimutatásból egy kivonatot, azon borsodi darabos szenekről, amelyek itt leginkább forgalomban vannak

	NEDV	Fütőérték Calória	Hamu %		NEDV	Fütőérték Calória	Hamu %
Alacskai drb. szén	29	3480	14	Disznóshorváti drb.	29	3100	19
Bánvölgyi drb. szén	20	**3300**	**26**	**Edelényi** drb.	31	**3600**	**10**
Berentei drb. szén	28	3560	14	Imperiál drb.	32	3460	11
Felsőnyárádi szén	30	**3330**	**16**	**Ormospusztai** drb.	29	**3180**	**19**

Ebből megállapithatja, hogy EDELÉNYI szenünk mennyivel értékesebb, mennyivel több a calória fütőértéke, mennyivel kevesebb a hamuja, illetve salakja a többi szeneknél. Ha komolyan takarékoskodik, ha vigyáz fillérjeire, ugy ügyel arra, hogy EDELÉNYI szenet kapjon. Kapható:

KORONA FESTÉKÜZLET Piac ucca 10. **KORONA FIÓK-FESTÉKÜZLET** és Petőfi-tér 6.

Berger Ferencné, Csap u. 5. **Központi Tüzifa, Károly F. J. ut. 1.**
Erdélyi Tüzifa, Böszörményi ut 3. **Rosenfeld M. Salétrom u. 12.**
Grünfeld Leopold, Csapó u. 16. **Szabó Sándor, Kassai ut 18.**
Guttmann Lajos, Ispotály u. 19. **Székely és Csáky, Ispotály u. 3-c.**
Herkules Tüzifa, Károly F. J. ut. 4. **Tolnay Lajos, Cegléd ucca.**
Kaufmann Gyula, Faragó u. 4. **Tüzelő és Épületfaker. Máv. b. fatér.**

Telefon 19-74. VEZÉRKÉPVISELET PIAC U. 10. Telefon 19-74.

Dió szén P 3.40. Salgótarjáni, Mizsérfai Darabos szén P 4.—

DIVA Hölgyfodrászat és **kozmetika, Hatvan u. 6.**
Speciália, tartós ondolálás. Hajfestés, manikür, szépség ápolás. — Olcsó árak.

Nyugalmas, egyszerü ritmusu, minden felesleges mozgáscafrang nélküli járás, felállás, leülés, olyan mozgás, ami annyira természetes legyen, hogy ha egy nőt megfigyelünk, ne tünjék fel a különösen szép mozgása, ne tudjuk megmondani, hogy ez különösen szép, rajta, csupán érezzük, hogy az összhatás, nem tudni miért, nagyon kellemes.

Ez az a megmondhatatlan és parfömszerü raffinéria, aminek szabad és kell, öntudatlan sugározni a nőből. Az a furcsa spirituálitás, ami a légkörét egy pillanat alatt szinesiti és mélységes benyomást hagy maga után.

Ez az, amikor egy férfinek emlékeznie kell egy nőre és maga sem tudja, mi az, amit megcsodált; a szellemességét, a finom mozgását, a lába karcsu ivét, vagy a finom, ideges szépségü kezét.

A szépségkultusznak ez az átszellemesitése egészen különösen érdekes momentuma a mai modern kor izlésének.

Valami meghatóan és megnyugtatóan rikitó ellentét a jazzband kakofoniájával és a sportőrületek ijesztő tulzásaival.

A modern nő, fiatal géniusza valami lágyan omló felhőhöz hasonlóan uralkodik ezen a vad és udvariatlan századon.

Szelid szépségével, mélyről jövő energiájával, a gyermek konok és szivós kitartásával ,a szépség megváltó erejével próbálja megőrizni a jelent és a jövőt, a családot, az egész emberiséget.

*

A mai férfi bizalmatlan. Elromlott. Nem mer hinni Fél, hogy a nő hazudik neki. A lányról nem hiszi el, hogy lány; az asszonyról, hogy tisztességes. Minden nőt, már kezdetben meggyanusit és bizalmatlanul figyeli, hogy rajtakapja a hazugságon. Ez a bizalmatlanság, mint örlő szu, ugy rágja, rágcsálja a mai férfi lelkét.

*

A szerelem, ma éppen olyan válságot él, mint amilyen politikai és gazdasági válság söpri végig a világot. A szerelem válsága hozzátartozik a patologikus kórtünetekhez.

Oka természetesen a bizalmatlanság.

A nő nem hisz a férfinek! Nem hiszi, hogy képes érte áldozatot hozni. Akar-e érte áldozatot hozni? Áldozni időt, energiát, sikert, életlehetőséget, feláldozni kényelmét, a nyugodt szabadságát, a legényéletét.

A nő bizalmatlan! A szerelmi kikezdésből flörtpajtásság, esetleg viszony, de házasság a legritkább esetben lesz. A nő bizalmatlan és nem akarja elfogadni a folyton visszatérő nagy érvet, hogy a folyton rosszabbodó viszonyok mellett a férfi nem meri magára vállalni egy asszony és az eljövő család eltartásának gondját.

*

A féltékenység nem bizonyitéka a szerelemnek, nem őrültség és nem is lelkibetegség, hanem... illetlenség.

*

Elmaradt anyák és haladó gyermekek, ez az a torzkép, ami ott kisért manapság, minden polgári otthon ebédlőasztala fölött.

*

A század vágtató rohama megváltoztatta a mai nőt. Sémára épitette fel a testét, karcsu virágszerünek és törékenynek.

A virágszerüség, törékenység nem egyéni divat, stilus csupán és hogy a kor követelménye, vagy csupán a nagyszerü uj ipar a film példáján és kivánságára karcsuak a bokák és keskenyek a csipők?

Ez talán nem is fontos... de a nő változatlanul, a történelmi századok örök kedvencképe: akár fehér, néger, vagy sárga ,telve problémával, reményvesztetten, vagy harcosan dolgozva vagy divatőrületben, selymek és csipkék rabszolgája... ugy ring az idő hatalmas karjaiban, mint a legbecézettebb gyermek.

Tiszántúli Közgazdaság

Kereskedelem

A gazdakedvezményeket az egyenlő elbánás elve alapján az iparosnak és kereskedőnek is adják meg

A DEBRECENI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA ELŐTERJESZTÉSE A KERESKEDŐK ÉS IPAROSOK ADÓHÁTRALÉKAINAK RENDEZÉSE TÁRGYÁBAN.

A kereskedő és iparosvilágot egy rendkivül közelről érintő kérdésben, az adóhátralékok rendezése ügyében a debreceni kereskedelmi és iparkamara a következő előterjesztéssel fordult a pénzügy és a kereskedelemügyi miniszterekhez:

„A debreceni kereskedelmi és iparkamarához tartozó kereskedő és iparos érdekeltség szabad szervezetei egymásután juttatják el a kereskedelmi és iparkamarához, azt a kívánságukat, hogy a közadóhátralékok megfizetése, továbbá az OTI hátralékok törlesztése tekintetében a m. kir. kormány az egyenlő elbánás alapján mielőbb intézkedjék.

A hangsuly ezeknél a kívánságoknál azon van, hogy a kereskedő és az iparos azt kéri, hogy az 1848-ban megteremtett egyenlő teherviselés elve egyben egyenlő elbánást is jelent. Nem lehet kiváltságos elbánásban részesiteni a közteherviselés terén egyes foglalkozási ágakat anélkül, hogy ugyanazokat a könnyitéseket ne adják meg a kereskedelemnek és az iparnak is.

A 14,000—1933. M. E. számu rendelet bizonyos gazdaadósoknak különleges adókedvezményt nyujt. A rendelet szerint azok a gazdaadósok, akiknek jelzálogos terhei a kataszteri tiszta jövedelem 15-szörösét meghaladják és ezen felül kérték, hogy ingatlanuk „védett birtoknak" vagyis ujból jelzáloggal meg nem terhelhető birtoknak nyilvánittassék, különleges adókedvezményt kaptak.

Ezek a kedvezmények az 1933. év folyamán megadott egyéb kedvezményekkel együtt a gazdák adótartozásaira vonatkozóan a következők:

1. Minden gazda az 1933. évre előirt adóit az év folyamán készpénzben lerótta, a folyó év végéig az 1932. év végén fennállott adótartozásait terményekben is leróhatta, amennyiben az erre vonatkozó bejelentést a folyó év szeptember hó 20-ig megtette, azonkivül külön térités illette meg a gazdát a terményekben lerótt adó 10, 15, illetve 20%-a erejéig aszerint, hogy a folyó év végéig az 1932. év végén fennállott adótartozásainak tőkéjét 50%, 75% erejéig, illetve egészében kiegyenlitette.

2. A védett birtokkal biró gazdaadózók az 1933. év végével mutatkozó adótőke hátralék összegéből csak 10%-ot, illetve a későbbi egyes években előirt folyó évi adó legfeljebb 25%-ának megfelelő összeget tartoznak törleszteni.

Ez 1934. évtől kezdődő legalább 10 évi részletfizetési lehetőséget jelent az 1932 december 31-én fennállott hátralékra vonatkozóan, mert a folyó 1933. évi adókat ezen gazdaadózóknak is már a folyó évben kell megfizetniök, vgy készpénzben vagy kellő időben felajánlott és ez év végéig átvett terményekben. A törlesztési határidő még hosszabbra is nyulhatik, mint 10 év, ha a jövőben kivetendő évi folyó adónak 25%-a kisebb lesz, mint az 1932. évi adótőke hátralékának 10%-a.

3. A folyó 1933. évre kivetett adótartozások csak azon része erejéig lehet végrehajtást vezetni, amely az 1933. év folyamán pénzben vagy terményekben teljesitett fizetésekkel fedezve nincs. Viszont az 1934. év január 1-től esedékessé váló közadók behajtása nincs kivéve a végrehajtási korlátozások alól. Nagyméltóságu m. kir. pénzügyminiszter ur!

Alulirott kerületi kereskedelmi és iparkamara részéről készséggel elismerjük azt, hogy nagyméltóságod a gazdaadósságok rendezésének kérdésében rendkivül nehéz helyzetben volt és bizonyos szempontok nagyméltóságodat messzemenő engedmények megadására inditotta.

A kamara minden olyan intézkedésnek, amely a mezőgazdaság elvesztett rentabilitásának visszaállitását célozza és lehetővé teszi, barátja s igy azon intézkedésnek, amely az adóhátralékok megadására egy hosszabb törlesztési lehetőséget engedélyez, hivei vagyunk, azonban nem egyoldaluan, hanem az egyenlő elbánás elvénél fogva, minden adóalanyra, igy tehát a kereskedő és iparos adózóra nézve is.

Mert mit eredményez a jelenlegi helyzet? Azt eredményezi, hogy mig az egyik oldalon az adóhátralékos hozzájut egy hosszu törlesztési lehetőséghez, addig a másik oldalon nagy vivmány az az adózó szempontjából, hogyha hozzájut 24 havi vagy nagyméltóságod engedélye alapján egy 36 havi kamattal terhelt részletfizetési kötelezettséghez. Az adóhátralékosok tulnyomó részben olyan helyzetben vannak, hogy a folyó adótartozáson kivül a hátralékokat is ilyen határidőre megfizetni képtelenek.

A kamara bő gyakorlati tapasztalatokkal rendelkezik abban a tekintetben, hogy ezek az adóhátralékosok tulnyomó nagy részben kétségbeesett küzdelmet folytatnak az árverések folytonos felfüggesztése érdekében.

Nem arról van szó kegyelmes urunk, hogy a kamara egy pillanatra is a rosszhiszemü adózókat védené. Tudatában vagyunk annak, hogy a hátralékosoknak adott kedvezmények nem segitették elő az adómorált. De hogyha már nagyméltóságod indokoltnak találta, hogy a gazdahátralékosoknál előbb a terményekben való megfizetést garantált átvételi árával egy kb. 20—25%-os kedvezményt adjon a hátralékosnak, ami feltételnül abban a gazdában, aki az adóját pontosan megfizette, igen vegyes érzelmeket keltett, ha továbbá nagyméltóságod most tovább menőleg a 14.000—1933. M. E. számu rendelet 5. §-ában az u. n. „védett birtokos" kategóriáknak 10 éves kedvezményes törlesztést megadni szükségesnek vélt, abban az esetben ugy látjuk, hogy az adómorál szempontjából nem kell magunknak szemrehányást tennünk, hogy ha Nagyméltóságodhoz azt a tisztelettelteljes kérést intézzük, hogy a kereskedők és iparosok adóhátralékának megfizetése érdekében az egyenlő elbánás elvénél fogva hasonló intézkedést tenni méltóztassék."

A kereskedelmi és ipari érdekeltség érdeklődéssel néz a fejlemények elébe és azt reméli, hogy a kereskedelmi és ipari érdekképviseletek akciójának meg lesz a maga eredménye.

❖❖❖

Országos vásárok

November 12-én: Budapest, Gyoma, Szabadszállás.

November 13-án: Csorna, Dunaszekcső, Gelse, Gyöngyös, Halászi, Kápolna, Kocsér, Körmend, Lovászpatona, Nagyatád, Nógrád, Ózd (országos), Solt, Sopron, Szigetszentmiklós, Tiszacsege, Tiszaszentimre.

November 14-én: Borsodnádasd, Gáva (pót), Görcsöny, Kölesd, Mezőkomárom (pót), Solt, Szikszó.

November 15-én: Bajna, Földes, Hegyfalu, Hőgyész, Jánosháza, Kiskunhalas, Lőrinci, Nagyrákos, Pölöske, Rudabánya, Székesfehérvár (havi).

November 16-án: Alcsut, Bajna, Keszthely, Lőrinci, Pátka.

November 17-én: Aszód, Csenger.

November 18-án: Cibakháza, Endrőd, Háromfa, Makó, Szegvár.

November 19-én: Fegyvernek, Makó, Szegvár.

Mezőgazdaság

Debrecenben nem lehet bejegyeztetni a védett birtokot

A gazdaadósrendelet — amint ismeretes — a kataszteri tiszta jövedelem 15 százalékán felül eladósodott birtokoknak védett birtokká nyilvánitására ad lehetőséget, amely védett birtok aztán csak a negyvenszeres tiszta jövedelemig terjedő adósságokat köteles egyelőre — 4 százalékos kamatozással — fizetni.

Akármilyen különös is ez, hiába jelent meg a rendelet, Debrecenben azt alkalmazni nem lehet. A dolog titka abban rejlik, hogy a gazdaadósrendelet előir egy bizonyos nyomtatványt, amelyen az eladósodottságot, illetve az adóhátralékokat igazolni kell. Ezt a nyomtatványt az egyetemi nyomda még nem készitette el s a debreceni bíróságok nem hajlandók csak a rendeletben megszabott nyomtatvánnyal felszerelt kérvényt tárgyalni.

Falun persze máskép megy az eset: a kisvárosi járásbíróságok egyszerű községi bizonyítvánnyal megelégszenek. Debrecenben azonban az, hogy az egyetemi nyomda nem készíti el a nyomtatványokat, komoly zavarokat okoz.

Az uj gazdavédelmi rendelet népszerü ismertetése

Irta: Dr. BALÁZS JENŐ ügyvéd

A rendelet általános intézkedése az, hogy a gazdaadós a tartozása után a rendelet életbelépésétől 1933. október 23-tól kezdődőleg legfeljebb 5 és fél százalék kamatot fizet. Ha azonban az ingatlanának a jelzálogos elterhelése a kat. jövedelem 15-szörös szorzatát meghaladja és ezért védett birtokká nyilvánitják, akkor az 5 és fél százalék kamatot csak 1934. január 1-ig fizeti, attól kezdve 4 százalék kamatot fizet és azoknak a bekelebelezett hitelezőknek, akik a kat. jövedelem 30-szoros szorzatán belől vannak, még 1 százalék tőketörlesztést tartozik évente fizetni.

Ilyenformán kétféle gazdaadós lesz. Akiknek az ingatlana 15-szörös terhelésen alól van, az semmi egyéb kedvezményben nem részesül, mint az 5 és fél százalék kamatban, tehát a visszafizetés és a tőketörlesztés tekintetében ez a gazda olyan helyzetben van, mint bárki más adós, aki nem gazda. A 15-szörös kat. jövedelem szorzatán felől terhelt adós pedig, csak akkor részesül külön kedvezményben, ha az illetékes járásbiróságnál 1933. november 30-ig előterjesztett kérelemre az ingatlant védett birtoknak nyilvánitják. A védettség első hatása az, hogy az ingatlan tovább nem terhelhető.

A védett birtokká nyilvánitást kérő kérvényben fel kell sorolni az ingatlanokat, megjelölni azok kataszteri tiszta jövedelmét és mellékelni kell a jelzálogos hitelezőknek ténylegesen fennálló követeléseit feltüntető jegyzékét. A biróság erre a kérvényre minden további nélkül védettnek nyilvánitja az ingatlant, ha 1933. október 23-iki telekkönyvi állapot szerint a kataszteri jövedelem 15-szörösén tul van terhelve. Ennek elbirlásánál a ténylegesen fennállónak bejelentett terheket bekebelezés erejéig veszik számitásba.

A védett birtok lehet olyan mező-, erdő-, szőlő- vagy kertgazdasági ingatlan, amelynek tulajdonosa, vagy haszonélvezője a jövedelmének nagyobb részét ezen ingatlanból nyeri. De ezen előbbi ingatlannak együtt védetté lehet nyilvánitani az ugyanazon személynek tulajdonában levő házas beltelket is, ha azt nagyobb részben a tulajdonos és hozzátartozói használják. Ha ezt a házat a földdel együtt kérik védetté nyilvánitani, a terhelés szempontjából ugy kell venni, mintha a háznak 8 kor. kath. jövedelme

Gyümölcsfa

fajtiszta, egészséges, debreceni talajban nevelt, kapható **Debrecen sz. kir. város faiskolájában NYULAS, BÖSZÖRMÉNYI UT.** Lerakatok: **VÁROSI KERTÉSZET NAGYERDŐ 15. VÁROSHÁZ UDVAR, KOSSUTH UCCA 2. SZÁM.**

Tűzifát, szenet
legolcsóbban szállít a
DEBRECENI FAIPAR
ÉS FAFORGALMI Rt.
Telep: Salétrom u. 5. Telefon 2156.

volna. Védett birtokká lehet továbbá nyilvánitani egyedül egy házas beltelket is akkor, ha a tulajdonosa, vagy haszonélvezője jövedelmét mezőgazdasági munkából (földmives) kapja. Ez a házas belteleknek jelzálogos terhe a házadóalap 4 és félszeresét kell hogy meghaladja.

A védett birtok tulajdonosa, mint mondottuk, 4 százalék kamatot fizet és a 30-szorosan inneni hitelezőknek 1 százalék tőketörlesztést. Ha azonban a védett birtoknál a terhelés a kataszteri jövedelem 40-szeresét is meghaladja, akkor joga van az adósnak ugy fizetni, mint ha az összes terhek a kat. jövedelem 40-szerese volna (holott lehet annál jóval több is) és fizet ezen 40-szeres szorzat után 4 százalék kamatot, valamint a 30-szorosan inneni hitelezőknek 1 százalék tőketörlesztést, fizet továbbá a kataszteri jövedelemnek minden 1 koronája után évi 10 fillért. Ezeket a fizetéseket ugy teljesiti, hogy a 30-szorosig terjedő hitelezőknek közvetlenül fizet, az azon felülieknek tehát a 40-szeresig levő hitelezőknek a pénzügyminiszter által megállapitandó módon és helyre, ugyanigy az előbb emlitettt 10 filléreket is. Ezek az utóbbi fizetések az alakitandó állami tőketörlesztési alapba folynak majd be, amelyből a 10 holdon alóliaknak 40-szeresen felüli hitelintézeti hitelezőit fogja az állam fizetni.

A védett birtok tulajdonosa a folyóadó fizetésén kivül — mert az ki van véve a moratórium alól — az adóhátralékára évi 10 százalékot kell, hogy törlesszen és ha ezt teszi, a hátralék után kamat nem számittatik. A védett birtok tulajdonosa — ha a fenti fizetéseket teljesiti — akkor mentes mindenféle végrehajtástól, ha azonban nem teljesit pontosan, hogy kérelemre a bíróság a védett jelleget megszünteti .A védett birtok ilyen minőségét ugyanis a telekkönyvben feljegyzik és ennek hatálya 1935. október 31-ig tart.

Ha bármely hitelező kéri, a védett birtokfelügyeletére hitelezői megbizottat kell kinevezni abban az esetben, ha 40-szeresen felüli terhelés forog fenn, vagy az adós veszélyezteti a kielégitési alapot valamely cselekményével. Ezt a hitelezői felügyeletet kisebb birtoknál a miniszterium által alakitandó helyi bizottság fogja gyakorolni.

A kedvezmények általában az 1932 március 31-ike előtti tartozásokra terjednek ki. A kedvezmények alól (de nem az általános 5 és fél százalék kamat alól) ki vannak véve az összes köztartozások, de az adóhátralék évi 10%-os részletekben fizethető, ki vannak véve továbbá 1. az 1932 .március 31-től 1933. október 23-ig keletkezett tartozások, 2. tartásdijak, 3. bérleti haszonbérleti tartozások, 4. szolgálai viszonyból származó, 5. faksz kölcsönből származó tartozások, 6. 25 pengőn alóli tartozások. Rendkivül különös és fontos rendelkezés az, hogy az 1932. március 31. után keletkezett tehát ujabb tartozásokra nem terjednek ugyan ki a kedvezmények ,de mégis a rendelet életbelépésétől kezdődőleg keletkezett pénzkölcsönökből, valamint áruhitelből származó tartozásokra kiterjed a kedvezmény. Ez természetesen megakadályozza azt, hogy a 15-szörös terhelésen tul levő gazda, aki birtokát védettnek nyilvánitatja, ujabb hitelt kapjon, amit különben a védett birtok terhelési tilalom egyébként is akadályoz.

A rendelet a 40-szeres kataszteri jövedelmen tul terhelt ingatlanokra kényszeregyezségi eljárás bevezetését helyezi kilátásba azzal, hogy errevonatkozólag más, későbbi rendelet fog intézkedni.

Különleges intézkedés van 30-szorosan tul elterhelt 10 holdon alóli védett birtoknak nyilvánitott ingatlanoknál és olyanoknál, amelyek nagyobbak ugyan 10 holdnál, de a kataszteri jövedelmük nem több 100 koronánál, valamint az olyan védett házasbelteleknél, amely a házadóalap 9-szeresén tul van terhelve. Ezeknél kimondja a rendelet, hogy a 30-szoros terhelésen tul levő hitelintézeti (tehát nem magánhitelező) teher felét az állam a tőketörlesztési alapból kifizeti, de nem ennek a hitelezőnek, hanem az első helyinek és igy a hátrább álló előbbre kerül. A kifizetés után megmaradt negyvenszeresen felüli hitelintézeti tartozást könyvadósságként 2 és fél százalék kamattal husz év alatt fizetendőleg vállalja át az állam.

Az állam azoknak, akik az előirtnál nagyobb tőketörlesztést eszközölnek, de itt is csak hitelintézeti tartozásoknál, a tőketörlesztési alapból jutalmat is ad, amely jutalom a birtok nagysága szerint 10 pengőként 1—2 pengőig terjed. Ez tehát egy igen jelentős adósságleirásnak felel meg.

Az uj rendelet lényegében fenntartja a réginek azt a rendelkezését, amely szerint tekintet nélkül a terhelési arányra minden gazdaadósnak elemi csapások esetén joga van az ellene kitüzött árverés felfüggesztését és halasztás engedélyezését kérni. Ezt a kérelmet az árverési határidő első felének végéig kell kérelmezni és a fagyot, szárazságot, vagy más természetü csapást (állatelhullást) gazdaságában önhibáján kivül szenvedett egyéb hasonló természetü rendkivüli sulyos károsodást községi bizonyitvánnyal, vagy egyéb alkalmas bizonyitékkal igazolni. Az árverés felfüggesztés ennek alapján megtörténik, de a halasztás időtartama tárgyában tárgyalást kell tartani, ahol a biróság mindkét fél érdekét mérlegeli és ugy alapitja meg a halasztást, amely a folyó gazdasági év végénél tovább nem tarthat.

A rendelet hatálya 1935. október 31-ig tart.

OLCSÓ CSILLÁRAKCIÓ
ÜVEGKERESKEDELMI

A praktizáló orvosok közül 50 százaléknak napokon, heteken át nem akad egyetlen páciense, amelyiktől egy garast is látna

Az orvostársadalom is az anyagi leromlás mélypontján vergődik

Két év óta, de különösen néhány hónap óta nagyon sok szó esik a vidéki egyetemek megcsonkitásáról és ennek a kérdésnek kapcsán arról, hogy az orvosképzés tulméretezett Magyarországon. E pillanatban és e cikk keretében nem kivánunk ezzel a kérdéssel foglalkozni, mert egyrészt e kérdésben a legilletékesebb tényezők is megszólaltak már, legutóbb Korányi professzor, aki igen helyes megvilágitásban tárgyalta ezt a kérdést, másrészt ez a kérdés olyan nagy területet ölel fel, hogy az csak egy külön cikk méreteiben lenne bejárható. Az orvoskérdés felvetődése kapcsán e zesetben más vonatkozásban kivánunk foglalkozni a dologgal. Éspedig gazdasági vonatkozásban.

Politikai, nemzetközi politikai és nemzeti igazságaink érvényesülése érdekében vivott harcunkban az első harcvonalba állitjuk — és a magas Egek legyenek tanuink, igazsággal — kulturánkat, amely ma már minden nem ellenséges érzületü nyugati népnél, a ráeszmélés szülte csodálattal teljes elismerésben részesül is. E kulturánknak egyik hordozója, kifejezője, képviselője az orvostársadalom, amely a jó időkben — hála politikai külképviseletünknek — osztráknak szerepelt. Hiszen talán még most is évek kelllenek ahoz, hogy annak a Semmelweisnak, akinek nagyságát hiába kisérelte meg kisebbiteni angol és német elsőbbség, magyarságát maradéktalanul elismerje, illetve megismerje a tudományos világ. És ha igy van, félelemmel, megdöbbenéssel, az aggodalom teljességével kell látnunk orvostársadalmunk mai helyzetét. Pedig ugyebár kétségtelen kulturszinvonalunk legmagasabb felszinén áll a mi orvostársadalmunk, amelyre elsősorban mutatunk rá büszkeséggel, ha kulturnivónk töretlen magas szintjére hivatkozunk.

Nos és mi a baj? Ezt kérdezheti a laikus, aki nem akarja, vagy a maga szerencsétlensége miatt nem ér rá észrevenni azt a borzalmas helyzetet, amelyben e za fontos kulturtényező ma szinte végvonaglásban, a fuldokló borzalmas néma küzdelmével vergődik. Persze az orvostársadalom panaszának nincs kiabáló hangja. Éppen a magas kulturszinvonal nem engedi meg a hangos jajveszékelést. De azért mert szenvedéseiknek és bajaiknak egyedül a maguk körében van csak hangja,

ezek a szenvedések nem kisebbek és nem kevésbbé fájdalmasak és figyelemreméltók.

Ők nem panaszkodnak hangosan, hadd adjunk hát mi hangot azoknak a keserveknek és — bocsássanak meg az orvos urak — azoknak a nélkülözéseknek, amelyeket végig kell szenvedniök hangtalanul és amelyek között türniök kell azt a szinte nyegle felfogásból fakadó megállapitást: hát hiszen még éhen halt doktort senki sem látott. Szent Isten, hát erre is szabad gondolni? Ezt is szabad elgondolni? Hát nem elég olvasni az éhenhalás előtt öngyilkossá lett orvosok tragédiáját? És nem elég olvasni az orvosi eltévelyedésnek amaz eseteit, amelyek a rendőri és törvényszéki rovatok riportjait szaporitják? És amelyek nem egyebek az esetek 99%-ában, mint a gazdasági harcban megbomlott lelki strukturák összeomló állványainak robajai?

AZ ORVOSI KERESET A KLINIKÁN

Nincs terünk, hogy az egész magyar orvostársadalom problémájával foglalkozzunk. De itt van Debrecenben egy orvostársadalom. Egyetemi város vagyunk ,ahol európai nivóju kilinikáink vannak, amelyek egyéb-

BUDAPEST
SVÁBHEGYI SZANATÓRIUM
legideálisabb őszi-téli klimatikus üdülőhely. Intenziv magaslati insolatió. Páratlan kilátás a fővárosra. Legelsőrangu szanatóriumi ellátást nyujt 5—6-szori diétás étkezéssel, vizkurával együtt. — Subalpin 430 m. diétás gyógyintézet. Már napi 16.— P-től.

ként, ha tudományos kérdésekről van szó, a nagy vizen tul is számottevően fontos és megbecsült véleményeket adnak. Ezeken a klinikákon a tanárokkal együtt közel 150 orvos dolgozik ,tanul, tanit, gyógyit. E közel százötven orvos közül a legirigyeltebbek a professzorok. Általában az a vélemény, hogy ezek — hadd éljünk ezzel az alantas kifejezéssel — tele keresik magukat. És mi az igazság?

Az igazság az, hogy ez irigyelt professzorok telezsufoltan pedagogiai és adminisztrativ elfoglaltsággal a rájuk fogott nagy jövedelemben alig keresik meg a nagyon szerény zsebpénzt és anyagi gondok sulya alatt maguk is irigykedve tekintenek amaz óriási jövedelem magasságába, amelyet mindenki hisz, de amelyet ők el nem érnek.

Pedig hát mellettük áll a helyzeti, hivatali és tudományos tekintély sulya. És mégis! És ujra pedig, nekik, ha valakinek, hát nekik kijárna és kellene a gondokat elkergető anyagi jólét gondtalanság, mert hiszen ők hivatottak arra, tőlük várja a jelen és jövő, hogy azt a tudományt, amelynek ők munkásai, fejlesszék, nagyra vigyék, tökéletesitsék. De lehet-e joggal várni, hogy maradéktalan energiával, munkakedvvel csak a tudománynak és egyedül csak a tudománynak tudják szentelni lelkük és eszük egészét, amikor az élet, a körülmények a pénz gondjait nehezitik vállaikra. Hogyan emelkedjék a tudomány stratoszférájába a tudós, ha földi ballasztok lelkét és szellemét a porba vonják le mindig.

És ha már szó van a professzorokról, hadd beszéljünk azokról is, akik mellettük dolgoznak. Az elérhető legmagasabb pozició az első tanársegédség, az asszisztensség. Az e poziciót betöltő doktor legtöbbször már egyetemi magántanár. És fizetése megközeliti a havi 180 pengőt is. Nos méltóztassék elképzelni, amit a mai világban még keres is mellé. De ő legalább kap 180 pengőt. De ott van a sok klinikai orvos, amelyik az előll emlitett közel 150-es létszámot kiegésziti. Mind törekvő, tanult ,derék, fiatal némelyik már nem is olyan fiatal orvos. És javadalmazása? A dicsőség, hogy klinikai orvos lehet és talán klinikai lakás és nagyon szerény klinikai koszt. És hogy emellett mit keresnek? Bocsássanak meg, ez fájdalmas, de minden sértő szándéktól mentes — hiszen, hogy igy is hiszik — majdnem borravalóval egyenértékü akkor, ha egyáltalán ilyen kereset akad.

A SZABAD PRAKSZIS NYOMORUSÁGAI

De ezeken tul még mindig marad Debrecenben 100 orvos, aki praktizál. Hát lássuk mit csinálnak ezek. A lakosság legnagyobb része az OTI, a közkórház, a Stefánia és egyéb közintézmények révén és ezek között természetesen a klinikák révén kiesik a praktizáló orvosok tevékenységének köréből. Marad a szabad orvosi praksziszis tevékenykedésének körében 20—25%-a az orvosi kezelést igénybe vevőknek. Persze ezt a summát sem szabad ugy tekinteni, amelyik mindennap felkeresi az orvost és szépen az asztalára teszi az orvosi honorárlumot. Hiszen nem minden ember

Előkelő,

nagy textilgyár keres, Hajdu, Szabolcs, Szatmár és Bihar vármegyékben, rőfösöknél jól bevezetett, intelligens, képzett törekvő, 40 éven aluli

U T A Z Ó T .

Debrecenben lakó előnyben. Részletes ajánlatokat Rudolf Mosse hirdetőirodába Budapest IV., Váci ucca 18. „Energia 1933" jeligére kérünk.

nem mindennap szorul orvosi tanácsadásra, kezelésre és sokszor, ha rászorulna is, sem megy orvoshoz. — Hogy mi itt a helyzet, arra vonatkozóan a Független Ujság munkatársa beszélgetést folytatott egyik keresett magánorvossal, aki nagyon jól ismeri az orvosok helyzetét és aki a következőket mondta:

— Ma kétféle orvos van. Az egyik, amelyiknek valamikor jól jövedelmező prakszisa volt és amelyik később kezdte és mondjuk 1925. után kísérelte meg, hogy keservesen megszerzett diplomája révén verekedjék ki egy darab kenyeret, egy kis darab helyet magának ezen a világon. Az öregebb orvos, akinek volt valami prakszisa, gyüjtött egy kis pénzt, most ebből él. Valamikor azt hitte, hogy mivel nincs nyugdija, ha megöregszik, majd ebből a szorgosan kuporgatott pénzből fog megélni.

Már nem fog megélni, mert most kénytelen ehez a takarékossági biztositékhoz nyulni és ebből élni és ebből fentartani a családját és fentartani azt a látszatot, hogy kulturember és van még egy el nem szakadt nadrágja és télire egy megtalpalt cipője.

A fiatal orvos? Ha családjának van egy pár garasa, akkor a család támogatásából él. És küzködik nemcsak a rossz gazdasági viszonyokkal, hanem a fiatalság nehézségeivel, a kezdő nehézségeivel is. Mert hiszen az orvosválasztás bizalmi kérdés és az emberek inkább fordulnak a megalapozott hirü, ismert orvoshoz, mint a fiatal kezdőhöz. Merem állitani, hogy

a praktizáló orvosok közül 50 százaléknak napokon, heteken át nem akad egyetlen páciense, amelyiktől egy garast is látna.

A legborzalmasabb gondok és adósság-csinálás között vergődik.

— De még ott is, ahol keresetről lehet beszélni, mit látunk. A szakorvos a szövetségi szabály szerint kérhetett 8 pengőt a vizsgálatért és orvosi tanácsért, receptért. Hát mer ennyit ma kérni az orvos? Tiz ember közül egy, ha fizet négy pengőt, de a felek 50%-a nagy szégyenkezve azt mondja be, hogy sajnos most nincs pénze, de amint lesz azonnal behozza. Hát behozza? A háziorvos dijazása volt valamikor 300, 400, 500 pengő. Még 1925-ben is. Ma? Nagyon jó, ha 150 pengőben meg tudnak egyezni és még jobb ha az orvos ezt az összeget meg is tudja kapni.

— Az orvosnak elmaradhatatlan kötelessége a továbbképzés. Hát rendelhet ma egy orvos egy szakkönyvet? Megengedheti magának azt a „luxust", hogy a kiadó cég ügynökének alá merje irni a rendelő ivet, amikor elég nagy gondot okoz az is, hogy tiszta ingről és vasalt nadrágról gondoskodjék. És még egyet. A szabad prakszist folytató orvosoknak mi az első szükséglet? A helyiség. A nőtlen orvos kénytelen bérelni egy szobát, ahol esténként lehajtsa a fejét pihenésre. Kell egy rendelő, egy várószoba. Ez három helyiség. Tessék kiszámitani, mi ennek a bére. Ha családos, akkor már öt szobára van szüksége. Ennek a bérét elsősorban meg kell keresnie. De az elmondottak alapján tessék elképzelni, miből?

— Alig hiszem, hogy a laikus közönség teljesen megértse ezt a kétségbeejtő helyzetet. De annál keservesebb: a hivatalos körök sem értik meg és itt gondolok egyik legnagyobb terhünkre: az adóra. Ez évben az adót felemelték. Nem lehet tudni, hogy a minden vonalon leromlott gazdasági helyzet mellett miért éppen az orvosok adóját emelték, de igy van. Az egyik orvos adóját felemelték 150 százalékkal. Természetes, hogy a halálra itélt orvos — mert egy 150 százalékos adóemelési határozat halálos itélet — felebbezett és hivatkozott az általánosan ismert gazdasági helyzetre, jövedelméről és különösen annak csökkentéséről bizonyitékokat terjesztett elő. Ennek meg is lett a jótékony hatása, mert a másodfoku adókivető hatóság nagykegyesen kimondta, hogy csak 75 százalékkal emeli az adót. Alig hiszem, hogy ma az adókivető tényezőkön kivül egyetlen ember lenne ezen a földrészen, amelyik hinné azt, hogy a gazdasági leromlásban éppen az orvos az, amelyiknek a jövedelme a békebeli időkhöz mérten emelkedett volna.

*

Szinte fizikai fájdalom volt meghallgatni az elmondottakat. Valami kétségbeejtően sötét rémkép alakul ki a mondottakból, mert ezek kulturtényezőink egyik legértékesebb és legmagasabb fokon álló osztályának összeomlását vetitik elénk. Sajnos az orvostársadalom talán éppen annak magas kulturszinvonalnak okán jajszavát nem hallatta, vagy ha hallatta, olyan finoman tette, hogy nem hallatszott eléggé szét a köztudatba. Pedig e finom hangu panaszt is meg kell hallani, mert sokkal borzalmasabb, fájdalmasabb és kinosabb lesz látni a néma, vagy halk szavu panaszt megsemmisülő, lezüllő, lerongyolot exisztenciákban.

pd.

My old Kentucky home...

— Tizenhat ember vére árán szerezte meg Kentucky a „nedvességet". — *Louisvilléből* jelentik: *Kentucky* államban a szesztilalmi törvény megszüntetése tárgyában elrendelt szavazás során összesen *16 embert öltek meg.* A szavazás a *nedvesek* nagy győzelmével végződött.

A 36-ik államként Kentucky állam is amellett szavazott, hogy szünjék meg az Egyesült Államokban a szesztilalom s ha most még az egyes államok konvenciója is a nedvesség mellett dönt, — amihez nem fér kétség — decemberben ujra mérik a szeszt az Egyesült Államokban.

Kentuckyban 16 ember életébe került a szavazás, — de hát Kentuckyban, ha kevésbé fontos kérdésben szavaznak is, akkor se mulhat el a szavazás véráldozat nélkül.

My old Kentucky home . . . („Öreg Kentucky-i hazám . . .") játsza mellettem a gramofon és szivemig hatol ez a szomoru, édesbus nóta — mert 7 éven keresztül Kentucky volt az én „otthonom" és — lélekben én soha se fogok tudni elszakadni attól az otthontól.

—

Kentucky, my old Kentucky, ahol most 16 ember életébe került a prohibició eltörlése, az Egyesült Államok egyik legérdekesebb állama. Tele romantikával, legendával.

Az állam déli része sik, remek földekkel. Dohányt termelnek és lovakat tenyésztenek. A legjobb versenylovak Kentuckyból kerülnek ki és a legizgalmasabb, legérdekesebb, leglátogatottabb lóversenyek is Kentuckyban vannak.

Blue grass-t (kék fü) lenget a szellő ezen a vidéken, ahol az Egyesült Államok régi földbirtokos arisztokratái laknak, akik sok tekintetben európai módon élnek. A legendás, nagy birtokokat négerek müvelik, akiket hiába szabaditott fel Lincoln Ábrahám — ők tovább is régi gazdáiknál, „Landlord"-jaiknál maradtak.

Ez a része Kentuckynak civilizált, pompás kastélyokkal, remek farmházakkal, jó utakkal.

Az északi Kentucky — pont az ellentéte a délinek. Hegyes vidék, szénbányákkal, erdőkkel, — utak és civilizáció nélkül.

Én ebben a részben éltem.

1921-ben, amikor odaérkeztem, még ut se vezetett arra a bányatelepre, melyet akkor épitett a magyar erő, magyar szorgalom és magyar akarat. Magyar bányászok pénze, verejtéke épitett a vadonban egy bányavárost, melyben minden bányásznak 4—5 szobás, fürdőszobás lakása volt, virágos kert közepében, aminek később csodájára jártak az amerikai szakemberek is.

Amikor a „bevándoroltak" odajöttek, a régi lakosság nem nagy barátsággal fogadott bennünket. „Hunok"-nak nevezték a magyarokat és volt olyan őslakó, aki nagyon csodálkozott, hogy arcbőrünk szine fehér.

Kentuckynak ebben a részében a lakosság olyan primitiv életszinvonalon él, mint nálunk a cigányok. A hegyek között szétszórva faviskókban élnek. Dolgozni nem szeretnek, igényük a semmivel egyenlő. Azt mondják róluk, hogy őseik Washington forradalma idején huzódtak a hegyek közé, hogy ne kelljen harcolniok. Egy-egy darab földet foglaltak, azon tengerit, babot termelnek, vadásznak, halásznak és ebből élnek.

Irni-olvasni ma se tud harminc százalékuk se!

Errefelé voltaképen szesztilalom sohasem volt, — mert Kentuckyban a hegyek között egyszerüen nem lehetett végrehajtani ezt a törvényt!

A hegyilakó mindig főzött kukoricapálinkát (corn wishkey), amit részben maga fogyasztott el, részben ebből jutott készpénzhez. Moonshine (hodfény) a neve ennek az italnak, mert a hegyek között holdvilág fényénél főzik a Kentucky-i hegyilakók és Amerikaszerte ismerik az ott főtt moonshinet.

Irtó háborukat vezettek ezek ellen a szeszfőzők ellen sokszor — de kiirtani sohase lehetett őket. A Kentucky-i hegyekben mindig el tud rejtőzni, aki akar, a hatósági üldözés elől.

—

Ez a primitiv, müveletlen nép roppant temperamentumos, főleg ha már jócskán beszedtek a moonshineből és az emberélet ott nem nagyon drága. — Hamar elintézik a vitát a Winchesterpuskával. Nem lehet választani Kentuckyban — hogy a politizálás egy pár emberéletbe ne kerüljön — és engem egy cseppet se lep meg, ha olyan nagy kérdés megszavazásánál, mint a prohibició eltörlése: 16 ember áldozta életét.

—

My old Kentucky home . . . a lelkem odaszáll a régi, az elhagyott Kentucky otthonba, amit magyar verejték, magyar szorgalom épitett, ahová magyar bányászok vitték be az első vonatot, ahol magyar bányászok épitették az első fürdőszobát a megyében, ahol a népiskolában magyarul kellett tanulni a bennszülött hegyilakó gyermekének is — s meg is tanult magyarul minden angol kölyök — ahol egykori szabolcsi, nógrádi és más vidéki magyar zsellérek igazgattak egy milliós vállalatot, vezettek egy amerikai kisvárost — mig a depresszió ki nem huzta lábuk alól a talajt.

My old Kentucky home . . . ahol most nyomoruság lett urrá, de ahol most is komolyan veszik a politikát és ahol most is Winchesterrel intézik el a politikai ellenvéleményt.

16 ember életébe került a prohibició eltörlése ott — ahol voltaképen soha se volt szárazság!

FAY FISHER ANDOR.

A Szülők Iskolája e hó 14-én tartja megnyitó előadását

A Szülők Iskolája már kilencedik éve szervezi meg minden tél folyamán sorozatos előadásait, melyek tisztán a családi élet, az otthoni nevelés aktuális kérdéseivel foglalkoznak s melyek iránt városunk közönsége mindenkoron igen nagy érdeklődést és figyelmet tanusított.

E téli ciklus első előadását a Szülők Iskolája neves szervezője, dr. *Veress* István igazgató tartja „A cseléd szerepe a családban és a gyermekek nevelésében" címen. — Napjainkban a pedagógiai világ a környezet elméletével sokat foglalkozik. A cselédkérdés nem csupán gazdasági, de nevelésügyi kérdés is. A cseléd egyéniségének a gyermek testi és szellemi fejlődésére óriási befolyása van, nem lehet azért közömbös a szülők előtt, hogy milyen jellemü, modoru, erkölcsü cseléd él gyermekük környezetében, kire gyakran van rá bizva a család legféltettebb kincse: a gyermek. A cseléd lelkülete, cselekedete szuggesztiv erővel hat a gyermek lelkületére, éppen azért a kiváló pedagógus-előadó ismertetni kívánja mindazokat a szempontokat, melyek irányitólag kell hogy hassanak ez igen fontos családi kérdésnek megoldásánál.

A megnyitó beszédet dr. *Csürös* Ferenc kultúrtanácsnok tartja. — Közreműködik a ref. tan. képző intézet énekkara. ***Az előadás e hó 14-én, azaz kedden este a városháza közgyülési termében pontosan 6 órakor kezdődik.*** Az előadás, mely teljesen beléptidíj-mentes, már is igen nagy érdeklődést vált ki, hiszen korunk nevelői előtt egyik igen fontos és a családi életet érintő kérdésnek megvilágításáról van szó. Az érdeklődő szülőket és nevelőket ezuton is meghívja ez előadásra az Iskolánkívüli Népmüvelési Bizottság.

Bármilyen

könyvkötészeti

munkát

igen jutányos áron, elsőrangu kivitelben készitünk.

Nagy Károly és Társai

könyvkötészete

Ferenc József ut 49.

Telefon 20-18.

MEGSZÜNT IPAROK.

A mult héten az elsőfoku iparhatóság következőket törölte lajstromából:

Borka Márton és Kolozsvári József villanyfelszerelési és müszaki cikk kereskedés, özv. Hausler Lázárné nőrinbergi és rövidáru kereskedés, Lindenfeld Irén szatócs, ifj. Dusa István fuvaros, Frankel Henrik bor- és szesznagykereskedés, Fekete Ferenc kőmüvesmester, Nagy István fuvaros, Konczányi János fuvaros, Szilágyi József cukrász, Gencsi Istvánné sz. Hevesi Juliánna szatócs, Rósenberg Sándor és társai szálloda és vendéglő, özv. Czobor Károlyné mézeskalácsos, Kovács József és Hegedüs Albert közkereseti társaságban sütő, Farkas Lajos tüzifa és szén kicsinybeni kereskedése, Szilágyi György férfi és női fodrász, Bana János cipész, Seres Vigh Lajos cipész, Balogh István hentes, Szabó Györgyné szatócs, Szőllősi István szatócs, Harsányi József cipész, Bartha István tüzifa, szén és épitkezési anyag kereskedés, Sándor Józsefné zöldség, gyümölcs, déligyümölcs, burgonya, baromfi és tojás kiskereskedés, Berényi Béla kötélgyártó, özv. Vámos Károlyné „Szedlák és Vámos" cég alatt ü. v. mellett férfiszabó, Gyulai György szobafestő, Domokos László baromfi, tojás, zöldség és gyümölcsféléle kiskereskedése, Csonka Andrásné gyümölcs, zöldség, tojás és baromfi árusitás, Klein Sámuel bőr- és cipészkellék kereskedés, özv. Papolczi Kálmánné szatócs, Varga János és Takács János közkereseti társaságban molnár, Polgári Ferenc szatócs, Nagy Mihályné tej, tejtermék, gyümölcs, baromfi, déligyümölcs, tojáskiskereskedés.

ÁLLÁST KERESŐK LEGBIZTOSABBAN JUTNAK MUNKÁHOZ, HA LAPUNKBAN HIRDETNEK! 50 FILLÉRÉRT KÉT LAPBAN JELENIK MEG APRÓHIRDETÉSE, HA NÁLUNK ADJA FEL.

Bonyodalmas pereskedés 3000 pengő körül, melyben az ügyész polgári per indítására szólítja fel a várost, hogy tisztázni lehessen a bűnügyet

Kemény László debreceni háztulajdonos a városi és egyházkerületi nyomdával 1929-ben szerződést kötött a Magyar Ipar Élete Irásban és Képekben cimü album kinyomására. A nyomda elkészítette az albumot, amely mintegy 9000 pengőbe került. Kemény László 2000 pengőt fizetett csak a nyomdának. Kemény László, aki megismerkedett a debreceni tüzoltótisztekkel, ujabb mü kiadására határozta el magát és 1932-ben szerződést kötött Rehák Tamás és Tolnay István tüzoltótisztekkel a Tüzoltók és Mentők Évkönyvének, valamint a Tüzoltók és Mentők Lapja kiadására. Ugyanakkor Tolnay István tüzoltótiszt társul szerződött a Magyar Ipar Élete cimü mü kiadásához. A szerződésben a tüzoltótiszt megállapodott abban is, hogy a városi nyomdánál lévő adósságot az évkönyv hasznából évek alatt törlesztik le. Ez évben Rehák Tamás és Tolnay István tüzoltótisztek ugy gondolták, hogy a gazdasági viszonyok nem kedvezőek, sem a lap, sem az évkönyv kiadására és ezért fel akarták bontani a Kemény Lászlóval kötött szerződést. A szerződés felbontásába azonban Kemény csak ugy egyezett bele, ha megtéritik költségeit és munkájának diját 3000 pengőt. Tolnay István vállalta a fizetést és átadott Kemény Lászlónak három darab ezer pengős takarékbetétkönyvet. A szerződést hatálytalanitották is, de hónapok mulva üzleti differenciák miatti viták után, feljelentették Keményt a városi főügyésznél, hogy nem forditotta a 3000 pengőt a városi nyomdánál lévő tartozás rendezésére. Kemény ellen igy indult meg egy bünper hitelsértés miatt. A törvényszék Jeney tanácsa tárgyalta az ügyet. A vádat dr. Kádár István ügyész képviselte, a védelmet dr. Rényi Andor ügyvéd látta el.

A vádlott az elnök kérdésére kijelentette, hogy ő jóhiszemüen járt el, nem ismeri el a városi nyomda követelését ,mert a megállapodás ellenére nem adta ki a kellő időben a könyvet és ezért a megrendelők nem vették át a munkát. A megrendelt 1000 darabból csak 500 darabot kapott meg és azoknak árát ki is fizette. A városi nyomdának nincs rajta követelni valója, inkább neki van kártéritési követelése. Hitelsértést nem követett el, mert Tolnay István csak betétkönyveket adott, azokat nem is használta fel, csupán Tolnay István részére vett ki azokból 150 pengőt.

Kádár István dr. ügyész kérte a bíróságot, hogy a tárgyalást napolja el és szólitsák fel a várost, hogy a városi nyomdával indittasson polgári pert a követelés ügyében, hogy megállapitható legyen jogos-é a követelés és mennyi a követelés.

A bíróság elfogadta az ügyész indítványát és igy a bünügyben csak a meginditandó polgári tárgyalás befejezése után lesz ujabb főtárgyalás.

ÓZDI DARABOS SZENET, KIRÁLDI SZENET, ALACSKAI SZENET szavatolt eredeti minőségben legpontosabb kiszolgálásban, legolcsóbb áron
PROHASZKA ÉS TÁRSA
Bethlen u. 44. Telefon: 11—61. szállit. 10 mázsán felüli vételnél magas árengedmény.
LEGJOBB MINŐSÉGÜ TÖLGY-, BÜKK-, AKÁCFÁK HASÁBOSAN VAGY APRITVA.

VENNI AKAR VALAMIT?
A Független Ujság hirdetése biztosan hozzájuttatja a kivánt tárgyhoz.

A zöldszemü ördög

Irta: W. S. Rohmer

Vécsey Leó fordítása

(30)

Legjobban akkor érthettem meg a Zagazig titkos irással történt epizódomat, ha visszatérek arra a percre, amikor a folyamrendőrségen a detektivfőnök szobájában egy, az asztalra fektetett hullát nézegettem. Férfi volt. Kelet-indiai matróznak látszott piszkos, átázott bő kék ruhában. Nedves fekete haja csapzottan hullott alá a homlokára és bár arcán valami gonosz vigyorgás látszott, halálában mégis valami ennél is borzalmasabb kifejezés ült rajta.

Halálát kétségtelenül fulladás okozta, de a torkán ujjnyomok látszottak, a nyelve kicsüngött és a halott szemek kifejezése borzalmas volt.

— Ott találták a régi rakodópartot támogató pillérek között, a Joy Shop háta mögött? — kérdezte Smith az inspekciós rendőrtől.

— Pontosan ott! — hangzott a válasz. — A dagály valósággal beszoritotta őt egy keresztgerenda alá.

— Mikor történt ez?

— Most, a mult éjszaka, a legnagyobb dagály idején. Hewson vette észre, mikor a tizórás csónakkal tért vissza, egy kés pengéjéről, mely megcsillant a holdfényben.

A kés, amelyről szó volt, egy hosszu, félholdpengéjü tőr volt, amilyennel magam is kellemetlen módon ismerkedtem meg a multban. A halott még mindig szorongatta a tőr markolatát jobbjában és igy ennek a keresztben feküdt a mellén. Megnémultan bámultam az öreg Themsenek erre a rejtélyes és tragikus áldozatára.

Felltekintve, láttam, hogy Smith szürke szemeivel figyel engem.

— Látod a jelet, Petrie? — kérdezte.

Bólintottam. Az asztalon fekvő halott egy burmai haramia volt.

— Mit következtetsz ebből? — kérdeztem vontatottan.

— Momentán aligha tudom, mire következtessek belőle, — felelte Smith. — Megegyezzel a rendőrorvossal abban, hogy ezt az embert ... aki kétségtelenül haramia ... nem fulladás, hanem fojtogatás ölte meg. Az ismertetett bizonyitékokból arra következtethetünk, hogy az a találkozás, amely az áldozatnak a folyóba való hajitásával végződött, azon a rakodóparton eshetett meg, amely alatt megtalálták a hullát. És tudjuk, hogy a rakodópart mellett van egy hely, amelyet azelőtt a Si-Fan csoport ... vagyis Fu-Manchu használt. Hajlandó vagyok azt hinni, hogy ez az ember ... — itt fejével a hulla felé bólintott — a kinai doktor egyik szolgája volt. Vagyis, hogy magunk előtt látunk valakit, akit Fu-Manchu megbüntetett valami ügyetlenségéért.

Megborzongam. Akármennyire is ismertem már a borzalmas kinai módszereit, aki nem volt tekintettel emberi szenvedésre, emberi életre, törvényekre, az én modern, civilizált polgári elveim nem tudták megérteni azokat a keleti gonoszságokat, melyek itt Londonban történtek.

Gyakran rájövök, hogy még most is kételkedem az egész dolognak a valóságában, hogy sokszor olyan hitetlenkedéssel idézem fel a kinai doktor és gyilkos bandájának történetét, amely szinte nevetséges egy olyan embernél, aki tényleg érintkezésben volt nemcsak a kinai embereivel, hanem magával a rettenetes Fu-Manchuval is. Azután, hogy visszatérhessek a valóságba, eszembe jut Karamaneh, az a gyönyörü leány, akinek a szerelme látszólag annyi végtelen bánatot okozott nekem és akit irántam érzett szerelme mégegyszer hatalmába juttatott annak a rejtélyes ördögnek.

Ez a gondolat elegendő volt. Enné mindig szertefoszlottak a fantáziák világa; és most már tudtam, hogy ez a halott haramia, aki még mindig szorongatja tőrét, a Londont fenyegető Sárga veszedelem, amely az egész Európát, az egész civilizált világot veszélyezteti, Karamaneh szivettépő távolléte ... ez mind valóság volt, mind igaz volt s mind egy-egy része életemnek.

Smith elgondolkozva bámult maga elé és hevesen dörzsölte bal fülét.

— Gyere, Petrie! — szólalt meg hirtelen. — Itt nem tudhatunk meg már többet; a rejtély kulcsát valahol másutt kell keresnünk.

Amint kimentünk a folyamrendőrségről a ránk várakozó kocsihoz, barátomnak megint olyan arca volt, melyből tudtam, hogy messzire kalandoznak gondolatai. És kihuzva zsebéből egy hirlapot, igy szólt:

— Látta ezt, Weymouth?

Hosszu, ideges mutatóujjával rámutatott az elülső oldal egy hasábjára, a „Személyi közlemények" rovatában. Weymouth összeráncolt homlokkal hajolt az ujság fölé, közel tartva szeméhez, mert a ködös reggelen meglehetősen sötét volt a kocsiban.

— Ilyen dolgok nem tartoznak az én hatáskörömbe, Mr. Smith, — felelte — de a Yard illetékes osztálya kétségtelenül látta ezt.

— Tudom, hogy látták! — pattogott Smith; — de ugyanakkor képtelenek voltak elolvasni!

Weymouth csodálkozva nézett fel.

— Valóban, — mondta. — És ez magát érdekli?

— Nagyon! Nem tudna valamit mondani erre vonatkozólag?

Arrább mozdulva ülésemen, én is az ujság fölé hajoltam és egyre növekvő érdeklődéssel olvastam a következőket:

„ZAGAZIG" —Z—a: g: —a; —z:
—Ig, z, —a, g: —a, z; I; —g:
z: a: g: A—z; i—: g; —Z—a;
—g: a: z: i;—G; —z—, a: g—:
a: —z: I; —g: z: —a: g; —a—:
Z—, i g: z, a: g, —a: z, i—: g:

— Ez teljesen értelmetlen! Ez nem lehet más, mint valami ostoba tréfa! Nincs benne egyéb, mint valami hatszor vagy hétszer ismétlődik a „zagazig" szó — aminek valószinüleg semmi jelentősége sem lehet!

— Nem lehet? — hadarta Smith.

— Nos, — szóltam közbe — mi köze lehet a Zagazignak Fu-Manchuhoz vagy mihozzánk?

— My dear, Petrie, Zagazig egy nagyon kellemetlen város lenn Alsó-Egyiptomban, ezt te is tudod!

(Folytatjuk.)

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szóig, két napilapban, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban HÉTKÖZNAP 50 FILLÉR, VASÁRNAP 70 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betüvel szedett szavak duplán számitanak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Kölvilágositással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Ferenc József ut 49. sz. ● Telefon: 32-12.

Házasság

Jómódu
független fiatal özvegy v. elvált feltétlen üzleti érzékkel biró hölgy ismeretségét keresi kitünően menő nagyüzem tulajdonosa. Leveleket „Házasság nincs kizárva" jeligére a kiadóba. 2712

Két
hentes, egy géplakatos néhányszáz pengő hozománnyal nősülne. Ajánlatot „Iparos" jeligére kiadóba kér. 3993

Hét
budapesti bankhivatalnok nősülne. Leveleket „Bank" jeligére kiadóba kérünk. 3990

Levelezés

„Kapukulcs nincs?"
Vadrózsa levél várja a Debreceni Ujság kiadójában Moróztustól. 34

Felhivás!
Október 19-én Debrecenbe útazó szőke hölgy (barna útitárssal) azonnal közölje címét: Friedrich Géza, Wesselényi ucca 107. 3999

40 éves
elvált asszony megismerkedne egy jobb intelligens férfivel. — „Szőke asszony" jeligére. 49

Betöltendő állás

Kiszolgálóleány
vendéglőben jártas, fizetéssel azonnal felvétetik Halász vendéglőben, Margitfürdő sarkon. 2715

Kifutófiut
megbizhatót felveszek Klór, Gázgyár u. 4. 429

Főző
mindenest hosszu bizonyitványnyal felvesz Farkasné, Piac u. 61. földszint. 2700

Keresek
félnapra csak képesitett fiatal intelligens német nevelőnőt, akinek jó bizonyitványa, hosszabb gyakorlata és minden tájszólástól mentes német kiejtése van. Arany János u. 2. II. 8. 428

Népszerü
biztositási ágazat terjesztésére agilis urakat alkalmazunk. Cim a kiadóban. 2706

Német
leány két gyermek mellé vidékre sürgősen felvétetik. Szent Anna u. 25., fogorvosi rendelő. A-1

Tanuló
nőiszabóságba felvétetik. Suhajda László, Hajnal u. 7. A-1

Idősebb
házaspárt házmesternek felveszek. Értekezni 11-től 2-ig. Erzsébet út 33. 2724

Asztalos
tanulót felvesz Bessenyei, Kölcsey 9. 15

Jó munkás
csizmadiasegédek, kisiparosok felvétetnek, Árpádtér 34. 48

Perfekt
mindenes főzőnőt hosszu bizonyitványokkal fogadok 15-re. Hunyadi 24., emeleten. 2731

Szobaleány,
jó erkölcsü, minden házimunkát vállaló, kis családhoz felvétetik. Arany János ucca 20., emelet. 47

Összeköttetésekkel
rendelkező állásnélküliek, nyugdijasok és hölgyek is jutalék mellett szép keresetre tehetnek szert. Ajánlkozások „Existencia" jeligére. 2713

Jól
főző nő, mindenes leány jó bizonyitvánnyal felvétetik. Bikabérház, II. 6. 52

Előkelő
biztositó intézet jó összeköttetésekekl rendelkező urakat fix és jutalék mellett felvesz. — Cim a kiadóban. 2705

Varrodába
ügyes tanulóleányok felvétetnek, Rothermere ucca27. 53

Bejárónő
ellátás nélkül kerestetik. — Batthyány u. 9., keresztépület. Jelentkezés 2—4 óra között. 437

Egy
mindenesleány felvétetik. Piac u. 42. Étkezde. 39

Pénzbeszedőt,
lehetőleg háztulajdonost keres a Debreceni Háztulajdonosok Egyesülete, Széchenyi ucca 1. 40

Vincellért,
szakmányos szőlőmunkást keresünk. Gazdák Bankja, Kossuth ucca. 28

Egy
jobb kis nyugdijas altiszt bármilyen állást vagy elfoglaltságot keres. Kerekestelep, Szávay Gyula ucca 35. sz., 1. ajtó. 7

Villanyszerelő
tanulót felvesz Schütz József villanyszerelőmester, Szent Anna u. 31. A-2

Cipészsegéd,
kimondott jó vegyes munkás állandó munkára felvétetik. — Rothermere ucca 38. A-1

Állást keresők

Gépész és soffőr
kinek neje prima szakácsnő ajánlkozik uri helyre. Birinyi István Ujfehértó Posgay üzlet. 2717

Elhelyezkedést
keres december 1-re jó bizonyitvánnyal jobb családból való fiatal nő kisebb keresztyén úri családnál. A háztartás összes teendőit vállalja. Esetleg vidékre is. Cim: K. Katalin, Vendég ucca 51. szám. 100

Bejárónőnek
ajánlkozom, takarítást vállalok, irodát is. Lorántffy u. 42. 50

Házvezetőnőnek
ajánlkozik intelligensebb középkorú nő kisebb családhoz vagy magánoshoz, hol állandó otthona lenne. Levélmegkeresést kér „Margit" jeligére a kiadóba. 3992

Üzletek

Hatvan u. 1—3. sz.
alatt üzlethelyiségek azonnalra vagy decembet 1-re kiadók. Értekezni g. gondnoknál, Kálvintér 17. 2720

Főutvonalon
30 éves nagyobb füszerüzlte italméréssel, egész házzal bérbeadó, esetleg eladó elköltözés miatt. Cim a kiadóban. 2654

Üzlet
kiméréssel olcsón kiadó. Hunyadi 17. 25

Üzlethelyiség
(jelenleg italmérés) Csapó ucca 10. sz. alatt kiadó november 1-re. Értekezni az udvari lakásban. A/10

Volt
Frank Rudolf hentesüzlet füstölővel, teljes berendezéssel, lakással vagy anélkül kiadó. — Külsővásártér 7. Közvetítő díjaztatik. Házmester. 2726

Korcsma
jogfolytonossággal Rákóczi u. piacnál kiadó. Értekezni: Maróthy 3., udvarban. 51

Papirüzlet
eladó, üzlethelyiség kiadó. — Batthyány ucca 2. szám. 42

Piac u.
51. szám alatt üzlethelyiség (volt Alföldi Ruhaipar) kiadó. Értekezni dr. Gergely Jenő ügyvédnél, Péterfia u. 16. szám alatt. 54

Forgalmas
helyen műhelynek is alkalmas üzlethelyiség kiadó. Petőfitér 13. 2737

Gyermekszeretö
leány kevés fizetéssel ajánlkozik gyermek mellé. Csillag u. 100., I. ajtó. 23

Kiadó lakás

Különbejáratu
bútorozott kisebb és nagyobb szoba azonnal kiadó. Rákóczi 35. 2725

Hatvan u. 42.
szám alatt négyszobás lakás azonnalra vagy december 1-re Értekezni g. gondnoknál, Kálvintér 17. 2721

Igen
jó világos egyszobás, konyhás udvari lakás kiadó. Miklós 51. 3994

Szoba,
konyhás lakás kiadó. Varga u. 11. 433

Kettő
különbejáratu szoba kiadó lakásnak, irodának, műhelynek. Értekezni: Piac u. 66., vendéglőben. 3953

Egy
kis szoba esetleg ellátással diákoknak is kiadó. Püspöki palota, I. 38. 3960

Modern
kettőszobás lakás azonnalra is jobb családnak kiadó. Hatvan ucca 59. 2710

Hatvan u. 1—3. sz.
bérházban 2 és 3 szobás lakások azonnalra vagy december 1-re kiadók. Értekezni g. gondnoknál, Kálvintér 17. 2719

Kiadó
csinosan butorozott szobo Kölcsey u. 1. Csapó u. sarok. 427

Háromszobás
tiszta lakás mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Domahidy ucca 10. Hungária-malom mellett. 2739

Emeleti
2 szobás lakás csak garzsonnak vagy irodának Csapó ucca 10. szám alatt kiadó. 376

Régóta
fennálló korcsma berendezéssel, lakással kiadó. Domahidy ucca 13. Homokkert. 2740

Egyszobás
lakás Csapó ucca 10. sz. alatt kiadó. Családnak nem alkalmas. 377

Áthelyezés
miatt gyönyörű 4 szoba, előszobás, teljesen modern komfortos lakás a központban havi 100 P bérért átadó. Kossuth u. 3. Feit, II. em. 2732

Különbejáratu
butorozott szoba kiadó. Egy idősebb nő háztartási dolgok elvégzésére felvétetik. Simonyi ut 15. A-1

Különbejáratu
butorozott szoba kiadó. Püspöki palota, I. kapu, II. em. 5. 2728

Négyszobás,
fürdő- s cselédszobás lakás külön kerttel májusra kiadó. — Szent Anna 29. A-1

Azonnalra
háromszobás parkett nélküli, fürdőszobás és májusra négy-, esetleg ötszobás földszinti uccai urilakás. Arany János 20. 2729

Kiadó
egy szoba, konyha magányos udvarban. Érdeklődni: Kossuth u. 9. Kardos Endre háztulajdonosnál. 46

Elegánsan
bútorozott szoba fürdőszoba használattal 1—2 úriembernek kiadó. József kir. herceg u. 26. 2736

Kiadó
modern 4 szobás parkettes szép tiszta hallos lakás. Csapó 59. 33

Csinosan
berendezett különbejáratu szoba kiadó. Hatvan ucca 1. II. 5. (Posta mellett.) 2704

Kiadó
egy csinosan bútorozott szoba november 15-től. Batthyány u. 9., keresztépület. 437

Különbejáratu
bútorozott szép uccai szoba kiadó 15-re. Csapó 94.

Kiadó
azonnal teljesen modern új földszintes, déli fekvésü, parkirozott udvarban kétszobás lakás, minden kényelemmel ellátva. Kossuth ucca 26. Érdeklődni házfelügyelőnél. 45

November
15-re kiadó világos szoba lakásnak vagy műhelynek. Piac u. 38., keresztépület. 2741

Kiadó
azonnal 3 szobás és 2 szobás modern udvari lakás fürdőszobával. Vár ucca 8. 32

Egy
szoba, konyhás lakás Herczeg ucca 13., takarításért azonnal kiadó. A-1

Modern
egyszobás udvari lakás kiadó. Ugyanott házmester felvétetik. Csemete 7. sz. 6

Kiadó
egyszobás, előszobás lakás a szükséges mellékhelyiségekkel december 1-re. Földi ucca 22. A-1

Kiadó
külön lakás butorozott 2 szoba, fürdőszoba. Teleki u. 7. 2714

Különbejáratu
uccai szoba és előszoba esetleg teljes ellátással is kiadó. Rendelőnek vagy irodának is alkalmas. Szent Anna 34. A-1

Egy
szoba, előszoba, konyha kiadó. Nap u. 5. 13

Kiadó
villamos megállóhoz közel 3 szobás, terraszos, alápincézett kerti villalakás azonnal. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth ucca. 30

Udvari
két szoba, konyha, speiz, fáskamara, frissen festett, azonnal is kiadó. Vígkedvü Mihály u. 16. 3987

Ingatlan

Családi
uri ház, olcsón eladó. József kir. herceg ucca 27. Értekezni ugyanott. 2718

Villatelek
Komlóssy uton központi egyetemhez, villamoshoz közel szőlővel, gyümölcsössel telepitve, négyszögölenként 9 pengőért eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2549

Mórie ucca
20. számu ház jutányosan eladó. 435

Villatelek
egyetem mellett eladó. Poroszlay ut 51. 2673

Eladó
ház három uccára hatalmas uccai fronttal, üzletekkel, lakásokkal. Csapó ucca 85. 102

Eladó
új ház. Apaffy 71. 101

Eladó
ház, 300 pengővel átvehető. — Puskás-telep. Ág ucca 14. 10

Gyümölcsös
850 négyszögöl szőlőskerttel, kettőszobás lakással, mellékhelyiségekkel eladó a sárándi vasútállomásnál. Értekezhetni: Vígkedvű Mihály 19. sz. A-1

DIENES JÓZSEF

OFB. INGATLANFORGALMI IRODÁJA
FÜVÉSZKERT UCCA 16. TELEFON: 14-98.

Foglalkozik ingatlanok adás-vétele, parcellázás, lakás-, üzlet-, földbérlet, pénzkölcsön és biztositási ügyletekkel a legelőnyösebb feltételek mellett.

Többszáz eladó és bérbeadó ingatlan részletes leirása és fényképe irodámban, továbbá a városháza bejárata melletti és Püspöki palota muzeum felőli sarok kirakataiban megtekinthető.

Az összes ingatlanok részletes leirását bárkinek dijmentesen kiadom, vidékieknek postán megküldöm.

Keresek
eladó házakat, földeket, szőlőket, telkeket, földbérleteket.

Közbenjárókat dijazok!
DIENES JÓZSEF
ingatlanforgalmi irodája.

Eladó
Ondód, Perec-dülőben 3 és 5 hold fekete föld. Teleki ucca 25. A-1

Wolaffka-telep,
Bajnok u. 30. sz. ház olcsón eladó. Értekezni ott, vasárnap 9—12-ig. 14

2500 pengőért
eladó Tégláskertben 1030 négyszögöl földdel 1 szoba, konyhás téglaépülettel, 120 gyümölcsfával, 500 pöszméte, ribizli, szőlővel beültetve, egész telek körülkerítve. Érdeklődni: Lukács Mártonnál, Salétrom uccán. 2738

Eladó
ház, háromszobás lakás, istálló, pince, nagy udvar, azonnal elfoglalható, esetleg kiadó. Pereces ucca 20. 38

Eladó
Bezerédi ucca 15. sz. házastelek a rajatlevő épületekkel együtt, ugyanott 900 négyszögöl telek, három részre elosztva, esetleg együtt is, mely konyhakertészetnek kitünő föld. 2697

Ingatlan
eladók és vevők figyelmébe! Akik ingatlant eladni vagy venni szándékoznak, forduljanak bizalommal Samu János irodájához. Ma már kevés pénzzel és részletre lehet ingatlant vásárolni. Iroda: Hunyadi ucca 24. 55

Kiadó
Kovács uccán Kossuth-kertben 4 hold föld 3 szobás terraszos villával. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth uccán. 31

Eladó
a lóvásártérrel szemben, a Hajdúböszörményi ut 71. sz. ház, két szoba, konyha, nagy istálló, 600 négyszögöl udvar. Értekezhetni: Simonffy u. 1. sz., II. em., árvaszékmél, közgyámnál. 3998

Eladás

Gyümölcsfa
árusitás Piac u. 66. alatt a legolcsóbban beszerezhető minden fajta, ugyszintén szőlővessző és disznövények is kaphatók. 2703

Eladó
jó állapotban lévő tizenegyfiókos íróasztal, gázrezsó. — Batthyány u. 5. 103

Kiállitásra
készült csodaszépnek mondott rézmajolika asztalspór elfogadható árban eladó. Bercsényi ut 83. 2698

Eladó
nemes nagygyümölcsü szemzett őszibarackfa-csemeték. Károly Ferenc József út 52. A-1

Gardrobszekrény,
hálók, antik komót, álló fogas, antik könyvszekrény, hencser, divány, szék, asztal, konyhakredenc, ágy, hockerli, kályhák, előszobafal olcsón eladó. Hatvan 21. 2742

Trágya
eladó. Onossay ucca 11. Krausz Dezső. 430

Alig használt
fekete róka-boa eladó. Szent Anna 9., emelet, II. ajtó. 52

Perzsakabát
rövd, kifogástalan állapotban eladó, Miklós ucca 4. földszint. 2711

Állami
nyolcas magánjáró cséplőgarnitura eladó. István út 7. sz. 11

Eladó
egy folytonégő vaskályha. Bujdosó ucca 30. A-1

Egy
nagy íróasztal olcsón eladó. — Baranyi u. 22. 5

Eladó
pöézméte. ribizli, málna bokrok, földieper palánt. István út 31-d. A-1

Eladó
férfi s női fekete télikabát, használt sötétkék öltöny, ágy, mosdó. Vendég u. 79. sz. A-1

Kerékpár,
alig használt és egy motorkerékpár eladó. Simonyi út 5-a. 43

Kézimunka
ágyterítő, terítők, kávésabroszok, tükrök és bekötött „Magyar Leányok", Verne-kötetek eladók. Szent Anna 34. A-1

Takaréktüzhely,
nagy, eladó. Huynadi 17. 27

Nem hangzatos reklám, hanem létező valóság,
hogy legolcsóbban szállit I. rendü ózdi, királdi és más hazai szenet, bányakoksz és brikettet, továbbá I. rendü száraz bükk-, cser., tölgy-, gyertyán-, akác- és vargafát hasábban és apritva Erdélyi Tüzifa- és Szénkereskedés, Debrecen, Böszörményi ut 3. sz. Telefon 32-31. 3501

Prémes
sötétkék télikabát eladó. Cim a kiadóban. 388

Tajtékpipa
ébenfa szárral, elenfántcsont és borostyán szopókával, történelmi becsü, olcsón eladó. Cim a kiadóban. S

Pöszmétefa,
magastörzsü, nagyszemü oltványok jutányosan kaphatók. Csapókert, Magyar u. 9. sz. A1

Nutria
új rövid bunda 35 pengőért eladó. Hunyadi 17. 26

Gordonka
kijátszott, jókarban eladó. — Szent Anna u. 35. Dr. Sebestyén. 2707

Eladó
bakkecske. Károly Ferenc József út 52. szám. 19

Eladó
betegtoló kocsi, nagy vasmangorló és új női cipők. Magoss György-tér 29. A-1

Egy
Singer varrógép olcsón eladó. Széchenyi ucca 23. Róth. 431

Saislon
iróasztal, garnitura páncélszekrény, pult, fehér háló eladók. Csapó 14. 2696

Fajalmák
legfinomabbak kicsinyben is kaphatók. Széchenyi ucca 29. 2733

Fajalma
kézzel szedett Jonathan, Batul stb. eladó. Piac u. 73. sz. emeleten 272

Hálószobabútor,
teljesen új fehér kőris topolya betéttel, kitünő minőség, rendkivül jutányosan eladó. Ritka alkalmi vétel. Maróthy György u. 21. Megtekinthető: délután 2—3 óra között. 2730

Feles
kocák, libák, pulykák: Kádárdülő 52. sz., Dobinál. 3988

Féregmentes
politúros félháló eladó. Agárdi ucca 19., ajtó 5. 35

Négy
sertés, javított, héthónapos, — száz darab fajgalamb olcsón eladó. Üzlet, lakások kiadók. Hatvan u. 55. 37

Vizvezeték, gázszerelést, bádogos munkát
olcsón készit, javit:
Weinberger Ignác
Széchenyi u. 24.

Málna,
óriásszemü 10 fillér, magastörzsü nemes pöszméte 35 fillér. József kir. herceg u. 12. sz. 4002

Használt
nutria béléses városi bunda olcsón eladó. Kőváry szücsnél — Bika bérház. 2690

Pedigrés
angol szetter kölyök, két és félhónapos, eladó. Batthyány ucca 1. Szabó. 425

Asztalos
gyalúpad mindenféle kézi szerszámmal, esetleg műhelybérlettel átadó. Érdeklődni: Honvéd ucca 25. 3996

Fürdőkályha
és gázkályha, használt, eladók. Kontsek Géza, Kossuth u. 15. 3995

Szép
Biedermayer garnitura gyönyörü antik Tabernakulum eladó. Miklós u. 4. I. em. 2647

Weekendház,
garázsnak is átalakitható. Értekezni: Debreceni Első Takarékpénztárnál. 3816

Ebédlőkredenc
nagyon olcsón eladó. Diófa u. 13. 308

Pénz

Pénzt
házra, földre folyósittatok azonnal. Kényszerkölcsönt veszek. Mandel, József kir. herceg ucca 44. 2716

Bármily
kölcsönöket folyósitunk, főként háztulajdonosnak és tisztviselőknek. Rákóczi u. 19. Debrecen. 3991

Vétel

Cirokszalmát
veszek Kardos, seprőkészitő — Sass ucca 2. 2723

Rókát
élve a debreceni tüzérlaktanyában veszünk. 3564

Kényszerkölcsönt,
Nemzeti Bank részvényt veszek. Ötszáz kilós mérleg eladó. Miklós ucca 13. 2699

Jókarban
lévő csukott kis autót veszek. Cim a kiadóban. 3997

Kőrisfa
rönköt veszek. Kozák kerékgyártó, Sámsoni ut 28. 2708

Jókarban
lévő komplett hálószobabútort megvételre keresek. Füvészkert u. 14. Étkezde. A-1

Kényszerkölcsönkötvényt
legmagasabb napi áron vesz Balázs Bankiroda, Piac 89. 2734

Irógépet,
„Ideál"-t, váltóst, használtat, de jókarban lévőt megvételre keresek. Ajánlatokat ármegjelöléssel „Hivatalnok" jeligére. 12

Napi
30—40 liter tejet keresek átvételre, továbbá üvegezett pénztárt. Csapó u. 30., fűszerüzlet. 434

Ebédlőszőnyeget,
kifogástalant megvételre keresek. Cim a kiadóban. 36

Oktatás

Szabást,
varrást úrinők jól tanulhatnak dr. Balázsné nőidivatszalonjában, Hunyadi 24. 2735

Naményi
gyors- és gépiró iskolában a beiratás s a tanitás megkezdődött. Felnőttek gyors kiképzése. Helyesirástanitás, szépirástanitás. Olcsó tandij. Államérvényes bizonyitvány. Batthyány u. 9. sz. 1798

Olaszul
tanulnék. Cserébe megtanftom angolra, franciára vagy németre. Cim a kiadóban. 41

Fejes nyelviskola,
Kálvin-tér 13. Olvassa plakátainkat. Külföldi diplomás tanerők. 3587

Különféle

Lakatosmunkákat,
takaréktüzhelyeket bármilyen kivitelben legpontosabban készit Molnár Elemér, Csapó u. 98. A-1

Betétekre
a megállapitott legmagasabb betétkamatot adja Gazdák Bankja, Kossuth ucca. 29

10 és 12 havi
részletre rendelhet „Lampart"-fürdőkádat, vásznat, szőnyeget, paplant, női és férfi ruhaneműeket, hivásra elmegyek. — Büsi u. 20. sz. Hatala Mihály. 3958

Elveszett
fehér cica, valahol megfiatt. — Nyomravezetője jutalmat kap Magoss György tér 3. 44

Olcsó fodrászat:
Hajvágás 50 fillér, borotválás 20 fillér, ondulálás 50 fillér, manikür 30 fillér. Figyelmes és pontos kiszolgálás. Drén Zsigmond uri- és hölgyfodrász, József kir. herceg ucca 2. (Vígmozi bejárattal szemben.) 3948

Poloskairtást
cyángázzal és lakások vizsgálását felelősséggel vállalom. Poloska- és patkányszer kapható. Kossuth ucca 47. Nánásy.

3000
pengővel közreműködő társat keresünk jól menő iparvállalathoz, ki a pénztárkezelést vállalja. Havi 120 pengő fizetés és 30% haszonrészesedés. Cim a kiadóban. 2682

Tizenkettő
havi részletfizetésre rendelhet: férfi és női szöveteket, vásznat, damasztot, szőnyeget, selymet, bársonyt, stb. józsef kir. herceg ucca 25. keresztépület. — Meghivásra házhoz mgeyek. 432

Jóhangu
pianinot keresek azonnalra bérbe. Glück, Arany János ucca 17. sz. 391

Perzsaszőnyeg
eredeti és szakszerű javitást csak Tütündjiánnal, Szent Anna u. 54. 2727

3000 pengővel
közreműködő társat keresünk jólmenő iparvállalathoz, ki a pénztár kezelését vállalja. Havi 120 pengő fizetés és 30% haszonrészesedés. Cim a kiadóban. 3972

Gépazsur,
gépendli, gombáthúzás legolcsóbb áron: Gottlieb-szalon, Arany János 2., földszint. 2689

Husfüstölés
olcsón, kifogástalanul. Teleki ucca 88. alatt Bébernél. 350

Száraz
raktárnak alkalmas pincehelyiség kiadó. Széchenyi u. 12. sz., uccai lakás. 305

Király kávéi mégis a legjobbak!
Aromás, zamatos kávét Király üzletében a vevő előtt pörkölik. Dégenfeld tér 11. sz. 3945

Kézimunkát,
mintákat, pamutokat Szentessy Pálnénál szerezze be. Csapó 11. A-1

Kiszivott
tajtékpipáit legjobban értékesitheti Schwartz pipásnál, a Bika-hallban. 3989

Elveszett
3 magyar juh. Bánk 17. A-1

Üvegezést,
képkeretezést Tóth Gyulánál, Bocskay-tér 2. DMKE mögött. Telefon 32-87. 3956

KÉT NAPILAPBAN 50 FILLÉRÉRT közöljük 10 szavas APRÓHIRDETÉSÉT hétköznap, vasárnap 70 fillérért.
KÉT NAPILAP
sokezer olvasója olvassa nálunk feladott apróhirdetését naponta, ennélfogva a nálunk feladott apróhirdetés biztos eredményt hoz.
Debreceni Független Ujság

A kiadásért felelős: Thury Levente.

Laptulajdonos a Debreceni Független Ujság vállalat.

Nyomatott Nagy Károly és Társai körforgógépén, Debrecen, Piac ucca 49. szám alatt.